



Dječji vrtić MARJAN

Put Sv. Mande 11, 21000 Split, OIB 86339280930

<https://vrtic-marjan.hr/>

DJEČJI VRTIĆ MARJAN

KLASA: 601-01/25-25/01

URBROJ: 2181-1-295-01-25-04

**IZVJEŠĆE
O OSTVARIVANJU PLANA I PROGRAMA RADA
DJEČJEG VRTIĆA MARJAN - SPLIT
ZA
2024./2025. GODINU**



Ravnateljica:

Ani Mrnjavac
mr. Ani Mrnjavac, prof.

Split, 28. 08. 2025. god.

SADRŽAJ:

1. UVOD	4
2. USTROJSTVO RADA	5
3. MATERIJALNI UVJETI RADA	25
4. NJEGA DJECE I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE	34
4.1. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE	34
4.2. AKTIVNOSTI VEZANE ZA OČUVANJE ZDRAVLJA DJECE	35
4.3. PREVENTIVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	36
4.4. ZDRAVSTVENI ODGOJ	37
4.5. PREHRANA	38
4.6. STANITARNO HIGIJENSKI UVJETI	39
4.7. PODRUČJE RADA I STRUČNO USAVRŠAVANJE ZDRAVSTVENE VODITELJICE	40
4.8. SURADNJA UNUTARNJE USTANOVE	40
4.9. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA	41
5. ODGOJNO - OBRAZOVNI RAD.....	42
5.1. IDENTIFIKACIJA DJECE S POSEBNIM POTREBAMA	42
5.2. OBLICI RADA S DJECOM S POSEBNIM POTREBAMA	49
5.3. OBLICI RADA STRUČNOS SURADNIKA PSIHOLOGA	53
5.4. RAD S DJECOM S JEZIČNO - GOVORNIM I KOMUNIKACIJSKIM TEŠKOĆAMA	58
5.5. OBLICI RADA STRUČNOG SURADNIKA EDUKACIJSKOG REHABILITATORA.....	64
5.6. RAD NA PROJEKTIMA	67
5.6.1. PEDAGOŠKI PROJEKTI U VRTIĆIMA	75
5.6.2. MEĐUNARODNI PROJEKTI U VRTIĆIMA	77
6. OBRAZOVANJE I USAVRŠAVANJE ODGOJNO - OBRAZOVNIH RADNIKA	80
6.1. ODGOJITELJSKA VIJEĆA	81
6.2. STRUČNO USAVRŠAVANJE U USTANOVU	82
6.3. STRUČNO USAVRŠAVANJE IZVAN USTANOVE	83
6.4. PRIPRAVNICI, MENTORI I NAPREDOVANJA U ZVANJA	85
7. SURADNJA S RODITELJIMA	86

7.1. RODITELJSKI SASTANCI I RADIONICE	89
7.2. RAD U SAVJETOVALIŠTU ZA RODITELJE	92
8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA	94
8.1. PREDSTAVLJANJE USTANOVE U ZAJEDNICI	94
8.2. SURADNJA S OSTALIM USTANOVAMA	100
9. UPRAVLJANJE USTAVNOVOM RAD UPRAVNOG VIJEĆA	108
9.1. RAD UPRAVNOG VIJEĆA	108

1. UVOD

Kvalitetnu odgojno-obrazovnu praksu i kurikulum vrtića Marjan izgrađuju naši djelatnici u skladu sa svojim profesionalnim znanjem i razumijevanjem vlastite odgojno-obrazovne prakse te osobne motiviranosti za proces njezina unapređivanja.

Razvoj odgojno-obrazovne prakse i kurikulum vrtića događa se paralelno s razvojem novih vrijednosti, razumijevanja i znanja odgajatelja i drugih djelatnika vrtića, za što im nastojimo osigurati kontinuirani profesionalni razvoj.

Dječji vrtić Marjan provedbom različitih programa temeljenih na humanističko-razvojnom pristupu usmjeren je razvoju dječjih potencijala, poštivanju njihovih prava i uvažavanju individualnih potreba djece.

Posebna pažnja posvećuje se kompetencijama koje u ranoj dobi predstavljaju okosnicu razvoja svih ostalih, a osobito razvoju samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi. Usmjereni smo razvoju našeg vrtića koji osigurava uvjete za ostvarivanje visoke razine fleksibilnosti odgojno-obrazovnoga procesa koja omogućuje prilagodljivost konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djece i odraslih u ustanovi, kao i uvjetima i kulturi sredine u kojoj naš vrtić djeluje.

Želimo da vrtić Marjan bude mjesto rasta i razvoja svakog pojedinca u bogatom, poticajnom okruženju.

Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život. To je moguće jedino u onim zajednicama (obitelji i vrtiću) koje osiguravaju optimalne uvjete cjelovitog razvoja djeteta.

Roditelje uvažavamo kao ravnopravne članove vrtića – partnere, koji ustanovu obogaćuju svojim individualnim posebnostima te svojom vlastitom kulturom i time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini. Upravo iz tih razloga provodimo edukacije, programe koji pridonose većoj razini roditeljskih kompetencija i stručnoj razini rada odgojitelja i stručnih suradnika. Otvorena, podržavajuća i ravnopravna komunikacija roditelja djeteta, odgojitelja i ostalog osoblja u ustanovi ima zajednički cilj: primjereno odgovoriti na individualne i razvojne potrebe djeteta. ***Djetinjstvo nije samo pripremna faza za budući život, već je životno razdoblje koje ima svoje vrijednosti i svoju kulturu.***

2. USTROJSTVO RADA

Predškolska ustanova Dječji vrtić MARJAN-Split (u daljnjem tekstu DV Marjan) tijekom 2024./2025. godine ostvarila je programe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu predškolskog uzrasta (od 1 do 6 godine života tj. do polaska djeteta u školu) u 14 objekata (vrtića) s **38 odgojnih skupina** i ukupno **741** djetetom.

Odgojno-obrazovni rad naše predškolske ustanove temelji se na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07, 94/13, 98/19, 57/22), Prijedlogu koncepcije razvoja predškolskog odgoja i Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete, kulture i sporta, 7-8/1991.), Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj, Kurikulumom DV Marjan i na pravima djeteta prema Konvenciji o pravima djeteta iz 1989. godine čija je potpisnica i Republika Hrvatska.

Ukupan broj zaposlenih za godinu 2024./2025. iznosi 149 radnika. Klasifikacijska struktura zaposlenika prema HKO-a:

1. 7.1. HKO-a = 26

2. 6. HKO-a = 70

3. 4.2. HKO-a = 3

4. 4.1 HKO-a =11

5. 3. HKO-a = 2

6. 1. HKO-a =37

U odgojno-obrazovnom procesu tijekom 2024./2025. godine sudjelovala su 4 odgojitelja - pripravnika.

- Marina Andrijašević
- Nina Guteša
- Andrea Šalković
- Petra Totić

TABLICA 1

PODACI O BROJU DJELATNIKA

Podaci prema nazivima radnih mjesta iz Pravilnika
o unutarnjem ustrojstvu rada Ustanove

Red. Br.	Naziv radnog mjesta	Broj izvršitelja po radnim mjestima	Stručna sprema prema HKO-a
1.	Ravnatelj	1	7.1.
2.	Odgojitelj	14	7.1.
3.	Odgojitelj	66	6.
4.	Pedagog	2	7.1.
5.	Psiholog	2	7.1.
6.	Logoped	2	7.1.
7.	Edukacijski rehabilitator	1	7.1.
8.	Zdravstveni voditelj	1	7.1.
9.	Zdravstveni voditelj	1	6.
10.	Tajnik	1	7.1.
11.	Kineziolog	1	7.1.
12.	Administrativno - račun. radnik	2	4.2.
13.	Voditelj računovodstva	1	7.1.
14.	Administrativno - račun. radnik	3	6.
15.	Ekonom	1	4.2.
16.	Glavni kuhar	2	4.1.
16.	Kuharica	4	4.1.
17.	Domar - ložač	2	4.1.
18.	Domar	1	4.1.
19.	Vozač	2	4.1.
20.	Spremačica	37	1.
21.	Švelja/Pralja	2	3.
UKUPNO		149	

TABLICA 2

Popis vrtića predškolske ustanove MARJAN –Split

Red. Broj	DJEČJI VRTIĆ	ADRESA	TELEFON	ODGOVORNI ODGOJITELJ -KONTAKT OSOBA-
1.	CICIBAN	Put Meja 1	399-289	Antonia Čavka
2.	CRVENKAPICA	Plančičeva 6 i 8	384-229	Ivana Jadrić
3.	GAJETA	Jobova 20	384-240	Vesna Mikulandra
4.	GRDELIN	Teslina 19	385-038	Silvana Protega
5.	KAŠTELET	T.P. Marovića 4	358-672	Elza Mariani
6.	KEKEC	Fra Bonina 5	385-985	Sanja Galić
7.	KORALJ	Put Skalica 11 a	318-462 315-830	Anita Gotovac
8.	MANDALINA	Put Sv. Mande 11	485-846 396-277	Iris Burić
9.	PAHULJICA	Sukoišanska 11	484-818	Ivana Jerčić
10.	PČELICA	Lovretska 13	480-319	Zinka Ružić
11.	POTOČNICA I	Domovinskog rata 60	382-216	Ivana Baričević
12.	POTOČNICA II	Tršćanska 25	382-142	Sanja Zirojević
13.	PALMINA	Nazorov prilaz 2	394-133	Linda Dadić
14.	VESELI DANI	Starčevićeva 32	318-010	Zorana Mihanović Bikić

Kako smo i planirali odgojno-obrazovne programe ostvarili smo u dolje navedenim programima:

TABLICA 3

Prikaz mreže vrtića – broj odgojnih skupina, broj djece u odgojnim skupinama, broj djece na razini ustanove po programima

Red. Broj	NAZIV VRTIĆA	VRSTA PROGRAMA	Broj odgojnih skupina	Broj djece po programima	Napomena
1.	CICIBAN	10 satni jaslice	1	16	
2.	CRVENKAPICA	10 satni jaslice 10 satni jaslice 10 satni vrtić	1 1 1	13 13 20	
3.	GAJETA	10 satni vrtić 10 satni vrtić	1 1	21 22	
4.	GRDELIN	10 satni vrtić	1	17	
5.	KAŠTELET	10 satni vrtić 10 satni vrtić 10 satni vrtić (posebni) 10 satni vrtić	1 1 1 1	23 22 21 22	-posebni program dramsko-scenski
6.	KEKEC	6 satni vrtić 10 satni vrtić	1 1	17 19	
7.	KORALJ	10 satni jaslice 10 satni jaslice (posebni) 10 satni jaslice (smjenske) 10 satni vrtić (posebni) 10 satni vrtić 10 satni vrtić 10 satni vrtić 10 satni vrtić (posebni) 10 satni vrtić (smjenski) 10 satni vrtić (posebni)	1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	16 14 22 22 21 21 23 20 30 22	- Montessori program - integrirani sportski program - Montessori program -početno usvajanje eng. jezika

8.	MANDALINA	10 satni jaslice	1	12	-vježbaonica metodike tjelesne i zdravstvene kulture -integrirani sportski program
		10 satni jaslice	1	13	
		10 satni jaslice	1	16	
		10 satni vrtić (posebni)	1	22	
		10 satni vrtić (posebni)	1	21	
		10 satni vrtić (posebni)	1	22	
		10 satni vrtić (posebni)	1	21	
9.	PAHULJICA	10 satni vrtić	1	17	
10.	PČELICA	10 satni	1	21	
11.	POTOČNICA I	10 satni vrtić (posebni)	1	21	-početno usvajanje eng. jezika
12.	POTOČNICA II	10 satni jaslice	1	15	
13.	PALMINA	10 satni vrtić	1	21	- posebni glazbeni program
		10 satni vrtić (posebni)	1	22	
14.	VESELI DANI	10 satni vrtić	1	20	
		10 satni vrtić	1	20	
	UKUPNO:		38	741	-jaslice: 150 -vrtić : 591

Iz Tablice 3, vidljivo je da se osim redovitih 10-satnih i 6-satnog programa u sastavu Dječjeg vrtića odvijaju i **posebni programi** verificirani od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja. U Dječjem vrtiću Koralj i Potočnica I realizira se **program ranog usvajanja engleskog jezika** i **Montessori program**, u Dječjem vrtiću Kaštelet **posebni dramsko-scenski program**, u DV Mandalina i DV Koralj provodi se **integrirani sportski program** u 10-satnom programu, a u Dječjem vrtiću Palmina **posebni glazbeni program**.

TABLICA 4

ZBIRNA TABLICA PROGRAMA

VRSTA PROGRAMA	BROJ ODGOJNIH SKUPINA	BROJ DJECE	PROSJEČAN BROJ DJECE PO PROGRAMIMA
JASLICE - 10 satni	10	150	15
VRTIĆ - 10 satni	27	574	21,26
VRTIĆ - 6 satni	1	17	17
U K U P N O :	38	741	19,5
PROSJEČNO: vrtić	=28	591	21,11
jaslice	=10	150	15

Iz dokumentacije djece polaznika vrtića pedagoške godine 2024./2025. evidentirano je 209 djece predškolske dobi u godini pred polazak u prvi razred osnovne škole, a 22 djece dobilo je odgodu upisa u prvi razred osnovne škole.

Podaci o broju djece predškolaca koji su polaznici našeg Vrtića dostavljeni su MZOM-u, Županijskom uredu za društvene djelatnosti SDŽ i Gradu Splitu.

Program predškole namijenjen je djeci pred polazak u osnovnu školu, koja do tada nisu bila obuhvaćena redovnim programima vrtića.

Već više godina na području DV Marjan nema većeg interesa za program Predškole jer su djeca već obuhvaćena odgovarajućim vrtićkim programom a i predškolci ostvaruju prioritet pri upisu u vrtiće. Ove pedagoške godine program Predškole ostvarivao se unutar redovnih odgojnih vrtićnih skupina te nismo imali potrebu organizirati posebnu skupinu.

Program Predškole je obavezan za svu djecu u godini prije polaska u školu i provodi se u svim skupinama gdje predškolci pohađaju odgojno obrazovni program (28 odgojno-obrazovnih skupina).

Dječji vrtić Marjan izradio je Program predškole i uputio ga na suglasnost Ministarstvu znanosti i obrazovanja te za isti pribavio suglasnost na Program predškole za Dječji vrtić Marjan.

S programom predškole upoznati su svi odgojitelji, suradnici i roditelji djece. Na kraju pedagoške godine svi roditelji djece predškolaca dobili su Potvrde o pohađanju programa predškole. Ovaj program odvijao se uz sufinanciranje Ministarstva znanosti i obrazovanja i Grada Splita.

TABLICA 5

RADNO VRIJEME VRTIĆA

Red. br.	VRTIĆ	ADRESA	RADNO VRIJEME
1.	MANDALINA	Put Sv. Mande 11	6,30-16,30 h
2.	KORALJ	Put Skalica 11 a	6,30-21,00 h
3.	CICIBAN	Put Meja 1	6,30-16,30 h
4.	KAŠTELET	T.P. Marovića 4	6,30-16,30 h
5.	VESELI DANI	Starčevićeva 32	6,30-16,30 h
6.	GAJETA	Jobova 20	6,30-16,30 h
7.	PALMINA	Nazorov prilaz 2	6,30-16,30 h
8.	POTOČNICA I	Domovinskog rata 60	6,30-16,30 h
9.	POTOČNICA II	Trščanska 35	6,30-16,30 h
10.	GRDELIN	Teslina 19	6,30-16,30 h
11.	KEKEC	Fra Bonina 5	6,30-16,30 h
12.	PČELICA	Lovretska 13	6,30-16,30 h
13.	PAHULJICA	Sukoišanska 11	6,30-16,30 h
14.	CRVENKAPICA	Plančićeva 6 i 8	6,30-16,30 h
15.	UPRAVA	Put Sv. Mande 11	7,00-16,00h

Radno vrijeme vrtića prema programima:

10 - satni program (vrtićki i jaslički) **redovni** od 6.30 do 16.30 sati

smjenski ... od 6.30 do 21.00 sat

6 - satni program..... od 7.00 do 13.00 sati

TABLICA 6

UKUPNI PODACI O VRSTAMA PROGRAMA, BROJU ODGOJNIH SKUPINA I BROJU DJECE

Redni broj	Naziv objekta	Vrsta programa			Broj odgojnih skupina	Broj djece
		Jaslice	10 h	6 h		
1.	CICIBAN	1	/	/	1	16
2.	CRVENKAPICA	2	1	/	3	46
3.	GAJETA	/	2	/	2	43
4.	GRDELIN	/	1	/	1	17
5.	KAŠTELET	/	4	/	4	88
6.	KEKEC	/	1	1	2	36
7.	KORALJ	3	7	/	10	211
8.	MANDALINA	3	4	/	7	127
9.	PAHULJICA	/	1	/	1	17
10.	PČELICA	/	1	/	1	21
11.	POTOČNICA I	/	1	/	1	21
12.	POTOČNICA II	1	/	/	1	15
13.	PALMINA	/	2	/	2	43
14.	VESELI DANI	/	2	/	2	40
	UKUPNO:	10	27	1	38	741

Posebni programi koje je verificiralo Ministarstvo znanosti i obrazovanja ostvarivali su se u:

D.V. "KORALJ" - program početnog usvajanja engleskog jezika

D.V. "KORALJ" - Montessori vrtićni program

D.V. "KORALJ" - Montessori jaslični program

D.V. "KORALJ" - integrirani sportski program

D.V. "KORALJ" - kraći program za darovitu i potencijalno darovitu djecu

D.V. "POTOČNICA I" - program početnog usvajanja engleskog jezika

D.V. "KAŠTELET" - dramsko-scenski program

D.V. "MANDALINA"- integrirani sportski program (4 skupine)

D.V. "PALMINA" - glazbeni program

Svi posebni programi imaju suglasnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih za provođenje programa te pozitivno stručno mišljenje Agencije za odgoj i obrazovanje.

Osim prethodno navedenih programa ističemo da smo verificirali i sljedeće programe:

- Redoviti 10-satni jaslični i vrtićni programi
- Redoviti 6-satni vrtićni program
- Program za darovitu i potencijalno djecu
- Program integracije i inkluzije za djecu predškolske dobi s teškoćama u razvoju
- Program predškole
- Program za roditelje - Rastimo zajedno.

U dječjem vrtiću Marjan stalno se realiziraju zadaće i aktivnosti iz **Sigurnosno-zaštitnih programa kao i Preventivni programi** usmjereni na stalno povećanja sigurnosti djece u vrtiću, kao i rad s djecom putem brojnih ciljanih aktivnosti kako bi jačanjem pozitivne slike o sebi prevenirali buduća rizična ponašanja djece.

Na taj način želimo očuvati i unaprijediti mentalno i fizičko zdravlje svakog djeteta. Za sve potencijalne rizične situacije izrađeni su Protokoli postupanja s kojima su upoznati svi radnici u vrtiću, a isti su prezentirani i roditeljima na roditeljskim sastancima

TABLICA 7

BROJ DJECE S UMANJENJEM CIJENE PROGRAMA

RAZDOBLJE: 2024./2025. GODINA

Kriterij za oslobađanje	% -tak oslobađanja	09/24	10/24	11/24	12/24	01/25	02/25	03/25	04/25	05/25	06/25	07/25	08/25	Prosječno
Treće dijete u vrtiću	100%	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Drugo dijete u vrtiću	30%	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68	68
UKUPNO		70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70

Prosječno je 70 djece bilo oslobođeno dijela plaćanja vrtića zbog ostvarivanja prava na temelju propisanih kategorija Gradskog vijeća Grada Splita.

TABLICA 8

POTRAŽIVANJA ZA OSLOBAĐANJA I UMANJENJA SUDJELOVANJA U CIJENI PROGRAMA ZA
2024./2025. GODINU

MJESEC	IZNOS (€)
RUJAN '24.	2.027,68
LISTOPAD '24.	2.244,49
STUDENI '24.	2.416,26
PROSINAC '24.	4.538,39
SIJEČANJ '25.	3773,18
VELJAČA '25.	0
OŽUJAK '25.	0
TRAVANJ '25.	0
SVIBANJ '25.	0
LIPANJ '25.	0
SRPANJ '25.	0
KOLOVOZ '25.	0
UKUPNO	15.000,00

Mjesečni prikaz potraživanja prema Gradu Splitu za period od 1. rujna 2024. godine do 31. kolovoza 2025. godine za pokriće dijela režijskih troškova.

TABLICA 9

**BROJ DJECE OSLOBOĐENE ZBOG BOLESTI NA 50% UMANJENJE CIJENE PROGRAMA ZA
2024./2025. GODINU**

Red. broj	Naziv vrtić	Broj skupina	Prosječni broj upisane djece	Broj nenazočne djece zbog bolesti	Iznos umanjena (€)	Prosječna mjesečna nenazočnost
1.	Ciciban	1	16	4	205,75	2
2.	Crvenkapica	3	46	2	82,28	0
3.	Gajeta	2	43	10	214,93	2
4.	Grdelin	1	17	4	119,46	1
5.	Kaštelet	4	88	17	705,04	3
6.	Kekec	2	36	2	63,05	0
7.	Koralj	10	211	32	1963,35	6
8.	Mandalina	7	127	22	1643,25	5
9.	Pahuljica	1	17	1	16,26	0
10.	Pčelica	1	21	2	71,67	1
11.	Potočnica 1	1	21	4	193,38	1
12.	Potočnica 2	1	15	6	246,89	1
13.	Palmina	2	43	7	366,99	1
14.	Veseli dani	2	40	7	395,54	2
	UKUPNO	38	741	120	6287,84	25

Tijekom godine ukupno je 120 djece na temelju ispričnica liječnika plaćalo 50% iznosa cijene boravka, time je umanjen planirani prihod od uplata roditelja. Izostanci djece vezani su uz virusne infekcije, prehlade, varicelu, hripavac, COVID 19.

Primjenom Državnog pedagoškog standarda postupno se smanjuje i broj djece u odgojnoj skupini, a time i prihod iz uplate roditelja što će dovesti ustanovu u nepovoljniju financijsku situaciju zbog brojnih postojećih zakonskih obveza za vrtić, rasta cijena namirnica i energenata.

TABLICA 10

IZVJEŠĆE O ZADUŽENJIMA I UPLATAMA RODITELJA ZA 2024./2025. GODINU

MJESEC OBRAČUNA	ZADUŽENJA	UPLATE	POTRAŽIVANJE
RUJAN	52.895,43	28.254,13	24.641,30
LISTOPAD	58.940,35	70.416,65	-11.476,30
STUDENI	61.120,45	66.607,06	-5.486,61
PROSINAC	58.522,26	57.639,10	883,16
SIJEČANJ	57.879,46	58.586,98	-707,52
VELJAČA	58.264,03	58.562,40	-298,37
OŽUJAK	58.638,64	62.209,84	-3571,20
TRAVANJ	58.261,08	59.297,81	-1036,73
SVIBANJ	58.847,22	52.639,86	6.207,36
LIPANJ	58.328,23	60.786,21	-2.457,98
SRPANJ	37.039,49	39.085,73	-2.046,24
KOLOVOZ	29.873,48	20.877,50	8.995,98
UKUPNO	648.610,12	634.963,27	13.646,85

TABLICA 11

REKAPITULACIJA BROJA UPISANE DJECE PO PROGRAMIMA ZA 2024./2025. GODINU

Vrsta program- ma	Broj skup .	09/24	10/24	11/24	12/24	01/25	02/25	03/25	04/25	05/25	06/25	07/25	08/25
10 sat jaslice	10	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
10 sat vrtić	27	574	574	574	574	574	574	574	574	574	574	365	365
6 sat vrtić	1	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	0	0
Ukupno:	38	741	741	741	741	741	741	741	741	741	741	515	515

PRIJELAZI (upisi unutar vrtića prije redovnih UPISA)

Povjerenstvo za prijelaz djece iz jasličnih u vrtićne programe ili iz vrtićnih programa u ožujku 2025. god unutar naše predškolske ustanove izvršilo je prijelaze djece prema željama i potrebama roditelja. Ukupno je zatraženo 137 prijelaza od čega **108 prijelaza za jasličnu djecu u vrtićne programe ili iz jedne jaslične skupine u drugu jasličnu skupinu i 29 prijelaza iz vrtićnih programa, od kojih 13 djece prelazi iz vrtićke skupine DV Crvenkapica zbog zatvaranja programa i otvaranja novog jasličnog programa.** Prijelazi su se odvijali prema Pravilniku o prijelazima koji je izglasan u ovoj pedagoškoj godini.

UPISI DJECE

Zahtjevi za upise djece zaprimali su se od 9.4.2025. do 16.4.2025. godine online preko poveznice. U redovnom roku za upis zaprimljeno je ukupno 201 zahtjeva koji su ušli u obradu. Oglašeno je 154 slobodnih mjesta i to 99 u jaslicama i 55 u vrtićnim programima. Od zaprimljenih 201 zahtjeva formalne uvjete za upis ostvarilo je 171 dijete od kojih je upisano njih 151 i to 99 u jaslice i 52 u vrtić.

U vrtićkim programima, nakon žalbenog roka nije ostalo slobodnih mjesta.

Na upisima za ped. god. 2025./2026. jedno se dijete temeljem prosudbe Stručnog povjerenstva Vrtića ne može uključiti u redovnu odgojnu skupinu – čl. 8 Pravilnika.

22 djece s teškoćama u razvoju, koja se mogu uključiti u redovnu odgojnu skupinu na temelju mišljenja Stručnog povjerenstva, ostvarilo je pravo upisa u odgojne skupine Vrtića.

Zapošljavanjem novih odgojitelja i stručnih suradnika omogućit će se kvalitetnija inkluzija djece s teškoćama u skupinama što će nam omogućiti dodatni odgojitelji/pripravnici koje će osigurati Grad Split.

Osim redovnih programa (10-satni i 6-satni) roditeljima su ponuđeni i sljedeći posebni programi:

- DV Palmina.....glazbeni program
- DV Koralj.....jaslički Montessori program

Zbog popunjenosti skupina djecom koja prelaze iz jasličkih u vrtićke programe unutar Ustanove, ove godine nije bio moguć upis u sljedeće programe:

- DV Koralj – 10 satni vrtić – program ranog učenja engleskog jezika
- DV Koralj – 10 satni vrtić – Montessori program
- DV Koralj – 10 satni vrtić – integrirani sportski program
- DV Koralj – 10 satni vrtić – redoviti i produljeni
- DV Kaštelet - 10 satni vrtić - dramsko-scenski program
- DV Mandalina – 10 satni vrtić – integrirani sportski program
- DV Gajeta – 10 satni vrtić – redovni
- DV Potočnica I – 10 satni vrtić – program ranog učenja engleskog jezika

Za upis djeteta roditelj/staratelj je bio dužan dostaviti propisanu obveznu dokumentaciju za upis te dokumentaciju kojom roditelj/staratelj dokazuje prednost pri upisu sukladno Pravilniku o načinu ostvarivanja prednosti pri upisu djece u predškolske ustanove Grada Splita.

Povjerenstvo za upise, u sastavu pedagog, psiholog, logoped, zdravstveni voditelj, edukacijski rehabilitator, tajnica i ravnateljica, zaprimilo je i obradilo 201 zahtjeva. Povjerenstvo za upise pregledalo je dostavljenu dokumentaciju te je stručni tim obavio inicijalne razgovore s roditeljima i opservirao ponašanje i komunikaciju djece.

Svi zahtjevi su dostavljeni u roku od 9. do 16.4.2025. godine.

- jaslice Montessori.....17
- jaslice mješovite.....121
- 10 satni vrtić.....48
- 10 satni vrtić glazbeni.....6
- 6 satni vrtić.....9
- **UKUPNO:.....201**

Zaprimljeno je 23 zahtjeva za upis djece s teškoćama u razvoju (prema Nalazu, mišljenju i ocjeni Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, Rješenju HZZO, potvrdi pedijatra i specijalističkim nalazima). Zbog naznačenih teškoća, stručni tim je obavio razgovore s roditeljima i opservirao djecu te se prema

mišljenju stručnog povjerenstva Vrtića 22 djece može uključiti u redovitu odgojnu skupinu, dok se 1 dijete temeljem prosudbe stručnog povjerenstva Vrtića u ovom trenutku ne može uključiti u redovitu skupinu – čl. 8 Pravilnika. Ostala djeca nisu ostvarila pravo upisa u programe Vrtića temeljem ukupno ostvarenih bodova te nepotpune i neuredne dokumentacije ili neispunjavanja osnovnih uvjeta (dob/cijepljenje).

TABLICA 12

ANALIZA TRAŽENIH PROGAMA

VRTIĆ	VRSTA PROGRAMA	KVOTA	BROJ ZAHTJEVA - PRIMARNO
CICIBAN	10 satne jaslice mješovite	11	12
CRVENKAPICA	10 satne jaslice mješovite	27	15
GAJETA	10 satni vrtić	0	0
GRDELIN	10 satni vrtić	10	11
KAŠTELET	10 satni vrtić	9	11
KAŠTELET	10 satni vrtić dramsko-scenski	0	0
KEKEC	10 satni vrtić	3	9
KEKEC	6 satni vrtić	9	9
KORALJ	10 satne jaslice mješovite	19	44
KORALJ	10 satne jaslice Montessori	9	17
KORALJ	10 satni vrtić	0	0
KORALJ	10 satni vrtić engleski program	0	0
KORALJ	10 satni vrtić Montessori	0	0
KORALJ	10 satni vrtić sportski	0	0
MANDALINA	10 satne jaslice	24	37
MANDALINA	10 satni vrtić sportski	0	0
PAHULJICA	10 satni vrtić	1	4
POTOČNICA 1	10 satni vrtić engleski program	0	0
POTOČNICA 2	10 satne jaslice mješovite	9	13
PČELICA	10 satni vrtić	3	4
PALMINA	10 satni vrtić	11	6
PALMINA	10 satni vrtić glazbeni	4	6
VESELI DANI	10 satni vrtić	5	3
UKUPNO		154	201

TABLICA 13

ANALIZA PREDANIH ZAHTJEVA ZA UPIS

	Kvota	Broj zahtjeva	Upisano 1	Upisano 2	Upisano 3	Slob.
Dječji vrtić Marjan	154	201	115	21	15	3

TABLICA 14

ANALIZA NEUPISANE DJECE KOJA ZADOVOLJAVAJU UVJETE

VRSTA PROGRAMA	BROJ DJECE
10 satni vrtić	0
10 satne jaslice	20
UKUPNO	20

TABLICA 15

ANALIZA NEUPISANE DJECE KOJA NE ZADOVOLJAVAJU UVJETE

	BROJ DJECE
Dijete nije cijepljeno, a nema kontraindikacije	5
Nema dob za traženi program	9
Nepotpuna dokumentacija	8
Više uvjeta	7
UKUPNO	29

TABLICA 16

ANALIZA ŽALBI U ŽALBENOM ROKU

ŽALBE	JASLICE	VRTIĆ	UKUPNO
Ne upis	18	/	18
Objekt	7	9	16
Odbačeni zahtjev (neuredna, nepotpuna dokumentacija)	4	4	8
Razni razlozi	7	1	8
UKUPNO	36	14	50

U žalbenom roku od 15 dana na Rješenje o upisu djece u dječje vrtiće i jaslice Dječjeg vrtića Marjan za pedagošku godinu 2025./2026. ukupno je zaprimljeno 50 žalbi roditelja-staratelja.

TABLICE 17 I 18**ANALIZA RJEŠENJA PO ŽALBAMA**

ŽALBE	USVOJENO	ODBIJENO	UKUPNO
Ne upis	11	7	18
Objekt	14	2	16
Necijepljenje	1	2	3
Nema dob	/	5	5
Čl. 8	/	/	/
Odbačeni zahtjev	4	4	8
UKUPNO	30	20	50

ŽALBE	JASLICE		VRTIĆ	
	Usvojeno	Odbačeno	Usvojeno	Odbačeno
Ne upis	11	7	0	0
Objekt	7	0	7	2
Odbačeni zahtjev (neuredna, nepotpuna dokumentacija)	0	4	4	0
Razni razlozi	0	7	1	0
UKUPNO	18	18	12	2

Od ukupno 50 zaprimljenih žalbi roditelja-staratelja njih 36 odnosilo se na žalbe roditelja-staratelja djece jaslične dobi od čega ih je 18 usvojeno. Roditelji-staratelji djece vrtićne dobi podnijeli su 14 žalbi od čega je 12 usvojeno.

Cijena svih programa za roditelje određena je od strane osnivača Grada Splita:

PROGRAM	IZNOS
10-satni jaslice	82,29 €
10-satni jaslice - Montessori	108,83 €
10-satni vrtić	79,63 €
10-satni vrtić - sportski	106,18 €
10-satni vrtić - engleski	108,83 €
10-satni vrtić - Montessori	106,18 €
10-satni vrtić - dramsko-scenski	106,18 €
6-satni vrtić	46,45 €
10-satni vrtić - glazbeni	106,18 €

ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD TIJEKOM LJETA 2025. GODINE

Rad Vrtića u tijeku ljeta 2025. godine odvijao se u objektima koji imaju pogodne prostorne i organizacijske uvjete kako bi u što većoj mjeri zadovoljio potrebe djece i roditelja. Vrtići su klimatizirani i imaju vanjska opremljena dvorišta. Centralne kuhinje opskrbljivale su vrtiće u kojima je provedeno ljetno dežurstvo.

U dežurni vrtić prijavljeno je 329 djece za srpanj i 259 djece za mjesec kolovoz.

TABLICA 19

BROJ PRIJAVLJENE DJECE ZA LIETNI PERIOD

PROGRAM	Mjesec				UKUPNO
	SRPANJ		KOLOVOZ		
	Br. odg. skupina	Broj djece	Br. odg. skupina	Broj djece	
JASLICE	4	83	3	68	85
VRTIĆ	8	246	6	191	249
UKUPNO	12	329	9	259	334

TABLICA 20

BROJ PRIJAVLJENE DJECE ZA LIETNI PERIOD PREMA OBJEKTIMA

OBJEKT	BROJ DJECE		UKUPNO	SVEUKUPNO
KORALJ	JASLICE	33	113	JASLICE 56 VRTIĆ 133 UKUPNO 189
	VRTIĆ	80		
CRVENKAPICA	JASLICE	13	26	
	VRTIĆ	13		
POTOČNICA 2	JASLICE	10	10	
POTOČNICA 1	VRTIĆ	12	12	
VESELI DANI	VRTIĆ	19	19	
PAHULJICA	VRTIĆ	2	2	
PČELICA	VRTIĆ	7	7	
MANDALINA	JASLICE	25	65	JASLICE 29 VRTIĆ 116 UKUPNO 145
	VRTIĆ	40		
CICIBAN	JASLICE	4	4	
KAŠTELET	VRTIĆ	26	26	
PALMINA	VRTIĆ	12	12	
GAJETA	VRTIĆ	26	26	
KEKEC	VRTIĆ	8	8	
GRDELIN	VRTIĆ	4	4	

TABLICA 21**BROJ DJECE KOJI JE POHAĐAO VRTIĆ TIJEKOM LIJETNOG PERIODA**

PROGRAM VRTIĆA	MJESEC			
	Srpanj		K o l o v o z	
	Br.odg.skupine	Broj djece	Br.odg.skupine	Broj djece
JASLICE	4	55	3	26
VRTIĆ	8	130	6	58
UKUPNO	12	185	9	84

Tijekom ljetnog perioda svakodnevno se pratio rad u odgojnim skupinama od strane stručnog tima i ravnateljice (prema rasporedu rada tijekom ljeta). Posebno se intervenira u situacijama prilagodbe djece na novi vrtić i odgojitelje. Roditelji su dobili adekvatnu stručnu pomoć i podršku kako bi prilagodba i boravak njihove djece bio što ugodniji. Prema izvješćima tijekom ljetnog perioda odgojno-obrazovnog rada nisu uočene veće teškoće prilagodbe djece ni primjedbe roditelja. Naglašavamo da je broj djece bitno odstupao od broja prijavljene djece za dežurni vrtić, što izaziva organizacijske probleme Ustanovi unatoč novoj odluci Grada o sufinanciranju roditelja u cijeni vrtića tijekom ljetnih mjeseci.

Broj djece u odgojnim skupinama bio je sukladan državnom pedagoškom standardu. Najveća zabilježena dnevna nazočnost djece u srpnju bila je 185 djece (55 djece jaslične dobi i 130 djece vrtićne dobi), a u kolovozu 84 djece (26 djece jaslične dobi i 58 djece vrtićne dobi).

3. MATERIJALNI UVJETI RADA

Materijalni uvjeti rada izuzetno su važni u unaprjeđenju rada vrtića.

Osiguranje materijalnih, organizacijskih i ljudskih resursa za rad u najužoj je vezi sa financijskim planom Ustanove i Proračunom Grada Splita.

Grad Split osigurao je sredstva za plaće i doprinose na plaće zaposlenih te nagrade zaposlenima. Sukladno Kolektivnom ugovoru za zaposlenike u predškolskim ustanovama Grada Splita i Aneksima kolektivnom ugovoru.

Prema utvrđenom planu nastojali smo u odgojno obrazovnom procesu osigurati dovoljno potrošnog materijala za rad s djecom, didaktike, materijala za čišćenje i održavanje higijene, materijala za održavanje objekata. Nastavili smo sa svim preventivnim mjerama uzrokovanim COVID- 19 virusom te izdvojili znatno više financijskih sredstava za higijenski materijal i sredstva za održavanje objekata kako bi postupili prema preporukama HZJZ i osigurali sigurnost djece i zaposlenika.

Povjerenstvo za nabavu roba uz suglasnost Upravnog vijeća donijelo je Plan nabave za kalendarsku godinu i u skladu s tim Planom nabavljalo se razne artikle i opremu vrtića.

Problemi koji se tiču materijalnih uvjeta rada odnose se na fizičko stanje objekata jer su naši vrtići starijeg datuma izgradnje te je došlo do dotrajalosti dijelova gradnje objekata. To se odnosi na oštećenje fasada i krovova, prozora, instalacija, napukline unutarnjih zidova, izmjena sanitarnih čvorova, dotrajale vodovodne instalacije koje se trebaju sanirati.

Dvorišni prostori vrtića zahtijevaju veće ulaganje u didaktičko uređenje, uređenje površina kako bi u što većoj mjeri zadovoljili sigurnosne uvjete boravka djece na dvorištima i boravak na zraku činio pedagoški primjerenim.

S raspoloživim financijskim sredstvima ulagali smo u nabavu kapitala kuhinjske opreme, vrtićnog namještaja, didaktike i uređenje sportskih dvorana.

Izrazito povećanje cijene roba i usluga (cijena vode, struje, energenata, javnog gradskog prijevoza, lož ulja, higijenske potrepštine, analize vode, epidemioloških briseva osoba, hrane i površina, itd) i ostali nametnuti troškovi zakonskom regulativom, uvjetuju sve manje izdvajanja za osnovnu djelatnost (materijal za rad s djecom, didaktika, oprema i namještaj odgojne skupine, posteljina itd).

Tijekom pedagoške godine 2024./2025. nastavili smo s implementacijom sustava HACCP u naš vrtić što također traži značajna financijska sredstva usmjerena upravo na ovu zakonsku obavezu.

Grad Split u okviru svog Financijskog plana sudjeluje u tekućem investicijskom održavanju građevinskih objekata, hitnih intervencija i popravaka predškolskih ustanova. U Financijskom proračunu za 2024. godinu osigurao je sredstva za tekuće investicijsko održavanje objekata Dječjeg vrtića Marjan za:

1. Renoviranje sanitarnog čvora u DV Mandalina – 13.011,48 eura
2. Sanacija kuhinjske kanalizacije u DV Kaštelet – 3987,50 eura

Implementirali smo video nadzor sa parlafonom na ulaznim vratima vrtića DV Koralj, DV Kaštelet i DV Mandalina za povećanje sigurnosti zaposlenika i djece.

DJEČJI VRTIĆ MANDALINA:

- kuhinjski pribor i posuđe za djecu
- profesionalna perilica rublja za potrebe praonice
- profesionalni štapni mikser
- 3 stolna računala, uništavač papira
- 19 prijenosnih računala za potrebe odgajatelja vrtića OKITOKI – pedagoški program za unapređenje komunikacije s roditeljima
- tepih za ured pedagoga
- tepih za atrij
- tepih za ured ravnatelja
- tepih za odgojnu skupinu
- garderobni ormari za odgojne skupine – dvije odgojne skupine
- ormari uredski u vlastitoj izvedbi
- brusilica
- vatrogasne sirene
- stol dječji za ured pedagoga
- stolica dječja za ured pedagoga

- mobilni uređaj za zdravstvenog voditelja
- alarmni sustav za ulazak u vrtić
- uređaj za bio otpad - EU projekt
- 7 stolnih računala za potrebe uprave
- računalna oprema za stolna računala za potrebe uprave i stručne službe
- polica za knjige u jaslicama
- mekani element za sjedenje u jaslicama
- stolno računalo u uredu ravnateljice
- priče i slikovnice za odgojne skupine
- zavjese u hodniku i odgojnoj skupini Dupini

DJEČJI VRTIĆ KORALJ:

- vrtićki mekani namještaj za atrij
- namještaj razni za atrij
- didaktička oprema
- kuhinjski pribor
- štapni mikser
- uništavač papira
- ormar za odlaganje didaktike darovite djece
- vatrogasne sirene
- tepisi za šest odgojnih skupine
- glazbena linija za odgojnu skupinu
- kolica za lopte
- božićno drvce
- kolica za posluživanje
- klima uređaj za čajnu kuhinju
- profesionalni usisivač
- namještaj za odgojnu skupinu Montessori
- ormar za odgojnu skupinu Montessori
- prijenosni bluetooth zvučnik
- stol za odgojnu skupinu

- sportski rekviziti za odgojnu skupinu
- alarmni sustav za ulazak u vrtić
- profesionalna perilica posuđa za kuhinju
- glazbena linija za dvoranu vrtića
- kuhinjsko posuđe
- element za slikovnice
- klima uređaj u čajnoj kuhinji
- stolnjaci
- lopte za sportsku dvoranu

DJEČJI VRTIĆ KAŠTELET:

- kuhinjski pribor
- sirena vatrogasna
- projektor
- didaktička oprema za odgojne skupine
- ormarići za spremanje za odgojne skupine
- namještaj za potrebe odgojnih skupina
- božićno drvce
- klima uređaj u odgojnoj skupini
- ležaljke za spavanje za odgojnu skupinu
- ormar za spremanje ležaljki za spavanje
- posteljina za odgojnu skupinu
- mekani elementi za sjedenje
- alarmni sustav za ulazak u vrtić
- 2 profesionalna usisivača
- profesionalno glačalo za odjeću
- pisač za potrebe logopeda
- namještaj u uredu logopeda
- mobilni uređaj za logopeda

DJEČJI VRTIĆ GAJETA:

- plastifikator
- božićno drvce
- salamoreznica
- ležaljke za spavanje za odgojnu skupinu
- ormar za spremanje ležaljki za spavanje
- uredski namještaj za kabinete psihologa i edukacijskog rehabilitatora
- mobilni uređaj za potrebe stručne službe

DV CRVENKAPICA:

- ventilator
- perilica-sušilica
- glazbena linija

DJEČJI VRTIĆ POTOČNICA 1:

- garderobni ormarići za odgojne skupine
- salamoreznica
- klavijature
- projektor
- pisač

DV PAHULJICA:

- kuhinjski pribor
- didaktička oprema
- ležaljke za spavanje
- ormar za spremanje ležaljki
- ormar za spremanje za odgojnu skupinu
- razni namještaj i elementi za spremanje za odgojnu skupinu
- element za likovni materija
- posteljina za krevete

DV KEKEC:

- klima uređaj

DV PALMINA:

- plastifikator
- salamoreznica
- sirene vatrogasne
- drvene klupe za odgojne skupine
- garderobni ormari za odgojne skupine
- printer
- vanjski tobogan
- vrtuljak vanjski
- ležaljke za spavanje
- ormar za spremanje ležaljki
- didaktička oprema
- božićno drvce
- posteljina za odgojnu skupinu
- zavjese u sobi za odgojnu skupinu

DV GRDELIN:

- glazbena linija
- zavjese
- ležaljke za spavanje
- ormar za spremanje ležaljki za spavanje

DV VESELI DANI:

- sportska oprema za vanjsko igralište
- kuhinjski pribor
- telefon Panasonic

- garderobni ormarići za odgojne skupine
- ugradbeni ormar

DV CICIBAN:

- garderobni ormari za odgojne skupine

Implementacijom HACCP sustava i suradnjom sa Zavodom za javno zdravstvo koji supervizira i HACCP sustav u našem vrtiću, nakon izvršenih uvida prema zapisnicima izvršili smo nabavu opreme i sredstava prema Financijskom planu ustanove uvažavajući prioritete istaknute u zapisnicima HACCP tima.

Realizirali smo nabavu:

- beskontaktni termometri
- ubodni termometri
- vanjske termometre za hladnjake
- inox police u skladištu
- nabava RF pribora za jelo za djecu (šalice, pribor, tanjuri)
- nabava RF posuđa i kuhinjskog pribora za potrebe dviju kuhinja
- nabava termos lonaca
- daske za rezanje (kolor)
- garderobni metalni ormari za osoblje
- posteljina za 100 pvc ležaljki

Tijekom cijele godine vršili smo nabavu adekvatne posteljine (spužve, navlake za ležaljke, navlake za jorgane). Realizirali smo nabavu radne odjeće za kuharsko, pomoćno osoblje i radne obuće za odgojitelje.

U cilju povećanja sigurnosti i zaštite djece i osoblja vrtića u stalnoj smo suradnji sa firmom „Ing- ATEST“ d.o.o. Izvršena je procjena potencijalno rizičnih mjesta (sigurnosna rasvjetna tijela, uzemljenja).

Nakon detaljnog Izvještaja zaštite na radu ocijenjeno je da je stanje vrlo dobro. Uočene nedostatke otklonili smo u najskorijem mogućem roku te izvijestili Grad Split te izvijestili nadležne.

U svim vrtićima imenovane su osobe za pružanje prve pomoći koje su i educirane.

U svim vrtićima održana je edukacija iz područja zaštite od požara i spašavanja za sve radnike.

U svim vrtićkim objektima provedene su vježbe evakuacije i spašavanje u organizaciji Vatrogasnih postrojbi Grada Splita. U vježbama su sudjelovali svi radnici i djeca Dječjih vrtića Marjan.

Planovi evakuacije i spašavanja vidljivi su u svakom vrtiću u sklopu predškolske ustanove Marjan.

Za svaki vrtić imenovan je Povjerenik zaštite na radu.

Iz sredstava Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih RH (MZOM) doznačena su sredstva za sufinanciranje programa odgoja i obrazovanja djece s TUR integrirane u redovite programe u iznosu od 21.896,00 EUR i program odgoja i obrazovanja darovite djece integrirane u redovite programe u iznosu od 6.560,00 EUR.

Od 2015. godine Ministarstvo doznačuje i sredstva za realizaciju programa predškole. Za svakog predškolca mjesečno je doznačeno 3,60 EUR i tako nam je u 2024. godini od strane Ministarstva doznačeno 5.299,20 EUR za ostvarenje programa predškole.

Ukupna sredstva MZOM u iznosu od 33.755,20 EUR su doznačena periodično tijekom godine, a utrošena su sukladno preporuci na stručno usavršavanje zaposlenih, za nabavku materijala za rad s djecom, specijaliziranu didaktiku te ostalu opremu.

O realizaciji utrošenih sredstava izvijestili smo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske i Upravni odjel za financije Grada Splita i Službu za društvene djelatnosti, Odsjek za odgoj, obrazovanje, znanost i tehničku kulturu Grada Splita.

Na temelju analize materijalnih uvjeta i izraženih potreba u protekloj godini izvršen je postupak nabave didaktičkog materijala za sve jaslične i vrtićne skupine u iznosu 17.686,13 EUR. Izvršena je nabavka slikovnica, lego kocki, loto igara, razni konstruktori, društvene igre, sredstva za istraživanje, ginjol lutke, igračke za dvoranu i vanjski prostor, umetaljke i slagalice, montessori didaktika i pribor.

Nabavka potrošnog materijala za rad s djecom u skladu s Planom nabave dva puta godišnje u iznosu 12.422,16 EUR.

Dostavna vozila vrtića redovito su održavana, servisirana i osigurana.

Klima uređaji se redovito održavaju, čiste i servisiraju kod nadležnih serviseri, u 2024. godini kupljena su 3 klima uređaja.

Nabavljen je i novi računalni pedagoški program Okitoki koji je financiran iz sredstava Gradskog proračuna u iznosu 8.157,00 EUR, zbog uvođenja tog programa izvršena je i nabavka prijenosnih računala.

DV Marjan certificiran je kao Ustanova koja je implementirala sustav HACCP. I dalje trebamo izvršiti još niz materijalnih prilagodbi što će ovisiti o financijskim mogućnostima vrtića.

Prema Planu nabave za 2024. godinu proveden je postupak javne nabave za opskrbu električnom energijom, te razne prehrambene artikle (postupak je proveo Grad Split).

U cilju unapređenja kvalitete rada i novim zakonskim propisima osigurali smo Program digitalnog arhiviranja dokumenata te nužna infrastruktura i edukaciju za provedbu programa.



4. NJEGA DJECE I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

4. 1. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

Rad na području njege i skrbi, kao primarne orijentacije zaštite zdravlja, odvijao se primjenom postojećih zdravstvenih programa - kao dio zadaće vezane za zdravstvenu kulturu i zaštitu zdravlja djece u dječjem vrtiću, te održanjem postignutog standarda i povećanjem kvalitete rada svih sudionika procesa.

Zdravstvena zaštita, prevencija zdravlja, promocija i očuvanje zdravlja djece, odvijali su se kroz sljedeća područja:

1. Rad na njezi i skrbi za tjelesni rast i razvoj djece i brizi za njihovo zdravlje
 - Stvaranje optimalnih uvjeta boravka djece u jaslicama i vrtiću, omogućavanje zadovoljenja osnovnih i specifičnih potreba za normalan rast i razvoj. Sustavno praćenje psihofizičkog razvoja djece sa naglaskom na prevenciji zaraznih bolesti i bolesti koje se prenose dodirnom ili kapljičnim putem.
2. Rad na praćenju i unaprjeđenju prehrane
 - Osiguravanje prehrane prema važećim standardima i propisima, zadovoljavanje specifičnih prehrambenih potreba djece gdje za to postoji zdravstvena indikacija.
3. Rad na osiguravanju i unaprjeđenju higijenskih uvjeta
 - Stvaranje poželjnih higijensko sanitarnih uvjeta prostorija u vrtićima, te nadzor nad procesima koji mogu imati indirektan utjecaj po zdravlje djece.
4. Suradnju s roditeljima, odgojiteljima, sa ostalim zaposlenicima u vrtiću, ustanovama i službama potrebnim za realizaciju zadataka
 - Poticanje svih da na kvalitetan i profesionalan način promišljaju, surađuju i realiziraju zadatke i dogovore, jer tako doprinosimo stvaranju optimalnih uvjeta za cjelovit rast i razvoj djece, kao i brizi za njihovo zdravlje.

4. 2. AKTIVNOSTI VEZANE ZA OČUVANJE ZDRAVLJA DJECE

Prikupljanje, obrada i analiza dokumentacije i podataka radi prikupljanja informacija o zdravstvenom statusu djece:

- inicijalni razgovori
- potvrde o sistematskom pregledu
- zdravstveni kartoni

Zdravstvene potrebe djece zahtijevaju dobru upućenost odgojitelja u njih same, stalni nadzor i pravovremenu intervenciju. Povećan je broj djece s različitim kroničnim oboljenjima i zdravstvenim potrebama koja borave veći dio dana u vrtiću.

TABLICA 22

**PRIKAZ BROJA DJECE UKLJUČENE U REDOVITE PROGRAME DV MARJAN PREMA
ZDRAVSTVENIM TEŠKOĆAMA U PED. GOD. 2024./2025.**

Medicinske dijagnoze:	Broj djece
• alergije na hranu	67
• celijakija	4
• febrilne konvulzije	7
• afebrilne konvulzije- epi	1
• neurodermitis	17
• dystoni sy	21
• anemia	3
• bolesti bubrega	1
• bolesti srca	1

Lakše povrede u vidu ogrebotina, hematoma, posjekotina i sl. sanirala je zdravstvena voditeljica ili odgojiteljice osposobljene za pružanje P.P.

Djecu s težim povredama kojoj je bilo potrebno (11) smo uputili na Zavod za hitnu medicinu SDŽ.

Za realizaciju unapređivanja zdravstveno-higijenskih uvjeta provedene su sljedeće mjere:

- Procjena zdravstvenog statusa djece
- Praćenje rasta i razvoja djece
- Praćenje epidemiološke situacije zbog izbijanja zaraznih bolesti,
- Provođenje zdravstvenog odgoja djece, radnika i roditelja
- Provođenje preventivnih mjera u svrhu očuvanja zdravlja
- Sanitarno higijenske DD mjere,
- Kontrola mikrobiološke čistoće objekata,
- Kontrola zdravstvene ispravnosti namirnica
- Analiza gotove hrane

4. 3. PREVENTIVNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Mjere zdravstvene zaštite redovito se prate tijekom pedagoške godine prema planu vrtića, te nadograđuju prema aktualnim zbivanjima i potrebama djece. Oboljenja djece praćena su prema dijagnozama i prijavama roditelja, te liječničkim potvrdama dostavljenim nakon preboljenja bolesti. Iz njih je vidljivo da je i dalje prisutno periodično pojavljivanje Covida, te respiratornih infekcija, 5. dječje bolesti i konjuktivitisa. Određeni broj djece je prebolio varicele. Učestale su bile streptokokne bolesti.

Suradnja s roditeljima se treba intenzivirati u smislu redovite brige o zdravlju djeteta što kod nekih izostaje. Potrebno je apelirati na svijest i odgovornost tih roditelja koji u Vrtić dovode bolesnu ili nepotpuno izliječenu djecu, koja potencijalno ugrožavaju zdravlje druge djece u grupi, što se odvija putem roditeljskih sastanaka ili edukativnim materijalima zdravstvenih sadržaja.

4. 4. ZDRAVSTVENI ODGOJ

Zdravstveni odgoj svih sudionika u odgojno obrazovnom procesu - uključujući roditelje, odgojitelje, a posebno djecu od iznimne je važnosti. Očuvanje i unapređenje zdravlja najvažniji je segment rada s djecom predškolske dobi. Podrazumijeva preventivnu zaštitu u svim područjima života djeteta.

Zdravstveni odgoj provodi se kroz različite sadržaje i oblike rada u odgojnim skupinama vrtića.

Održane su različite radionice, u jasličnim skupinama izvršena su antropometrijska mjerenja. Rezultati mjerenja će nam biti pokazatelj rasta i razvoja djece a daju nam mogućnost praćenja te pravovremenog reagiranja u slučaju bilo kakvih odstupanja.

U suradnji s Domom Zdravlja SDŽ patronažne sestre su provodile zdravstveni odgoj „Higijena ruku“ i „Pravilno pranje zubi“ kojima su se djeca kroz igru i praktičan rad učila važnosti pranja ruku i zubi.

Zdravstvene voditeljice obavljale su individualne razgovore uglavnom s roditeljima djece s posebnim zdravstvenim potrebama. Cilj takvih razgovora je unapređenje zdravlja i kvalitete života djece s određenim zdravstvenim poteškoćama.

Suradnja s roditeljima ostvarena je i preko zdravstvenog kutića i testova na webu vrtića u kojem roditelji preko različitih zdravstvenih edukacijskih letaka i prigodnih sadržaja mogu pratiti aktualna zbivanja u odgojnim skupinama te se tako i educirati. Neke od tema bile su:

- prehrana
- ospice
- bolest usta – šaka – stopala
- priče za djecu o zdravlju

4. 5. PREHRANA

S obzirom da djeca veliki dio dana provedu u vrtiću i najveći dio obroka konzumiraju tu od iznimne je važnosti da hrana koju dobivaju bude nutritivno vrijedna, da se prati mogućnost sezonske nabave, da je svježa i zdravstveno ispravna. Planiranje i izrada jelovnika je na principima piramide zdrave dječje prehrane za šestosatne i desetosatne programe.

Prehrana u vrtiću je bila realizirana u skladu s napucima o pravilnoj prehrani, prema NN121/07 i NN 55/06. i prilagodba istih prema individualnim potrebama djeteta.

U suradnji s roditeljima i kuhinjom, prilagođen je jelovnik za djecu koja imaju ograničenja u prehrani ili alergije na određene namirnice. Najveći izazov pričinjava izrada prilagođenog jelovnika za djecu s celijakijom. Zbog manjka tehničkih uvjeta (potrebna posebna odvojena kuhinja, koju nemamo) nužna je suradnja s roditeljima, koja je vrlo uspješna te nam je time i izrada jelovnika i zadovoljavanje potreba takvoj djeci poprilično olakšano.

Tokom ove pedagoške godine zdravstveni voditelj je na mjesečnoj bazi izrađivao prilagođene jelovnike za 42 djece s različitim alergijama.

Prema ugovoru, zdravstveni nadzor nad prehranom obavlja Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ, pa prema rezultatima kemijskih analiza vršimo korekcije obroka. Činjenica da dijete za vrijeme boravka u 10-satnom programu zadovoljava do 70 % svojih dnevnih prehrambenih potreba, ukazuje na ozbiljnost i složenost u našoj brizi za njegovo zdravlje. Vrijeme serviranja i raspodjela obroka važni su, kako zbog postizanja dobre organizacije, tako i zbog postizanja fizioloških raspona između obroka.

Izbor i način pripreme hrane moraju biti primjereni dobi djece. Posebnim trudom i zalaganjem uspjeli smo održati kvalitetu prehrane na zadovoljavajućoj razini. Uspjeli smo uskladiti i zadovoljiti potrebe djece te dosljedno provoditi planirane jelovnike.

Prema Ugovoru o zdravstvenom nadzoru koji imamo s NZJZ SDŽ za ocjenu sanitarno higijenskih prilika pripreme i raspodjele hrane tijekom godine uzimani su brisovi radnih površina za pripremu obroka, posuđa i pribora za jelo, kao i ruku zaposlenog osoblja. Svi uzorci u potpunosti odgovaraju uvjetima mikrobiološke čistoće prema Pravilniku o učestalosti kontrole i normativima mikrobiološke čistoće u objektima pod sanitarnim nadzorom što je rezultat kvalitetno odrađenih sanitarno higijenskih mjera.

Kvaliteta prehrane u DV Marjan procijenjena je prema Planu i programu zdravstvenog nadzora koji je sastavni dio Ugovora o zdravstvenom nadzoru, sklopljenog između DV Marjan i NZJZ SDŽ.

Ispitivanja su provedena na način da je tijekom godine u dva vrtića uzorkovano po 10 dnevnih obroka (5 u proljetnom, 5 u jesenskom dijelu godine), u dvije odgojne skupine (jaslička i vrtićka) u 10 satnom boravku.

4. 6. SANITARNO HIGIJENSKI UVJETI

Dobri higijenski uvjeti predstavljaju nužnu mjeru u prevenciji i suzbijanju zaraznih bolesti u dječjim ustanovama. Svakodnevno čišćenje i održavanje prostora i opreme, te primjena dezinfekcije preduvjet je zdravog okruženja.

HACCAP MJERE – primjena - praćenjem kvalitete prehrane u skladu sa važećim zakonskim odrednicama. Prema važećim zakonskim propisima u centralnoj i područnim kuhinjama uspostavljen je HACCAP sustav za analizu opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka radi utvrđivanja odgovarajućih preventivnih i kontrolnih mjera koje se odnose na higijenu i zdravstvenu ispravnost hrane s obuhvatom svih faza proizvodnje, pripreme i transporta. Potrebno je i dalje raditi na usvajanju i implementaciji HACCP mjera u nekim segmentima te dosljednosti evidentiranja. Nalazi mikrobiološke čistoće su uredni, hrana kalorijski i zdravstveno ispitana (4 puta) i odgovara zdravstvenoj ispravnosti i mikrobiološkom standardu. Voda je uredno kontrolirana prema propisu. Sanitarni nadzor kuhinje, mikrobiološka i analiza hrane od NZJZ Split ocijenjeni su zadovoljavajućim ocjenama uz upute o održavanju centralne kuhinje, praćenju kritičnih točaka radi prevencije i sigurnosti tog visokorizičnog trakta. Na redovne zdravstveno- sanitarne preglede i edukacije djelatnici su upućeni tijekom godine prema zakonu o Zaštiti od zaraznih bolesti NN 79/07.

Kroz travanj i svibanj proveden je interni audit HACCP sustava od strane NZJZ, i to u DV Mandalina, DV Koralj, DV Gajeta, DV Kekec, DV Potočnica 1 i DV Potočnica 2.

Nalaz audita je zadovoljavajući a kroz listopad ove godine planira se redovna edukacija pomoćno tehničkog osoblja u svrhu redovnog i trajnog usavršavanja kako bi implementacija HACCP sustava i dalje bila jednako uspješna.

4. 7. PODRUČJE RADA I STRUČNO USAVRŠAVANJE ZDRAVSTVENE VODITELJICE

Zdravstveni voditelji u dječjem vrtiću, u okviru svojih kompetencija, svakodnevno rade na poboljšanju kvalitete zdravlja i življenja.

Oduvijek je postojala nepresušna potreba za unapređenjem i nadograđivanjem znanja i vještina kroz svakodnevno i cjeloživotno učenje i educiranje. Sudjelovanjem na različitim predavanjima i radionicama te praćenjem zdravstvene i pedagoške literature, proširujemo svoja znanja kako bi ih mogli prenijeti drugima.

- Probir na poremećaje rasta u djece- interdisciplinarni protokol za provedbu – Hrvatska udruga medicinskih sestara, webinar, 18.10.2024. g.
- Vođenje obvezne dokumentacije zdravstvenog voditelja u predškolskoj ustanovi: propisi i protokoli – DV Solin, Društvo zdravstvenih voditelja vrtića, 29.11.2024. g.
- Edukacija Smart Family u vrtiću za zdravstvene voditelje – HZJZ Zagreb, 10.12.2024. g.
- Higijena u predškolskim ustanovama – predavanje, 3.listopada 2024. g.
- Primjena analgetika u zbrinjavanju akutne boli kod djece – Hrvatska udruga medicinskih sestara, webinar, 21.01.2025. g.
- Simpozij o cijepljenju – Medicinski fakultet Split, 25.01.2025. g.
- Hrvatska proljetna pedijatrijska škola, Split, 07. – 11.04.2025. g.

4. 8. SURADNJA UNUTAR USTANOVE

Uloga zdravstvene voditeljice u dječjem vrtiću je prepoznatljiva kroz suradnju na različitim nivoima u ustanovi. Timski pristup, osiguravanje kadrovskih resursa i materijalnih uvjeta pomaže pri odabiru najboljih oblika rada. Razumijevanje određenih ponašanja, planiranje potreba i strategija edukativnih utjecaja unaprjeđuje zdravlje kroz igru i odrastanje u vrtiću. Otvorenost prema roditeljima bitan je oblik suradnje za dobrobit i

zdravlje djece, te je održavanje individualnih razgovora s roditeljima uz roditeljske sastanke osnažilo suradnju kao i povjerenje roditelja prema ustanovi.

4. 9. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

Suradnjom s vanjskim ustanovama širimo svoja znanja, ali isto tako i nudimo uvid u naše aktivnosti i djelokrug rada. Kvalitetnom suradnjom s NZJZ Split, Srednjom medicinskom školom Split i Domom zdravlja SDŽ postigli smo da kao Ustanova budemo prepoznati kao kvalitetan primjer prakse i mjesto gdje učenici mogu osnažiti svoja znanja i kompetencije.

- Učenici srednje Zdravstvene škole u Splitu proveli su 6 tjedana u Dv Marjan u sklopu svoje učeničke prakse iz nastavnog predmeta Zdravo dijete.
- Učenici srednje škole Braće Radić, smjer nutricionizam proveli su 2 tjedna u Dv Marjan u sklopu učeničke prakse
- Patronažne sestre su održavale zdravstveni odgoj u vrtićkim skupinama na teme: „Higijena ruku“ i „Pravilno pranje zubi“
- 31.03.-04.04.2025. u suradnji s NZJZ Zagreb obilježen Tjedan zdravlja u vrtiću na temu Tjedan tjelesne aktivnosti



5. ODGOJNO – OBRAZOVNI RAD

5. 1. IDENTIFIKACIJA DJECE S POSEBNIM POTREBAMA

Identifikacija je zadaća koja se odvija tijekom cijele pedagoške godine.

Izvršena je nakon uvida u identifikacijske tablice, opservacija djece, prikupljanja informacija od članova stručnog tima te odgojitelja. Nakon toga, ostvarena je suradnja s roditeljima.

TABLICA 23

PRIKAZ BROJA DJECE S POSEBNIM POTREBAMA

	BROJ GRUPA	PROSJ. UK. BR. DJECE	DJECA S PP		DJECA S TUR	
			UK.	%	UK.	%
JASLICE	10	150	40	27 %	36	24 %
VRTIĆ	28	591	283	48 %	200	34 %
UKUPNO	38	741	323	44 %	236	32 %

Iz tablice se može vidjeti da je od oko 741 prosječno upisane djece, njih 323 odnosno 44 % identificirano kao djeca s posebnim potrebama. Djece s posebnim potrebama u jasličnim programima je 40 odnosno 27 %, dok je djece s posebnim potrebama u vrtićnim programima 283 odnosno 48 %. Navedeni podatci ukazuju na to da je prosječno 8 do 9 djece s posebnim potrebama po odgojnoj skupini.

Velik broj djece s posebnim potrebama zahtijeva timski rad, logoped - edukacijski rehabilitator - psiholog uz uključivanje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

TABLICA 24

PRIKAZ BROJA DJECE S POSEBNIM POTREBAMA PO VRTIČKIM OBJEKTIMA (N=323)

	Dječji vrtić	Djeca s posebnim potrebama	Djeca s TUR	Djeca s TUR (lake)	Djeca s TUR (teže)	Darovita djeca	Djeca s ostalim PP kategorija 11
1.	Ciciban	1	1	-	1	-	-
2.	Crvenkapica	15	10	9	1	2	3
3.	Gajeta	15	12	9	3	1	2
4.	Grdelin	14	8	6	2	1	5
5.	Kaštelet	39	29	26	3	5	5
6.	Kekec	12	10	8	2	1	1
7.	Koralj	85	64	49	15	12	9
8.	Mandalina	62	43	37	6	11	8
9.	Pahuljica	12	9	7	2	2	1
10.	Palmina	23	14	13	1	3	6
11.	Pčelica	6	5	4	1	1	-
12.	Potočnica I	9	4	3	1	4	1
13.	Potočnica II	4	4	4	-	-	-
14.	Veseli dani	26	23	19	4	1	2
	UKUPNO	323	236	194	42	44	43

U pedagoškoj godini 2024./2025. identificirano je ukupno 236 djece s teškoćama u razvoju što čini jednu trećinu (32 %) djece uključene u programe Dječjeg vrtića Marjan. Od ukupnog broja djece s posebnim potrebama njih gotovo tri četvrtine (73 %) ima teškoće u razvoju. Kod većine djece ipak su prisutne lakše teškoće u razvoju (N=194). Unutar broja djece s teškoćama u razvoju, svako peto dijete ima teškoće u razvoju težeg tipa (N=42; 18 %) Djeca s TUR jaslične dobi je 36 od čega je 26 djece s lakšim TUR, a 10 djece ima teže TUR. Djeca vrtićne dobi s TUR je ukupno 200 od čega njih 168 ima lakše TUR dok ih 32 ima TUR težeg tipa. Navedeni podatci ukazuju na to da je prosječno 6 djece s teškoćama u razvoju po odgojnoj skupini.

U tablici 25 je dat prikaz djece s posebnim potrebama, odnosno teškoćama u razvoju s obzirom na DOMINANTNU vrstu teškoća po vrtićkim objektima.

Potrebno je naglasiti da se dijagnostika vrši na temelju dominantne teškoće, a velik broj djece ima udružene poteškoće.

Napomena: Kategoriju br. 11 smo dodali, imajući potrebu izdvojiti djecu s emocionalnim poteškoćama, što bi predstavljalo djecu s POTENCIJALNIM poteškoćama u razvoju, zbog različitih okolinskih faktora, uglavnom obiteljskih. Ovo je područje u kojem stručni suradnik psiholog dosta djeluje u smislu prevencije i savjetovanja, a djeca u doslovnom smislu ne moraju imati teškoće u razvoju, pa se zbog toga računaju kao djeca s posebnim potrebama. Ove djece ima 43 i zajedno s darovitom djecom (N=44) čine razliku u broju djece s TUR-om i djece s posebnim potrebama (TUR 236, PP 323).

Djecom s teškoćama u razvoju smatraju se:

- (1) Djeca s teškoćama vida
- (2) Djeca s teškoćama sluha
- (3) Djeca s poremećajima govorno-jezične komunikacije
- (4) Djeca s promjenama u osobnosti uvjetovanim organskim činiocima ili psihozom
- (5) Djeca s poremećajima u ponašanju
- (6) Djeca s motoričkim oštećenjima
- (7) Djeca sniženih intelektualnih sposobnosti
- (8) Djeca s autizmom
- (9) Djeca s višestrukim oštećenjima
- (10) Djeca sa zdravstvenim teškoćama i neurološkim oštećenjima (dijabetes, astma, bolesti srca, alergije, epilepsija,...)
- (11) Djeca s emocionalnim teškoćama (neurotske i fobične reakcije, bolesti i traume djeteta ili članova obitelji, odgojna problematika,...)

TABLICA 25

PRIKAZ DJECE S POSEBNIM POTREBAMA, ODNOSNO TUR S OBZIROM NA VRSTU TEŠKOĆA
(DOMINANTNU) PO VRTIČKIM OBJEKTIMA

PP/TUR	Ciciban	Crvenkapica	Gajeta	Grdelin	Kaštel	Kekec	Koralj	Mandalina	Pahuljica	Palmina	Pčelica	Potočnica I	Potočnica II	Veseli dani	Ukupno
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	7	8	5	21	6	41	26	7	10	4	3	3	15	156
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	6
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	1	1	3	2	3	2	4	5	1	1	1	-	-	3	27
10	-	1	1	1	4	1	18	12	1	3	-	1	1	1	45
TUR uk.	1	10	12	8	29	10	64	43	9	14	5	4	4	23	236
11	-	3	2	5	5	1	9	8	1	6	-	1	-	2	43
D	-	2	1	1	5	1	12	11	2	3	1	4	-	1	44
PP uk.	1	15	15	14	39	12	85	62	12	23	6	9	4	26	323

Prema tablici 25 najveći broj djece s teškoćama u razvoju ima komunikacijske i/ili jezično-govorne teškoće. Višestruke teškoće u razvoju ima 27 djece te su ta djeca uglavnom uključena u terapijske tretmane većeg broja stručnjaka te se za njih izrađuje Individualizirani odgojno-obrazovni programa rada u odgojnoj skupini.

Posebno je uočljiv podatak i o broju djece sa zdravstvenim teškoćama (N=45). Uglavnom se radi o djeci s alergijama i intolerancijama. Nekolicina djece ima i druga ozbiljnija zdravstvena stanja poput epilepsije, febrilnih konvulzija, bolesti različitih organa i organskih sustava. Uzimajući u obzir hospitalizacije, posebne »režime« života i prehrane kojima su ta djeca izložena jasno je da se u ovoj kategoriji nailazi i na djecu s brojnim emocionalnim teškoćama. U skupini djece koja imaju primarno/dominantno emocionalne poteškoće – kategorija 11 nalaze se djeca s neurotskim/fobičnim reakcijama, djeca iz obitelji u kojima vladaju neskladni obiteljski odnosi, obitelji koje su u skrbi HZSR i obitelji u kojima su djeca proživjela određenu traumu, djeca bez jednog roditelja, i to njih 43.

I ove se ped. god. izdvajaju djeca, uočena još prethodne godine, kao »neurološki rizična«, koju pratimo u njihovom psihofizičkom razvoju.

a) DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Ove je pedagoške godine u DV Marjan odlukom MZOM financirano 33 djece s teškoćama u razvoju a koji imaju Mišljenje, nalaz i ocjenu Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom i/ili Rješenje HZZO-a i/ili Rješenje HZSR o inkluzivnom dodatku. Činjenica koja je i nadalje vrlo značajna jest da veći broj roditelja u predškolskoj dobi nije pokrenuo postupak prvostupanjskog tijela vještačenja, odnosno uglavnom se to odnosi na djecu sa zdravstvenim poteškoćama, dok je značajan broj djece s emocionalnim, psihičkim poteškoćama i nadalje van ovog postupka (to se posebno odnosi na: hiperaktivnost, poremećaje u ponašanju, razvojne disharmonije, pervazivne razvojne poremećaje,...). U skladu s vrstom i stupnjem teškoća uključivanje u vrtić planiralo se u suradnji stručnog tima vrtića i roditelja, na timskim sastancima u tijeku upisnog roka.

TABLICA 26

PRIKAZ DJECE KOJA IMAJU NALAZ I MIŠLJENJE ZAVODA ZA VJEŠTAČENJE, PROF.
REHABILITACIJU I ZAPOSŁJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM I/ILI RJEŠENJE HZZO-a I/ILI
RJEŠENJE HZSR TE OSTVARUJU POSEBNO FINANCIRANJE (N=33)

Red br.	DJEČJI VRTIĆ	DOB DJETETA	VRSTA TEŠKOĆE	Rješenje/ Vještačenje/ Inkluzivni	Trajanje programa koji dijete polazi	Dijete uključeno u tretman priv. str. spec. ustanova i stručnjaka u DV
1.	CRVENKAPICA	6;03	9	Rješenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
2.	GAJETA	7;05	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove
3.	GAJETA	5;08	9	Rješenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
4.	GRDELIN	5;06	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
5.	GRDELIN	6;09	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
6.	KAŠTELET	5;09	3	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
7.	KAŠTELET	6;11	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
8.	KAŠTELET	4;07	10	Rješenje	10h	Spec. ustanove
9.	KEKEC	7;05	9	Rješenje	6h	Spec. ustanove, str. u DV
10.	KEKEC	5;06	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
11.	KORALJ	6;02	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
12.	KORALJ	4;11	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
13.	KORALJ	6;10	10	Rješenje	10h	Spec. ustanove
14.	KORALJ	3;03	10	Rješenje	10h	Spec. ustanove
15.	KORALJ	7;02	7	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
16.	KORALJ	7;05	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
17.	KORALJ	3;03	10	Rješenje	10h	Spec. ustanove
18.	KORALJ	4;06	10	Vještačenje	10h	Spec. ustanove
19.	KORALJ	5;02	10	Vještačenje	10h	Spec. ustanove
20.	MANDALINA	2;09	3	Rješenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
21.	MANDALINA	3;06	10	Rješenje	10h	Spec. ustanove
22.	MANDALINA	5;04	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
23.	MANDALINA	2;02	9	Rješenje	10h	Spec. ustanove
24.	MANDALINA	3;02	9	Rješenje	10h	Spec. ustanove
25.	MANDALINA	4;08	10	Rješenje	10h	Spec. ustanove
26.	MANDALINA	4;07	10	Inkluzivni	10h	Spec. ustanove
27.	MANDALINA	2;06	9	Rješenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
28.	PAHULJICA	6;10	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
29.	PAHULJICA	6;01	3	Rješenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV

30.	PALMINA	5;00	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
31.	PČELICA	6;00	9	Vještačenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
32.	POTOČNICA I	5;02	9	Rješenje	10h	Spec. ustanove, str. u DV
33.	VESELI DANI	5;06	10	Inkluzivni	10h	Spec. ustanove

b) DAROVITA DJECA

U pedagoškoj godini 2024./2025. ukupno je 44 darovite djece što čini 6 % djece koja pohađaju DV Marjan odnosno 14 % djece s posebnim potrebama. Ove pedagoške godine identificirano je 10 darovite djece u dobi od 3 do 6 godina. U dijagnostičkoj obradi psihologa »točnost« procjena odgojitelja pokazala se visokom. Manji dio djece je identificiran van ustanove, njih 3. Po obradi psihologa roditelji su upoznati s rezultatima testiranja te savjetovani vezano za pristup djetetu. Određeni broj djece je uključen u KRAĆI PROGRAMA RADA ZA POTENCIJALNO DAROVITU I DAROVITU DJECU PREDŠKOLSKE DOBI u DV Koralj (10 djece). Odgojitelji su u odgojnim skupinama upoznati s karakteristikama djece te su u svom svakodnevnom radu s djecom preferirali individualizirani pristup djeci i korištenje »specijalizirane didaktike« koja je već ranije nabavljena.

TABLICA 27

PRIKAZ DAROVITE DJECE PO VRTIČKIM OBJEKTIMA (N=44)

Red. br.	DJEČJI VRTIČ	BROJ DAROVITE DJECE
1.	CICIBAN	-
2.	CRVENKAPICA	2
3.	GAJETA	1
4.	GRDELIN	1
5.	KAŠTELET	5
6.	KEKEC	1
7.	KORALJ	12
8.	MANDALINA	11
9.	PAHULJICA	2
10.	PALMINA	3
11.	PČELICA	1
12.	POTOČNICA I	4
13.	POTOČNICA II	-
14.	VESELI DANI	1
	UKUPNO	44

5. 2. OBLICI RADA S DJECOM S POSEBNIM POTREBAMA

Rad s djecom s posebnim potrebama uključuje rad s djecom s teškoćama u razvoju kao i rad s potencijalno darovitom djecom.

Navedeni rad ili aktivnosti članova stručnog tima odnose se na:

- inicijalni razgovori s roditeljima djece s teškoćama u razvoju i darovite djece prilikom upisa u vrtić
- identifikacija djece s posebnim potrebama obilaskom skupina i kroz suradnju s odgojiteljima
- provođenje pedagoške opservacije djece u skupini u trajanju od jednog do tri mjeseca
- izrada Individualiziranog odgojno obrazovnog programa za pojedinu djecu nakon donošenja zaključka o psihofizičkim osobinama djeteta od strane stručnog tima
- evaluacija IOOP-a nakon tromjesečnog razdoblja primjene od strane odgojitelja i članova stručnog tima
- praćenje razvoja i individualan rad s djecom s posebnim potrebama (djecom s TUR i darovitom djecom) kroz primjerene terapijske vježbe, razvojno poticanje i praćenje od strane psihologa, logopeda, edukacijskog rehabilitatora
- savjetovanja odgojitelja o posebnim potrebama djece
- pružanje podrške roditeljima djece s posebnim potrebama putem savjetovanja kroz individualne sastanke ili elektroničkim putem
- razmjena informacija sa školskim ustanovama vezano za svu djecu s posebnim potrebama

a) PROCES PEDAGOŠKE OPSERVACIJE I IOOP

Proces pedagoške opservacije provodio se za novoupisanu djecu s teškoćama u razvoju i neku djecu koja su početkom pedagoške godine prešla iz jasličnog u vrtićni program (N=14). Pedagoška opservacija djece trajala je od jednog do tri mjeseca ovisno o tempu djetetove prilagodbe i redovitosti dolazaka. Nositelji realizacije pedagoške opservacije su stručni suradnici uz matične odgojitelje svakog pojedinog djeteta. Svrha pedagoške opservacije je intenzivnije praćenje djetetove prilagodbe, upoznavanje s razvojnim karakteristikama, potrebama i teškoćama djeteta te upućivanje na daljnju dijagnostičku obradu djeteta s ciljem planiranja odgojno-obrazovnog rada s djetetom prema njegovim individualnim potrebama te utvrđivanje potrebnih oblika podrške. Proces pedagoške opservacije obuhvaća različite

aktivnosti. Započinje inicijalnim razgovorom članova stručnog tima radi upoznavanja roditelja s postupkom pedagoške opservacije i pribavljanja njihove suglasnosti za provedbu te izradom Plana pedagoške opservacije. Stručni tim na razgovoru upoznaje i matične odgojitelje s procesom pedagoške opservacije i njihovim zadaćama u odnosu na dijete. Radi dobivanja uvida u tijek prilagodbe djeteta, djetetovo funkcioniranje i upoznavanje djetetovih razvojnih karakteristika članovi stručnog tima periodično opserviraju, bilježe i dokumentiraju djetetovo komuniciranje, ponašanje, vještine, aktivnosti i igru za vrijeme boravka u skupni te razmjenjuju informacije s odgojiteljima. Po potrebi i na kraju pedagoške opservacije roditelje se informira o djetetovoj razini funkcioniranja i razvojnom statusu. Nakon provedene pedagoške opservacije odgojitelja i članova stručnog tima definira se nastavak boravka djeteta u skupini sa ili bez potrebe izmjene modela integracije. Po potrebi se izrađuje i individualizirani odgojno-obrazovni program.

U pedagoškoj godini 2024./2025. izrađen je Individualizirani odgojno-obrazovni program (IOOP) za 21 dijete.

Izrada IOOP-a obuhvaća:

- izradu mišljenja o trenutnoj razini djetetovog funkcioniranja – utvrđivanje djetetovih jakih strana i onih aspekata razvoja koje je potrebno dodatno poticati (sposobnosti, interesi, potrebe, znanja, suradnja sa drugima, iskustva) prema razvojnim područjima (motorički razvoj, komunikacijski i jezično-govorni razvoj, spoznajni razvoj, socijalni i emocionalni razvoj, briga o sebi)
- definiranje kratkoročnih i dugoročnih ciljeva, aktivnosti i zadataka prema razvojnim područjima koja potičemo
- definiranje plana postupanja i aktivnosti za ostvarivanje postavljenih zadataka (okruženje, organizacija, pravila ponašanja, centri aktivnosti)
- definiranje tehnika praćenja i ostvarivanja programa
- planiranje postupka i podršku za odgojitelje (komunikacija, poticanje prihvatljivih oblika ponašanja...)
- izradu plana suradnje s roditeljima
- jasno definiranje uloga i zadaća svih članova stručnog tima

- suradnju s vanjskim institucijama
- izradu potrebnih didaktičkih materijala za rad na ostvarivanju planiranih ciljeva

Namjena IOOP-a je individualizirana provedba aktivnosti u skupini od strane odgojitelja, kroz individualni rad s djetetom od strane stručnih suradnika te kroz suradnju s roditeljima putem individualnih konzultacija s ciljem poticanja cjelovitog i pravilnog razvoja djeteta i usvajanje novih znanja i vještina. Evaluacija ostvarenih ciljeva provodila se tromjesečno, a završna evaluacija u lipnju.

TABLICA 28

PRIKAZ DJECE UKLJUČENE U PROCES PEDAGOŠKE OPSERVACIJE (N=14) I DJECE S INDIVIDUALIZIRANIM ODGOJNO OBRAZOVNIM PROGRAMOM (N=21)

Redni broj	DJEČJI VRTIĆ	VRSTA TEŠKOĆE	DOB DJETETA	PEDAGOŠKA OPSERVACIJA	IOOP	IMA/NEMA RJEŠENJE
1.	MANDALINA	9	2;02	DA	NE	IMA
2.	MANDALINA	10	3;06	DA	NE	IMA
3.	MANDALINA	9	5;04	NE	DA	IMA
4.	MANDALINA	9	3;11	NE	DA	NEMA
5.	KAŠTELET	9	6;11	NE	DA	IMA
6.	KAŠTELET	9	4;00	DA	NE	NEMA
7.	KAŠTELET	9	4;03	NE	DA	NEMA
8.	PALMINA	3	6;07	DA	NE	NEMA
9.	PALMINA	9	5;00	NE	DA	IMA
10.	KEKEC	9	5;06	DA	DA	IMA
11.	KEKEC	9	6;07	DA	DA	NEMA
12.	GAJETA	9	6;07	NE	DA	NEMA
13.	GAJETA	9	5;08	NE	DA	IMA
14.	GRDELIN	9	5;06	NE	DA	IMA
15.	GRDELIN	9	6;09	NE	DA	IMA
16.	GRDELIN	3	5;05	DA	DA	NEMA
17.	KORALJ	10	2;04	DA	NE	NEMA
18.	KORALJ	3	3;04	DA	NE	NEMA
19.	KORALJ	9	2;10	NE	DA	NEMA
20.	KORALJ	10	3;03	DA	NE	IMA
21.	KORALJ	9	7;05	NE	DA	IMA
22.	KORALJ	7	7;02	DA	DA	IMA
23.	KORALJ	9	4;11	NE	DA	IMA
24.	KORALJ	9	6;02	NE	DA	IMA
25.	CRVENKAPICA	9	6;03	NE	DA	IMA
26.	VESELI DANI	9	7;06	DA	NE	NEMA
27.	VESELI DANI	9	6;00	DA	DA	NEMA
28.	PAHULJICA	9	6;10	NE	DA	IMA
29.	PČELICA	9	6;00	DA	DA	IMA

Iz tablice je vidljivo da određen broj djece nema rješenja drugostupanjskog tijela vještačenja čime se potvrđuje davno uočena opservacija da roditelji djece s poteškoćama rijetko u predškolskoj dobi zatraže postupak vještačenja.

Kod značajnog broja djece predškolska ustanova s članovima stručnog tima predstavlja prvu instancu koja roditeljima ukazuje na djetetove specifične razvojne potrebe te potiče postupak uključivanja djeteta u tretmane stručnjaka kako u vrtiću tako i van ustanove. Ovo je posebno važan dio uloge predškolske ustanove, a odnosi se na što raniju identifikaciju i tretman djetetovih poteškoća, te u tome djelatnici predškolskih ustanova (odgojitelji, članovi stručnog tima) imaju posebno veliku ulogu i odgovornost.

b) RAD S DJECOM U GODINI PRED POLAZAK U ŠKOLU

Roditeljski sastanci: održana 4 roditeljska sastanka (uz sudjelovanje logopeda i psihologa DV Marjan)

Suradnja s OŠ: (Skalice, Spinut, Marjan, Meje, ...): prijenosom informacija od strane stručnih suradnika DV Marjan obuhvaćeno je cca 75 % djece od ukupnog broja djece školskih obveznika uključenih u vrtićke programe.

Oblici prijenosa informacija:

(1) usmeni – većinom

(2) pismeno mišljenje: 26

Protokol praćenja razvoja djece 6-7 godina (odgojitelji): 8 djece

Odgoda polaska u OŠ: 22

Privremeno oslobađanje od upisa u prvi razred: /

5. 3. OBLICI RADA STRUČNOG SURADNIKA PSIHOLOGA

Stručni suradnik psiholog obavljao je individualno i u suradnji s ostalim članovima stručnog tima zadaće u sklopu odgojno-obrazovnog rada u odnosu na djecu, roditelje, odgojitelje te društvenu sredinu.

OBLICI RADA S DJECOM

Praćenje i procjena psihofizičkog razvoja djece i identifikacija djece s posebnim potrebama u razvoju, odgoju i njezi te poduzimanje adekvatnih mjera odvija se kontinuirano tijekom cijele pedagoške godine kroz različite oblike rada:

- provedba identifikacije djece s posebnim potrebama - u suradnji s članovima stručnog tima i odgojiteljima s ciljem pravovremenog otkrivanja i evidentiranja djece s posebnim potrebama kako bi se osigurala što bolja i primjerenija podrška djeci u smislu integracije/inkluzije i primjerenog zadovoljavanja njihovih potreba unutar odgojnih skupina. Nakon provedene identifikacije, održani su razgovori s roditeljima radi upoznavanja roditelja s djetetovim razvojnim statusom i funkcioniranjem unutar odgojne skupine i pružanja podrške roditeljima u nošenju sa specifičnim razvojnim potrebama djece. Radi utvrđivanja širokog raspona dječjih problema nabavljen je jedan od najčešće korištenih sustava procjene u svijetu koji je nedavno standardiziran i na uzorku djece iz dječjih vrtića i predškolskih ustanova iz različitih dijelova Hrvatske. Navedeni alat omogućuje procjenu problema djece predškolske dobi u odgojno-obrazovnim ustanovama u svrhu planiranja intervencija, a uključuje procjene i roditelja i odgojitelja i omogućuje usporedbu rezultata više davatelja podataka što je osobito korisno za provođenje sveobuhvatne procjene djeteta jer svaki od davatelja podataka koji opaža dijete u različitim okruženjima može dati jedinstvene podatke.
- opservacija djece s teškoćama u razvoju i ponašajnim problemima - djeca su u odgojnim skupinama opservirana kontinuirano tijekom pedagoške godine o čemu su vođene bilješke u individualnim dosjeima djece i drugoj dokumentaciji.
- opservacija i identifikacija potencijalno darovite djece - u svrhu identifikacije darovite djece, djeca su opservirana unutar odgojne skupine, odgojitelji i roditelji ispunjavali su check liste ponašanja svojstvenih darovitoj djeci te se provodila psihološka procjena djece korištenjem dostupnih psihodijagnostičkih sredstava (testova). U cilju unaprjeđenja postupka identifikacije darovite djece nabavljen je novi test za procjenu neverbalnih kognitivnih

sposobnosti djece od navršениh 5 godina. Nakon provedenog postupka roditelji su upoznati s rezultatima testiranja i savjetovani vezano za pristup djetetu. U suradnji s pedagozima i odgojiteljima za djecu je osigurana primjerena didaktika. Tijekom pedagoške godine 2024./2025. 5 djece uključeno je u Kraći program za potencijalno darovitu djecu koji se održava u DV Koralj svake srijede u trajanju od 2h.

- opservacija djece u godini pred polazak u školu s ciljem utvrđivanja psihofizičke spremnosti djece za polazak u školu - tijekom pedagoške godine kontinuirano se surađivalo s odgojiteljicama u svrhu razmjene informacija o djeci školskim obveznicima i njihovom napredovanju. Tijekom opservacija u skupinama posebno se pratio i socio-emocionalni razvoj djece. Na zahtjev roditelja, od strane psihologa izdano je 11 mišljenja o razvojnem statusu djeteta za potrebe upisa u školu, od čega 4 mišljenja za potrebe prijevremenog upisa u školu.

- izrada nalaza i mišljenja psihologa - za potrebe daljnje obrade izdano je 5 nalaza i mišljenja psihologa

- individualni tretman - djeca su bila uključena u individualni tretman psihologa zbog različitih emocionalno-ponašajnih poteškoća, a najčešće indikacije su bile obiteljske neprilike, strahovi i emocionalna nezrelost. 14 djece je bilo uključeno u psihoterapiju/individualni rada sa psihologom.

- izrada i kontinuirano praćenje ostvarivanja Individualnog odgojno-obrazovnog programa (IOOP-a) s djecom s teškoćama u razvoju - u suradnji s ostalim članovima stručnog tima izrađen je IOOP za 21 dijete s teškoćama u razvoju. Izrada IOOP-a podrazumijeva izradu razvojnog profila djeteta, inicijalnu procjenu sposobnosti, formiranje specifičnih ciljeva, osmišljavanje i provođenje aktivnosti usmjerenih na postizanje zadanih ciljeva, te praćenje napretka djeteta i evaluaciju ciljeva (tijekom tromjesečnog razdoblja). U postupak izrade IOOP-a uz sve članove stručnog tima aktivno su uključeni odgojitelji i roditelji djece. Dobivena je suglasnost roditelja za provedbu ciljeva IOOP-a te su savjetovani o načinima poticanja istih i van vrtića. Odgojitelji su također upoznati s ciljevima IOOP-a te načinom provedbe aktivnosti za njihovo ostvarivanje i poticanje djetetova razvoja unutar skupine te su im pripremljena dodatna didaktička sredstva i materijali za rad prilagođeni mogućnostima i potrebama djeteta.

- kontinuirano vođenje dokumentacije o djeci s posebnim potrebama – prikupljanje medicinske i druge dokumentacije vanjskih stručnjaka i institucija.

OBLICI RADA S ODGOJITELJIMA

S odgojiteljima se surađivalo kroz sljedeće oblike rada:

- konzultacije i savjetovanja s odgojiteljima - provodili su se ovisno o potrebi tijekom cijele pedagoške godine s ciljem razvoja njihovih stručnih kompetencija. Značajan dio konzultacija i savjetovanja odnosio se na suradnju po pitanju odgojno-obrazovnog rada s djecom s posebnim potrebama te se pritom nastojalo dodatno senzibilizirati odgojitelje za potrebe djece te pružiti podršku u odabiru adekvatnih pristupa u radu s djecom s posebnim potrebama. Odgojitelji su najviše surađivali upravo u ovom obliku rada što se očitovalo u značajnom doprinosu razvoju djece te unaprjeđenjem odgojno-obrazovnog rada vlastitim idejama.
- informiranje - odgojitelje se kontinuirano informiralo o provedenoj opservaciji te o individualnim ciljevima za dijete. Prilikom upisa nove djece s teškoćama odgojitelji su informirani o dokumentaciji djeteta, o tretmanima koje dijete pohađa te o budućim intervencijama stručnog tima. Također, redovito su informirani o napretku djeteta i terapijama.
- podrška u stručnom usavršavanju - po potrebi su odgojitelji upućivani na adekvatnu stručnu literaturu te su se odazvali i stručnom usavršavanju u Vrtiću putem stručnih aktiva.

OBLICI RADA S RODITELJIMA

Suradnja s roditeljima ostvarivala se kontinuirano tijekom cijele pedagoške godine kroz slijedeće oblike rada:

- individualni razgovori - putem individualnih razgovora roditelji su informirani o rastu i razvoju djeteta, prisutnim teškoćama kod djeteta, pružanju stručne pomoći, napredovanju djeteta i dr. Također, kroz individualni razgovor roditeljima je pružena podrška u razvoju roditeljskih kompetencija, savjetovani su o pristupu prema djetetu te se radilo na prevenciji i očuvanju mentalnog zdravlja kod djece.
- sastanci stručnog tima s roditeljima - s ciljem sveobuhvatnog informiranja i savjetovanja roditelja o razvojnom statusu djeteta i daljnjim potrebnim intervencijama.
- inicijalni razgovori s roditeljima novoupisane djece
- roditeljski sastanci -

- edukacije roditelja - u svrhu razvoja i jačanja roditeljskih kompetencija ove pedagoške godine psihologinja je u suradnji s edukacijskom rehabilitatoricom i dvije odgojiteljice provela ciklus od 11 radionica programa podrške roditeljstvu „Rastimo zajedno“ namijenjenog roditeljima djece u dobi do 4 godine. Radionica se provodila u DV Mandalina četvrtkom od 17 do 19 h u periodu od listopada 2024. do siječnja 2025. Radionicom je bilo obuhvaćeno 7 roditelja. S ciljem pružanja dodatne podrške roditeljima djece s teškoćama u razvoju, psihologinja se, zajedno s logopedinjom, educirala za provedbu programa „Rastimo zajedno Plus“ namijenjenog roditeljima djece s teškoćama u razvoju. Provedba prvog ciklusa radionica planirana je na jesen 2025.

OBLICI RADA U ODNOSU NA DRUŠTVENU SREDINU

- suradnja s Hrvatskim zavodom za socijalni rad (Područni ured Split) - suradnja s HZSR odvijala se za 4 djece telefonskim kontaktom i/ili pismenim putem radi upoznavanja s djetetovom obiteljskom situacijom.

- suradnja s osnovnim školama - u cilju prijenosa informacija o djeci – školskim obveznicima, osobito o djeci u situacijama odgode upisa u prvi razred i prijevremenog upisa radi olakšavanja prijelaza iz vrtića u školu usmenim i pismenim putem. Za 11 djece izdano je mišljenje o razvojnem statusu djeteta od strane psihologa dok su informacije o ostaloj djeci – školskim obveznicima prenesene stručnoj službi škole usmenim putem na organiziranim sastancima. Ove pedagoške godine organizirani su sastanci sa stručnim službama OŠ Meje, OŠ Spinut, OŠ Skalice i OŠ Marjan čime je obuhvaćeno 75 % djece školskih obveznika unutar DV Marjan.

- suradnja s terapeutima djeteta izvan Ustanove - u slučaju djece kod kojih su posebne potrebe (poteškoće) uočene prije upisa u vrtić ostvarili su se i kontakti sa stručnjacima koji rade s djecom u vanjskim ustanovama (psiholozi, edukacijski rehabilitatori, radni terapeuti, senzorni terapeuti...) poradi objedinjavanja utjecaja na dijete.

TABLICA 29**PRIKAZ OBLIKA RADA STRUČNOG SURADNIKA PSIHOLOGA**

OBLIK RADA	BROJ DJECE	BROJ INTERVENCIJA
KONZ. SAVJET. RAD S ODGOJITELJIMA	122	Cca 2x
KONZ. SAVJET. RAD S ČLANOVIMA STRUČNOG TIMA	103	Cca 2x
KONZ. SAVJET. RAD S RODITELJIMA	98	Cca 1-2x
KONZ. S VANJSKIM SLUŽBAMA		
Usmeni kontakti	7	Cca 3x
Mišljenje psihologa za službe HZSR, policije i potrebe Suda	4	
Konzultacije s terapeutom (vanjskim) dotičnog djeteta	/	
OPSERVACIJA DJETETA U SKUPINI	114	Cca 2-3x
PRIJENOS INFORMACIJA U OŠ	145	
MIŠLJENJE O RAZVOJNOM STATUSU – predškolci	11	
MIŠLJENJE O RAZVOJNOM STATUSU – djeca s TUR	3	
PSIH. NALAZ I MIŠLJENJE	5	
INDIVIDUALNA PSIHOMETRIJSKA OBRADA		
Darovita djeca	10	Cca 2x
Djeca s TUR	4	Cca 3x
INDIV. PSIHOANALITIČKA PSIHOTERAPIJA / INDIVIDUALNI RAD PSIHOLOGA S DJETETOM	14	Cca 4-8x
RODITELJI NISU PRIHVATILI SURADNJU	2	

Iz tablice je vidljivo da je značajan oblik rada bio konzultativno savjetodavni rad s odgojiteljima i roditeljima. Budući da je najveći broj teškoća bio razvojne, prolazne prirode bila je dovoljna pomoć odraslima u promjeni odnosa i ponašanja prema djetetu. Opservacijom u skupini obuhvaćeno je 17 % djece upisane u DV Marjan u pedagoškoj godini 2024./2025., odnosno djeca s višestrukim teškoćama, djeca s emocionalnim teškoćama (kategorija 11) i darovita djeca.

5. 4. RAD S DJECOM S JEZIČNO-GOVORNIM I KOMUNIKACIJSKIM TEŠKOĆAMA

IDENTIFIKACIJA, TRIJAŽA I DIJAGNOSTIKA DJECE S JEZIČNO-GOVORNIM I KOMUNIKACIJSKIM TEŠKOĆAMA

Logopedskom trijažom utvrđeno je da ima 194 djece kojem je potrebna logopedska pomoć. Korištene su identifikacijske tabele za djecu s posebnim potrebama.

Tabele su ispunjavali odgojitelji u suradnji sa stručnim suradnicima, te su one sadržavale: naziv vrtića i skupine, imena odgojitelja, ime i prezime djeteta, datum rođenja, opis posebne potrebe, potrebnog stručnog suradnika te stručni tretman u kojem dijete već jest ili mu je potreban.

Brojkom 194 nisu isključivo obuhvaćena djeca koja imaju poremećaj govorno-jezične komunikacije (kategorija 3 prema klasifikaciji Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih), već i neka djeca iz ostalih kategorija kojima je potrebna logopedska podrška.

Uvidom u sve vrtićke skupine, razgovorom s odgojiteljima, upoznavanjem djece dobili smo uvid u govorni status sve djece ili bar većine. Tamo gdje bi se ukazala potreba za logopedskom pomoći interveniralo se pozivajući roditelje i dijete na informativni razgovor i dijagnostiku.

Može se vidjeti da je od 741 upisanog djeteta, njih 323 ili 44 % identificirano kao djeca s posebnim potrebama. Od tog broja, 194 ili 60 % unutar skupine djece s teškoćama u razvoju ih ima određen oblik jezično-govornog i/ili komunikacijskog poremećaja, a to čini 26 % djece upisane u DV Marjan ove pedagoške godine.

Logopedska identifikacija i trijaža odvijala se najčešće uvodnim razgovorom i upoznavanjem djece. Djeci se prezentiraju slikovni predlošci (materijali) preko kojih se dobije uvid u djetetov govorni status, dakle artikulaciju, govornu tečnost, ne/razvijen govor (vokabular) ali i uspostavljanje verbalnog kontakta. Slikovni predlošci su sadržavali prvenstveno sve kritične glasove u svim pozicijama (inicijalnoj, medijalnoj i finalnoj).

Nakon provedene trijaže, roditelji su obaviješteni o tome je li njihovom djetetu potrebna logopedska pomoć te ukoliko su zainteresirani, pružila im se mogućnost savjetovanja i logopedske terapije.

Djeca s poremećajima komunikacije, jezika i govora, koja su već bila uključena na vanjski logopedski tretman u trenutku identifikacije, nisu obuhvaćena terapijskom skupinom iako su bila trijažirana. O toj djeci i njihovom govornom statusu razgovaralo se s njihovim

logopedima, bilo da se radi o kolegama iz privatne prakse ili Poliklinike za rehabilitaciju osoba sa smetnjama u razvoju. Većina navedene djece ostaje u terapiji stručnjaka van ustanove, a samo se u pojedinim slučajevima intenzivira logopedski rad pa se djeca uključuju u rad logopeda i pri vrtiću.

OBLICI RADA LOGOPEDA

Logopediska dijagnostika trajala je od rujna do lipnja, iako je najveći broj djece dijagnosticiran nakon logopedске trijaže. Za razliku od trijaže, dijagnostika je dugotrajniji i kompleksniji proces uz pomoć kojeg se utvrđuje govorni poremećaj i njegov intenzitet, kao i način koji bi trebao biti najbolji da bi se tretmanom određeni govorni nedostaci uklonili, odnosno poboljšali. Naravno da taj proces podrazumijeva uključivanje djetetovih roditelja, jer su njihovi podaci o djetetovu razvoju i karakteru od neizmjerne važnosti kao i njihova podrška.

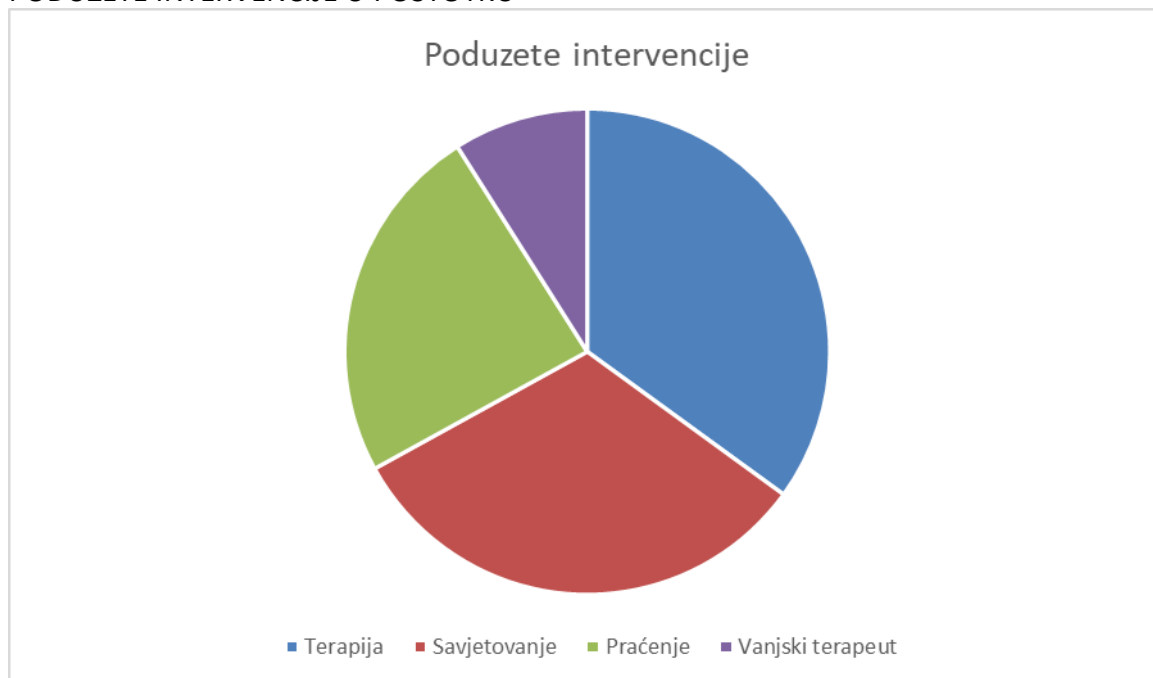
Nakon logopedске trijaže uglavnom su se svi roditelji odazvali pozivu logopeda i prihvatili suradnju. Neki roditelji su samoinicijativno potražili pomoć kako bi dobili adekvatan savjet ili dodatne informacije o djetetovoj govornoj poteškoći.

Uključujući vrijeme prije trijaže i neposredno nakon nje, kao i vrijeme do kraja pedagoške godine, identificirano je 194 djece s govorno-jezičnim i komunikacijskim teškoćama. Od djece s identificiranom govorno-jezičnom teškoćom, 68 ih je činilo terapijsku skupinu (isključivo individualnog tipa), što čini 35 % ukupne djece kojoj je potrebna logopediska terapija. Broj djece u savjetovanju ove godine iznosio je 63, što čini 32 % djece kojoj je potrebna logopediska terapija. Ovaj oblik terapije nudi se roditeljima dok čekaju da se oslobodi redovni termin za terapiju ili je priroda slučaja takva da roditelj može učiniti više kad djeluje u prirodnom djetetovom okruženju (mucanje, poticanje jezičnog razvoja kod djece jasličke dobi). Dakle, roditeljima se daju upute kako bi se u tom vremenu, dok se čeka na logopedski tretman, djetetu pomoglo i na koji način to činiti. Dobivaju zadatke za rad kod kuće te logoped preuzima na sebe zadatak obučiti roditelje kako kod kuće poticati jezični i govorni razvoj svoga djeteta. U vanjskom tretmanu logopeda je 19 djece, odnosno 9 %.

Kategorija praćenje obuhvaća djecu kojima bi u budućnosti mogla biti potrebna intervencija, ali trenutno još nije pa se ta djeca prate u skupini i konzultira se s odgojiteljem (24 %).

GRAFIKON 1

PODUZETE INTERVENCIJE U POSTOTKU



Napomena* odstupanja od +/- 1 % su moguća.

Neposredan rad s djecom s jezično-govornim i komunikacijskim teškoćama

Terapijski rad

Logopedski rad usko je povezan s pedagoškom godinom pa se terapijska skupina formira početkom iste i dalje se mijenja kako neko dijete završi s terapijom. U rujnu 2024. započelo se s radom djece koja nisu završila svoju terapiju u lipnju, a uključivala su se djeca za koje se ustvrdilo da imaju potrebu za logopedskim tretmanom sve dok se nije formirana nova skupina. Neposredan logopedski terapijski rad odvijao se u DV Koralj i DV Kaštelet kontinuirano kroz 2024./2025. godinu.

Terapijsku skupinu čine ona djeca koja imaju jezično-govornu ili komunikacijsku teškoću koju je potrebno što prije početi otklanjati i naravno, predškolci. U terapijskoj skupini većina djece je uključena u logopedski tretman jednom tjedno, ponekad dvaput tjedno ili jednom u 14 dana.

Roditelji djece koju ne možemo uključiti u terapiju se upućuju na druge mogućnosti: potražiti pomoć na Poliklinici za rehabilitaciju osoba sa smetnjama u razvoju ili kod logopeda u privatnoj praksi ili uz savjetovanje jednom mjesečno samostalno pokušati pomoći djetetu do mogućnosti za individualnu terapiju kod logopeda.

Terapijsku skupinu činilo je 68 djece u terapiji te 63 djece u savjetovanju. Kada određeno dijete završi s logopedskim tretmanom u individualnu terapiju se uključuju ostala djeca s utvrđenim jezično-govornim i komunikacijskim teškoćama. Kod nekoliko djece samim savjetovanjem roditelja poteškoća je otklonjena i nije više bilo potrebe za logoterapijom. Velika većina terapijske grupe završetkom pedagoške godine završava i logopedski tretman, no dio djece nastavlja i naredne godine, ali uz značajan napredak.

Tijekom kalendarske godine vodila se logopedska dokumentacija o djeci s poremećajima komunikacija, govora i jezika. Uz obvezan dnevnik rada, vodi se i:

- logopedski dosje (individualni) za svako dijete s govornim poremećajem
- anamnestički podaci
- logopedski nalaz i mišljenje za svako dijete (po potrebi)
- savjetovalište logopeda (poticanje govorno-jezičnog razvoja kod kuće)

Savjetovališni logopedski rad od velikog je značaja u radu logopeda zbog velikog broja djece i objekata (741 djece i 14 vrtića, 38 grupa). Kao takvo, omogućuje svakom zainteresiranom roditelju osobni susret i razgovor s logopedom kako bi za svoje dijete dobio pravovremenu stručnu procjenu govorno-jezičnog i komunikacijskog razvoja svog djeteta. Na ovaj način savjetovano je 63 roditelja, odnosno obrađeno je isto toliko djece.

Tijekom susreta u savjetovalištu roditelji su u mogućnosti dobiti:

- logopedski dijagnostički postupak
- savjete o poticajnom okruženju koje je primjereno za određenu govorno-jezičnu teškoću
- upute o specijalističkim pretragama koje je nužno izvršiti na vrijeme (orl, neuropedijatar, psiholog, dječji psihijatar)
- poticaj da se jave u Kabinet za ranu komunikaciju pri ERF-u ukoliko postoji sumnja na komunikacijske poremećaje ili sva kašnjenja u govoru nejasne etiologije
- poticaj da se jave na detaljniju obradu u Suvag, Zagreb
- pisane upute za poticanje zrelosti artikulatora
- pisani nalaz i mišljenje logopeda za potrebe škole, daljnje obrade i CZSS
- savjete i preporuke za primjenu stručne literature
- mogućnost uključivanja u terapijsku skupinu kad se stvore uvjeti

Pojavnost komunikacijskih i jezično – govornih poremećaja u dječjoj dobi u DV Marjan u pedagoškoj godini 2024./2025.

U dječjoj dobi najčešće su:

Teškoće izgovora (artikulacijske teškoće) i fonološke teškoće (55 %), Ono što je bitno napomenuti da one često budu u kombinaciji s nekom drugom govorno jezičnom teškoćom, no nešto su što odgojitelji i roditelji lako prepoznaju i upozoravaju na njih. Uz artikulacijske najčešće se javljaju teškoće slušnog razlikovanja glasova, a ne samo izgovora istih, što poslije zna imati utjecaja na usvajanje vještina čitanja i pisanja a onda dalje i na sami uspjeh djeteta u školi.

Komunikacijske teškoće (12 %) obuhvaćaju poteškoće iz spektra autizma te pragmatični jezični poremećaj. Ta djeca teško usvajaju komunikacijska sredstva i vještine, ne razumiju pragmatiku, te je bitno s njima raditi na ostvarivanju funkcionalne komunikacije kroz usvajanje različitih komunikacijskih sredstava.

Jezične teškoće (14 %) povezujemo s djecom koja teško usvajaju jezične vještine. Često se događa da miješaju padeže, rodove. Teško usvajaju nove riječi, rečenice su im agramatičke, s pogrešnim redom riječi. Bitno je naglasiti da djeca koja imaju jezične teškoće na svim ostalim područjima razvoja nemaju teškoća.

Opće razvojno kašnjenje (10 %), Djeca kasne u većini razvojnih segmenata pa tako i u govoru:

- u jaslčkoj dobi ovo se uočava kao kasnije progovaranje, progovaranje na engleskom, atipičnosti u igri, socijalizaciji i komunikaciji.

- u vrtičkoj dobi ovo se uočava blagim kašnjenjem u svim gore navedenim razvojnim područjima. Trend je porast djece s atipičnim komunikacijskim obrascem; djeca koja imaju sužene interese, poteškoće s pažnjom te preferiraju samostalnu igru i osamljivanje i iskazuju poteškoće u uporabi jezika.

Govorne netečnosti (mucanje i brzopletost; 5 %) koje su u sve većem porastu u predškolskoj dobi

Dječja govorna apraksija (4 %), je poremećaj govornog planiranja. Dijete uredno usvaja jezik i razumije no govor je jako nerazumljiv i narušen, te se očituju veliki problemi u izgovoru, no klasična terapija izgovora ne pomaže. Potrebno je izolirano usvajati motoričke obrasce izgovora svakog pojedinog glasa u određenom okruženju.

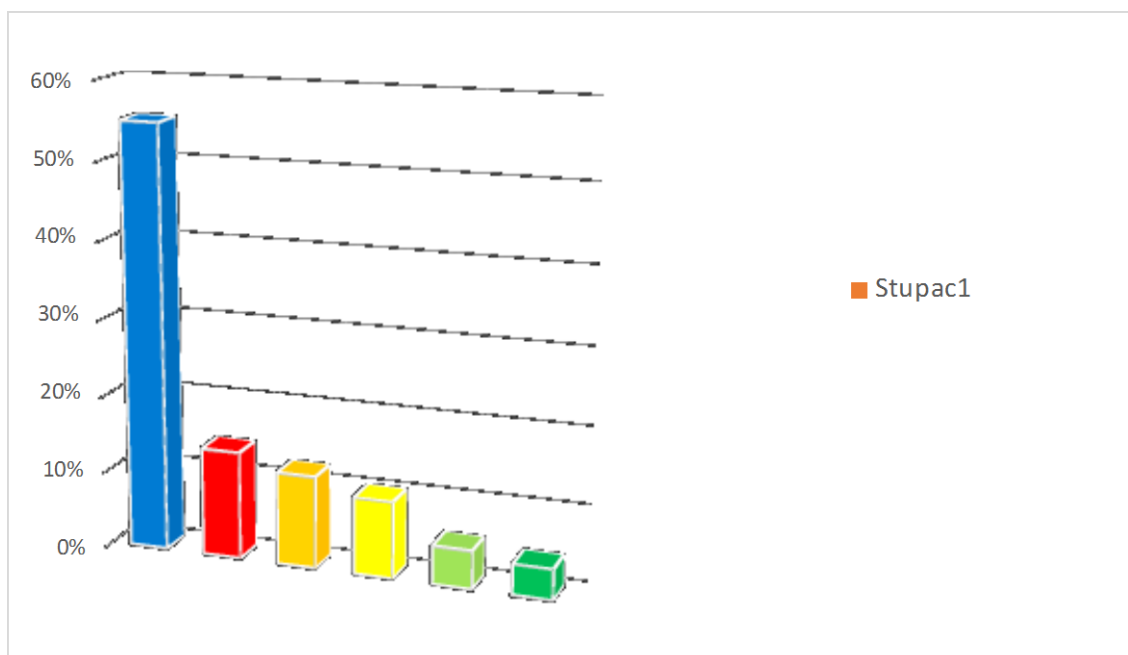
Poremećaji glasa (disfonija) se očituje u predškolskom uzrastu promuklošću, gubitkom glasa, promijenjenom bojom glasa i govorenjem uz napor. Vrlo su česti u ovoj dobi zbog čestog

vikanja i zlouporabe glasa. Poremećajem glasa se smatra svaka promuklost koja traje duže od 15 dana. Često prolaze neprepoznate, a znaju imati dugoročne posljedice na glas. Ove teškoće se često znaju javljati uz druge logopedске teškoće te ove godine u vrtiću nije zabilježen niti jedan slučaj izoliranog poremećaja glasa, ali je primijećen kod djece koja su u statistici navedena po svojoj primarnoj (najuočljivijoj) teškoći.

*Napomena: postoci izraženi u zagradama prikazuju trenutno stanje u DV Marjan te su podaci izvučeni iz identifikacijskih lista

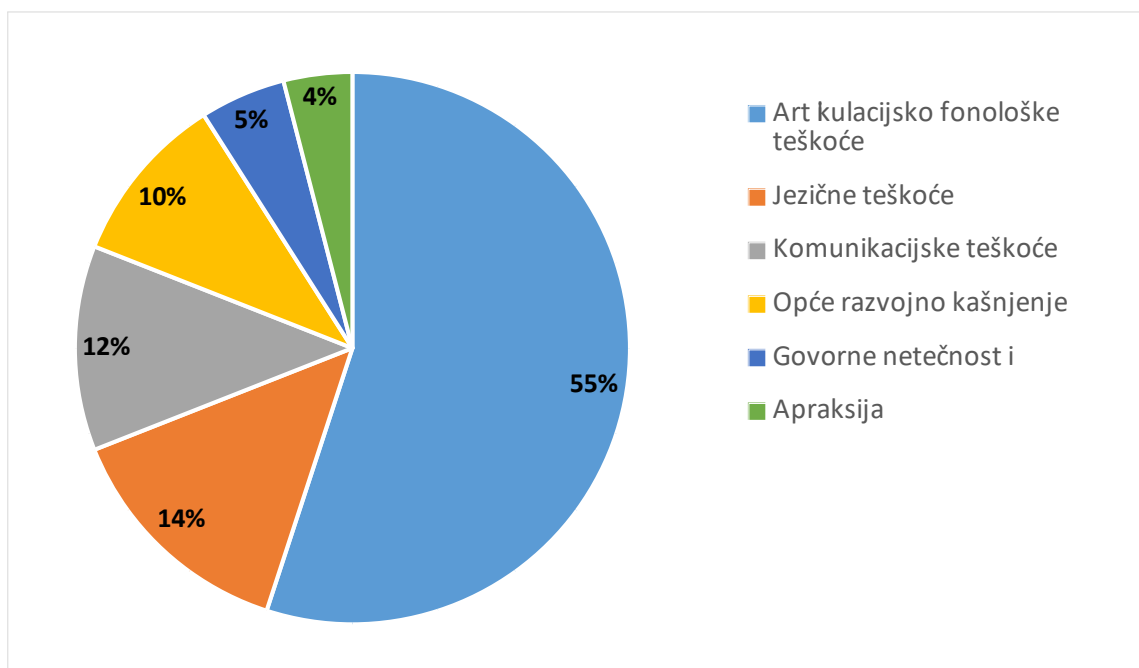
GRAFIKON 2

Brojčano stanje i međusobni odnosi svih komunikacijskih i jezično-govornih poremećaja u predškolskoj dobi u DV Marjan u 2024./2025. godini



GRAFIKON 3

ZASTUPLJANOST SVAKOG POJEDINOG POREMEĆAJA U POSTOTKU



5. 5. OBLICI RADA STRUČNOG SURADNIKA EDUKACIJSKOG REHABILITATORA

Tijekom godine rad stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora se temeljio na dijagnostici, procjeni i radu s djecom s razvojnim poteškoćama, na savjetovanju roditelja kroz individualne sastanke i u okviru Savjetovališta, savjetovanju i radu s odgojiteljima kroz stručna predavanja, radionice i u individualnom kontaktu kao i na intenzivnoj suradnji sa svim članovima stručnog tima.

OBLICI RADA S DJECOM S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Ovisno o vrsti i stupnju razvojnih poteškoća nastojalo se osigurati organizacijske i materijalne uvjete za rad u odgojnim skupinama što uključuje odabir primjerene odgojne skupine, broj djece u skupini, prilagodba prostora, opreme i posebne didaktike kao i pripreme i edukaciju odgojitelja.

TABLICA 30**PRIKAZ PRISTUPA EDUKACIJSKOG REHABILITATORA U RADU S DJECOM S RAZVOJNIM TEŠKOĆAMA**

Red. br.	DJEČJI VRTIĆ	DJECA S TUR	INDIVIDUALNI RAD	NEPOSREDAN RAD U SKUPINI UZ INDIVIDUALIZIRANI PRISTUP	PRAĆENJE	SAVJETOVANJE
1.	POTOČNICA 1	4	1	-	4	3
2.	POTOČNICA 2	3	-	1	3	2
3.	VESELI DANI	7	1	3	5	5
4.	PAHULJICA	3	1	1	2	3
5.	PČELICA	2	-	2	2	2
6.	CRVENKAPICA	8	1	2	7	6
7.	KORALJ	24	7	5	18	18
8.	KEKEC	5	2	3	4	4
9.	GAJETA	5	2	2	3	3
10.	GRDELIN	3	2	3	3	3
11.	MANDALINA	20	5	8	17	15
12.	PALMINA	7	1	3	6	7
13.	KAŠTELET	9	1	4	7	7
14.	CICIBAN	1	-	1	1	1
	Ukupno	101	24	38	82	79

U okviru edukacijsko rehabilitacijskih postupka provode se programi poticanja ranog motoričkog razvoja, poticanja senzorne integracije, primijenjene analiza ponašanja, strukturirani programi s vizualnom podrškom, programi potpomognute komunikacije, poticanje razvoja kognitivnih, praktičnih i socijalnih vještina djeteta, pružanje dodatne podrške predškolskom programu.

Neposrednim radom u skupini uz individualizirani pristup bilo je obuhvaćeno 38 djece. Poticale su se motoričke, intelektualne, socijalne i komunikacijske vještine djeteta u skupini, pri čemu je edukacijski rehabilitator pružao savjetodavnu podršku u radu i odgojiteljima. Ovakav pristup u radu se provodio sa svom djecom u jasličnim skupinama, kao i s djecom u vrtičkim skupinama koja su zahtijevala nužnost strukturiranog vođenja pružanjem vizualne podrške, metoda primijenjene analize ponašanja, djeca kod koje su bili izraženi nepoželjni oblici ponašanja, djeca s određenim disbalansom osjetilnih sustava, motoričkog planiranja, poteškoća socijalne komunikacije. Izradom različitih metoda i strategija, u suradnji s odgojiteljem, pokušavala se ublažiti i smanjiti učestalost nepoželjnih ispada u cilju što bolje socijalizacije i integracije djeteta s razvojnim teškoćama u skupini.

Individualnim radom u kabinetu ili odvojenom dijelu u vrtiću bilo je obuhvaćeno 24 djece. Uz privolu roditelja, edukacijski rehabilitator je kroz individualan pristup primjereno i stručno

poticao dijete na svim razvojnim područjima prema ciljevima IEP-a. Trajanje terapijskih postupaka sa pojedinim djetetom je iznosilo 45 min jednom tjedno.

Praćenjem ponašanja i vještina djeteta u skupini, ove pedagoške godine, bilo je obuhvaćeno 82 djece. Edukacijski rehabilitator je promatrao funkcioniranje djeteta na svim razvojnim područjima, ponašanja i interakcije djece u skupini, ukoliko je potrebno uključivao se u njihove interakcije, pratio napredak ali smanjenog intenziteta odlaska u skupine (jednom u 2 – 3 tjedna). Oblik rada praćenja djece u skupini nadopunjavao se sa savjetovanjem odgojitelja, kao i roditelja, suradnjom s vanjskim terapeutima.

Terapijskim programima izvan dječjeg vrtića, koji uključuju edukacijsko rehabilitacijske, fizioterapijske, logopedске vježbe, terapiju senzorne integracije obuhvaćeno je 64 djece.

SURADNJA S ODGOJITELJIMA

Suradnja s odgojiteljima odvijala se kontinuirano. Stručna podrška odgojiteljima u planiranju aktivnosti, neposrednom radu i proširivanju profesionalne kompetencije i znanja o teškoćama u razvoju pružana je kroz komunikaciju u skupini ili individualne razgovore. Pri tom se nastojalo poboljšati uvjete za inkluziju djece s razvojnim teškoćama u skupinu.

Nakon upisa djeteta s teškoćama i obavljenog individualnog razgovora s roditeljima, stručni tim se sastajao s odgojiteljima u čijim skupinama će biti uključena djeca s razvojnim teškoćama. Edukacijski rehabilitator je nastavio suradnju s odgojiteljima kroz individualne kontakte, telefonske razgovore, ponudu materijala i didaktike i na taj im način pružao stručnu pomoć i podršku u prepoznavanju i razumijevanju specifičnih potreba pojedine djece. Prezentirana im je i stručna literatura koja im može pomoći u permanentnom usavršavanju i jačanju njihovih profesionalnih kompetencija.

Za 21 dijete s razvojnim teškoćama provodio se Individualizirani odgojno-obrazovni program (IOOP). Izrada IOOP-a podrazumijeva izradu razvojnog profila djeteta, inicijalnu procjenu sposobnosti, formiranje specifičnih ciljeva, osmišljavanje i provođenje aktivnosti usmjerenih na postizanje zadanih ciljeva, te praćenje napretka djeteta i evaluaciju ciljeva (tijekom tromjesečnog razdoblja). U postupak izrade IOOP-a uz sve članove stručnog tima aktivno su uključeni odgojitelji, roditelji i vanjski terapeuti djece.

Suradnja je nastavljena i kroz evaluaciju razvoja djece s teškoćama, gdje je edukacijski rehabilitator zajedno s odgojiteljima napravio pismena izvješća o napredovanju djeteta tijekom godine (valorizacija IOOP-a), koja su zatim podijeljena roditeljima na uvid.

SURADNJA S RODITELJIMA

Suradnja s roditeljima odnosila se na stručnu podršku i pomoć u prihvaćanju i razumijevanju djetetovih specifičnih potreba. Ostvarena je kroz individualne razgovore, prisutnost roditelja za vrijeme individualnog rada s njihovim djetetom u kabinetu te kroz stručne savjete i upute za primjeren rad kod kuće i izradu potrebnog radnog materijala. Roditelji su, također, upućivani na pravodobnu dijagnostiku i specijalističke preglede.

Kontinuirano su izvještavani o metodama i načinima rada s njihovom djecom, pružena im je stručna podrška u suočavanju s potrebama i pravima djece (82 razgovora). U okviru 82 razgovora ostvarena je i suradnja u planiranju Individualiziranih odgojno-obrazovnih programa za 21 dijete.

Svakodnevne povratne informacije o individualnom radu, stručni savjeti kao i upute za nastavak primjerenog rada kod kuće obavljali su se cca 1x tjedno za 24 djece uključene u edukacijsko rehabilitacijski tretman u kabinetu ili vrtiću (odvojenom dijelu).

Kroz »Savjetovalište za roditelje« nastojalo se uputiti roditelje na potrebne obrade, uključivanje u programe rane intervencije, senzibilizirati roditelje za posebne potrebe djeteta i lakše prihvaćanje razvojnih odstupanja, upoznati roditelje s primjerenim i učinkovitim odgojnim stilovima te jačati roditeljske kompetencije.

SURADNJA S OSTALIM ČLANOVIMA STRUČNOG TIMA

Članovi stručnog tima surađivali su na zajedničkim poslovima kao što su uvidi s terena, opservacije djece u odgojnim skupinama, analiza tablica za identifikaciju djece s posebnim potrebama, planiranju stručnih aktivna i radnih dogovora.

5.6. RAD NA PROJEKTIMA

U cilju kontinuiranog praćenja i zadovoljavanja razvojnih i posebnih potreba i prava djece prilagođavali smo uvjete i stvarali poticajno okruženje (materijalno, socijalno, emocionalno) koje potiče cjelovit razvoj djeteta. Korištenjem svakodnevnih životnih situacija, kroz planirane i spontane aktivnosti brinemo se da naša djeca uče, napreduju i budu sretna i zadovoljna. Trudimo se pomoći roditeljima u nizu odgojnih situacija s djecom, uključiti ih u

aktivnosti u vrtiću i povećavati njihovu pedagošku kompetenciju. U radu s djecom koristimo različite pedagoške koncepcije.

Projektni način učenja omogućava konstruktivistički pristup učenja djece i predstavlja primjenu najsuvremenijih pedagoških spoznaja u praktičnom radu s djecom. To su aktivnosti ili sklop aktivnosti vezanih za neku temu, ideju, znatiželju, a iniciranih od strane jednog djeteta ili skupine.

Kroz raznolike projekte senzibiliziramo djecu na brigu o svom okolišu, prirodi i onome što je čovjek kroz povijest stvorio. Potičemo ih na razvoj kreativnosti i ljubav prema kulturi i umjetnosti. Ugošćujemo kazališne i glazbene umjetnike, te vodimo djecu na kazališne predstave, posjete izložbama i muzejima, a također sudjelujemo na raznim manifestacijama u gradu i na državnoj razini. Surađujemo u svom radu s neposrednom okolinom pojedinog objekta (drugi vrtići, škole, muzeji itd.), ali i na razini ustanove s različitim institucijama.

U odgojnim skupinama naše predškolske ustanove ostvareno je niz različitih projekata i programa koji su uz velik broj odgojno-obrazovnih radnika vrtića uključivali i vanjske suradnike te roditelje.

*** CAP PROGRAM**

CAP (Child Assault Prevention) program je jedan od najučinkovitijih programa primarne prevencije zlostavljanja djece. Polazi od stava da je znanje najučinkovitiji oblik borbe protiv zlostavljanja djece. Program se temelji na tome da se djecu poučava o stvarnostima napada, što mogu učiniti ako se nađu u opasnoj situaciji i kome se mogu povjeriti.

Program se provodio u tri koraka:

1. radionica za osoblje vrtića
2. radionica za roditelje
3. radionica za djecu

Radionica za osoblje vrtića

Cilj joj je senzibiliziranje svih zaposlenika za problem zlostavljanja, upoznavanje s potrebom i

obvezom odraslih osoba da zaštite djecu te upoznavanje sa zakonskim obvezama odraslih u slučajevima zlostavljanja.

Predavanje za roditelje

Roditelji su se upoznali s problemom zlostavljanja, koliko je učestalo, tko su žrtve, tko su nasilnici, kakve posljedice ostavlja, kako prepoznati zlostavljano dijete, kako pomoći da se zaštite od zlostavljanja, kako razgovarati s djetetom koje obznanjuje zlostavljanje.

Radionice za djecu

Djecu se poučavalo njihovim pravima, učilo ih se da prepoznaju opasne situacije i poučava ih se na koje načine mogu povećati svoju sigurnosti i zadržati svoja prava. Radionica započinje razgovorom o tri osnovna prava svakog djeteta: da bude sigurno, jako i slobodno. Primarni voditelj razgovara s djecom i uvodi ih u temu. Ostala dva člana tima nakon toga igraju uloge.

Ove godine realizirali smo CAP radionice u 4 tima: oformljena su dva nova tima, dva su izmijenjena, a dva su privremeno ugašena.

CAP TIM 1

Iris Burić, Antonia Bačić, Linda Dadić

CAP TIM 2

Zorana Plazonić, Klara Petrić, Ana Lazarević

CAP TIM 3

Andrea Vujnović, Dina Kasum, Anita Kunčić
Mikulandra

CAP TIM 4

Dragana Krželj, Antonia Bakušić, Vesna

RASPORED CAP RADIONICA PO VRTIĆIMA I BROJ DJECE:

CAP TIM 1: Mandalina, Palmina, Kekec, Grdelin (59 djece) = 3 radionice

CAP TIM 2: Kaštelet, Gajeta (44 djece) = 3 radionice

CAP TIM 3: Koralj 1 (21 dijete) = 1 radionica

CAP TIM 4: Koralj 2 i 3 (38 djece) = 2 radionice

Povratne ankete odgojitelja i roditelja su bile izuzetno pozitivne nastavkom edukacije.

Radionice su realizirane tijekom ožujka i travnja 2025.

Edukativne sastanke upoznavanja s CAP programom za roditelje održali su CAP pomagači:

- 03. ožujka 2025. u DV Koralj -CAP TIM 3 i 4: odgojiteljice A. Bakušić, D. Krželj, A. Kunčić, D. Kasum, A. Vujnović, za roditelje djece školskih obveznika iz DV Koralj
- 10. ožujka 2025. u DV Mandalina -Zrinka Marović, pedagoginja i CAP tim 2: odgojiteljice Z. Plazonić, K. Petrić, A. Lazarević (prikaz igrokaza) za roditelje djece školskih obveznika iz DV Mandalina, Kaštelet, Palmina, Gajeta, Kekec i Grdelin.

*** UNICEF-ove RADIONICE „RASTIMO ZAJEDNO“**

Osmišljene su kao program potpore roditeljima, a uključuju predavanja, vježbe, izmjenu iskustava i druženje roditelja i odgojitelja. Ovaj program nastao je u okviru šire podrške roditeljstvu UNICEF-a Prve tri su najvažnije. Kroz radionice je omogućen protok informacija, znanja, vještina i podrške roditeljima koje promiču rast i razvoj roditelja i djeteta.

Program se sastoji od 11 radionica u kojima roditelji s voditeljicama i drugim roditeljima razmjenjuju znanja i iskustva, upoznaju bolje sebe kao roditelja, uviđaju načine na koje se odnose prema svom djetetu te doznaju i za druge moguće načine.

Radionice se održavaju jednom tjedno u trajanju od dva sata, a teme su:

1. Roditelji 21. stoljeća
2. Četiri stupa roditeljstva
3. Roditeljski ciljevi i psihološke potrebe djeteta
4. Sva naša djeca i kako ih volimo
5. Slušanje – važna vještina roditeljstva
6. Kako dijete uči o svijetu oko sebe
7. Granice: zašto i kako?
8. Kreiramo i biramo rješenja
9. Roditeljske odgovornosti i još neka pitanja
10. Biti roditelj: utjecaji i izbori
11. Završetak i novi početak

Novoeducirani Unicef Rastimo zajedno voditelji su: logopedinja Tina Cecić, edukacijska rehabilitatorica Jelena Ljubičić, psihologinja Matea Širinić, odgojiteljice Ana Pavić, Petra Vrdoljak, Dina Kasum, Antonia Čavka i Margarita Mikasović.

U razdoblju od listopada 2024. do siječnja 2025. Unicef tim: Matea Širinić, psiholog, Jelena Sekul, edukacijski rehabilitator, Antonia Čavka i Margarita Mikasović, odgojitelji odradile su uspješno ciklus od 11 radionica -Program radionica za roditelje najmlađe djece u DV Mandalina.

Isti set radionica je u DV Koralj od veljače do travnja 2025. proveo Unicef tim: Tina Cecić, logoped, Petra Vrdoljak i Laura Maretić, odgojitelji.

Također psihologinja i logopedinja, Matea Širinić i Tina Cecić, su od 10.-15. ožujka 2025. završile dodatnu edukaciju Rastimo zajedno plus, namijenjenu roditeljima djece s teškoćama u razvoju te će biti u ponudi za iduću ped.god. i te radionice.

*** RADIONICA ZA BISTRU I POTENCIJALNO DAROVITU DJECU**

Nastavili smo s radom naše radionice za bistru i potencijalno darovitu djecu **Valci znalci** u DV Koralj. Ponuđene teme za roditelje su bile Ekranizam u djece i tehnoferencija (logopedinja Marina Parčina, psihologinja Matea Širinić) i Razvoj psihološke otpornosti u djece (psihologinja Najda Čajo i pedagoginja Antonia Radeljak Gudelj).

U ovoj godini surađivali smo s PMF-om, MediLS institutom, Medicinskim fakultetom, Zdravstvenom školom, Prirodoslovnim muzejom i nekim vanjskim suradnicima s ciljem obogaćivanja kurikulumu skupine. Aktivnosti su prezentirane na stručnim aktivima unutar ustanove. Više o bogatom i poticajnom radu odgojiteljica Ane Lazarević i Klare Petrić u Izvješću same radionice.

*** MALA KNJIŽNICA**

Možda nema dana našeg djetinjstva koje smo tako ispunjeno živjeli od onih koje smo proveli s omiljenom knjigom. (Marcel Proust)

Samo jedna vrsta pismenosti nije dovoljna za uspješnu komunikaciju s drugima, pronalaženje informacija i služenje njima te stjecanje znanja, ali vještina čitanja i pisanja zasigurno je temelj za ostale (Stričević, 2006). Razvoj čitalačke pismenosti počinje u najranijoj dobi ako je dijete potaknuto poticajnim okruženjem, što je obuhvaćeno pojmom rane pismenosti (emergent literacy). Razvoj pismenosti počinje puno prije polaska u školu, već od druge godine dijete pokazuje znakove razumijevanja uporabe pisanog teksta. Niz autora precizira predčitačke vještine kao najvažniji temelj rane pismenosti. To su vještine koje dijete razvija u

poticajnom okruženju od rođenja do polaska u školu, a povezane su s kasnijim uspjehom u čitanju, obrazovanju i razvoju samopouzdanja.

Vodeći se ovim suvremenim teorijskim spoznajama u **DV Koralj** u **Maloj knjižnici** koja djeluje od 2007. nastojimo djeci stvoriti kvalitetno prostorno-materijalno okruženje i emocionalno ozračje za razvoj predčitačke pismenosti i obiteljske pismenosti od djetetove rane dobi.

Svakodnevno radi i prima dječje posjete, organizira čitanja djeci, omogućava upoznavanje suvremenih slikovnica različite tematike, istraživanje knjiga po dječjem izboru, individualni i grupni dječji boravak, dolaske roditelja volontera, itd.

I ove godine prostor knjižnice smo koristili za čitanje izabranih slikovnica, izradu naših priča, primjenu terapijskih priča s djecom.

U 2024.g. DV Koralj i Knjižnica su razvili suradnju s GK Marko Marulić te su obilježili Mjesec hrvatske knjige 15.10.-15.11. Bogatim prigodnim programom u DV Koralj smo obilježili Noć knjige te Međunarodni dan dječje knjige. Surađujemo s knjižnicama, voditeljima platforme Čitaj hr., Hrvatskim čitateljskim društvom.

Tijekom Mjeseca hrvatske knjige pedagoginja Antonia je u svim vrtićkim skupinama (7) održala čitaonice i radionice s ciljem promicanja važnosti rane pismenosti. U skupini Goldfish (odgojiteljice Jelena Vrdoljak i Anita Kunčić) roditelji su se odazvali u skoro stopostotnom broju te je nastavljen Book Club na tjednoj bazi, roditelji su pomno birali priče i održavali čitaonice i radionice slijedeći pritom interese i želje djece. Slikovnice koje djeca sama pišu, ilustriraju, mijenjaju početak ili kraj, dodaju ili mijenjaju likove, imaju poseban značaj za djecu. Potiču razvoj predčitačkih vještina, unutarnje motivacije prema čitanju, maštu, razvoj samopouzdanja, povezuju djecu, uspješniji razvoj emocionalne pismenosti. U prosincu smo obilježili Dan Kamishibai kazališta.

*** POLETI S FRANCUSKIM S VUKOM**

U projekt „Poleti s francuskim s Vukom“ smo se uključili na prijedlog Grada te više savjetnice AZOO Slađane Domladovac. U studenom 2024. je ravnateljica Ani Mrnjavac sudjelovala na predstavljanju projekta u Uredu Gradonačelnika, nakon čega su uslijedili dogovori te realizacija. Program je osmislio Francuski institut u Hrvatskoj u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, uz suglasnost MZOM. Cilj je senzibilizacija djece za učenje francuskog jezika i dječje književnosti u dječjim vrtićima i osnovnim školama u Hrvatskoj, kako bi se povećao broj stranih jezika koji se uče u našoj zemlji (preporuka EU) i stvorila nova frankofonska

generacija. Program je besplatan, uključuje stručno usavršavanje, a mogu ga koristiti odgojitelji bez potrebe prethodnog poznavanja francuskog jezika. Temelji se na slikovnicama iz kolekcije Vuk francuske autorice Orianne Lallemand te sadrži devet 10 min. edukativnih filmova temeljenih na 3 različite slikovnice iz kolekcije, isto toliko metodičkih listića sa scenarijima videa s hrvatskim prijevodom te tri videa animiranog čitanja, svi dostupni putem YouTube playliste. U projektu su sudjelovale dvije skupine DV Koralj (odgojiteljice Jelena Vrdoljak, Anita Kunčić, Ivona Buzov i Josipa Zovko) i jedna skupina iz DV Gajeta (odgojiteljice Petra Laura Pavelić i Vesna Mikulandra). Projekt je podržala i pratila pedagoginja Zrinka Marović, uz prethodnu suradnju s AZOO, dogovaranjem online sastanaka te nabavku potrebne didaktike i materijala za provedbu. Niz aktivnosti je provedeno do kraja ped. god. u navedenim skupinama: prorada nabavljenih slikovnica, metodičkih listića i videa na temu „francuskog vuka“, aktivnosti koje su sami odgojitelji osmislili: igre svjetlom „Pariz“, likovne aktivnosti -francuska zastava i grb, Eiffelov toranj, razne igre s lutkom Vuk, učenje i upotreba francuskih riječi i fraza, obilježavanje Mjeseca Frankofonije u ožujku 2025., sudjelovanje likovnim radovima u natjecanju „Reci mi deset riječi za naš planet“,... Djeci je projekt bio poticajan, aktivno su sudjelovala, obogatila su rječnik novim riječima iz hrvatskog i francuskog jezika, upoznala se s francuskim znamenitostima i kulturom, a sve kroz zabavan i njima zanimljiv način. Odgojitelji su također stekli nove spoznaje i istražili svoje afinitete za francuski jezik i kulturu. Interes djece se kroz trajanje projekta do kraja ped.god. mijenjao, no sveukupno projekt procjenjujemo kao vrijedno iskustvo koje je obogatilo našu odgojno-obrazovnu praksu.

5.6.1. PEDAGOŠKI PROJEKTI U VRTIĆIMA

U dječjem vrtiću Marjan negujemo i potičemo projektni rad polazeći od toga da se projektnim djelovanjem potiče cjelovit razvoj djeteta, kritičko mišljenje, urođena dječja znatiželja, stvara se bogato okruženje, nije bitan konačan produkt i stvaranje znanja već dječje spoznavanje svijeta. Putem materijala, vršnjačke pomoći, odgojiteljeve asistencije, suradnje s vanjskom zajednicom.

U radu na projektu djeca rukovođena vlastitim interesom biraju određenu temu koju tijekom određenog vremena dublje istražuju. Pri tome im odgojitelj pomaže pribavljanjem resursa,

poticanjem na razmišljanje i rješavanje problema kao i na raspravu s drugom djecom ili odgojiteljem. Odgojitelj djecu treba ponajprije dobro razumjeti, kako bi im mogao osigurati primjerenu i pravodobnu podršku te time poticati prirodni tijek razvoja njihovih aktivnosti, kao i projekta u cijelosti. Pritom se može koristiti različitim strategijama promatranja djece i dokumentiranja njihovih aktivnosti kao podlogom svog uključivanja u projekt. Različita dokumentacija koja nastaje tijekom projekta ima mnoge namjene, a to su poticanje djece na raspravu, prisjećanje djece na važne trenutke i ključne događaje povezane s projektom, praćenje tijeka razvoja projekta, pa do evaluacije i prezentacije zainteresiranim osobama: roditeljima, sustručnjacima, široj društvenoj sredini i dr. (Slunjski, 2008).

OSNOVNA NAČELA RADA NA PROJEKTU

- Tema projekta mora biti važna djetetu
- Dijete/djeca su inicijatori projekta
- Tema projekta može se širiti ili dijeliti
- Potrebno je uključiti i osobe izvan ustanove, osobito roditelje
- Korisno je organizirati posjete raznim mjestima
- Djeca preuzimaju što je više moguće raznovrsnih aktivnosti

ETAPE RADA NA PROJEKTU

- određivanje teme projekta
- određivanje cilja i zadata projekta
- izrada plana projekta
- provođenje projekta
- vrednovanje postignuća

Dijete tijekom projektnog rada razvija svoje interese, istražuje materijale, promatra svijet oko sebe, otkriva nelogičnosti, konstruira vlastito razumijevanje, uspoređuje svoje mišljenje s mišljenjem drugih, nadograđuje prethodno znanje, na različite načine upotrebljava nova znanja, postavlja nove hipoteze, reprezentira svoje mišljenje na raznim načinima. Odgojitelji su u odgojnim skupinama u 2024./25.ped.god. proveli različite projekte, samostalno ili timski s drugim odgojiteljima ili stručnim suradnicima:

1. DV KORALJ, odgojna skupina Periske, odgojiteljice: Gordana Goreta i Zorana Plazonić **Kukci, Velika srca malih periski**

2. DV KORALJ, odgojna skupina Zvezdice, odgojiteljice Antonia Borovčić Kapov, Anamarija Vrcić **Ptice oko nas – tko ostaje, a tko odlazi?, Dalmatinska pismo naša**
3. DV KORALJ, odgojna skupina Dupini, odgojiteljice Ivona Buzov, Josipa Zovko **Francuski jezik, Brain gym, Relax kids, Kamishibai, Mindfulness, Noć knjige**
4. DV KORALJ, odgojna skupina Goldfish, odgojiteljice Anita Kunčić, Jelena Vrdoljak, **Every day is special day... and today is..., all about today, Kamishibai priče, RESCUR program**
5. DV KORALJ, odgojna skupina Ježinci, odgojiteljice: Andrea Vujnović, Antonia Bakušić, Domina Zirojević, Petra Jarebić Ibrišimović **Rescur: na valovima – kurikulum otpornosti za predškolsku i osnovnoškolsku dob**
6. DV KORALJ, odgojna skupina Papaline, odgojiteljice: Anita Gotovac, Ena Vojković **Mrvica raste u maminom stomaku**
7. DV KORALJ, odgojiteljice: Vita Šodan, Stella Prnjak, Linda Podrug Krstulović **eTwinning projekt „The Extraordinary Existence of Values Education and well-being at school“, eTwinning projekt “Little Hands and Artificial Intelligence: Protect Nature with STEM!“, odgojiteljice Gordana Goreta i Zorana Plazonić If there are bees, there is life, Journey to Cosmic Life**
8. DV POTOČNICA 1, odgojiteljice: Ana Lazarević, Laura Maretić, Ivana Baričević **Knowing and connecting mind, body and soul Newton’s laws,**
9. DV POTOČNICA 2, odgojiteljice: Sanja Zirojević i Mirela Filipović Grčić **Ča su jili naši stari, Eko vrt**
10. DV VESELI DANI, odgojiteljice: Zorana Mihanović Bikić, Ivana Strmotić **Sportom do zdravlja, Zazelenimo grad**
11. DV VESELI DANI, odgojiteljice: Maja Jukić, Dijana Teklić **Biljni svijet**
12. DV PAHULJICA, odgojiteljice: Gordana Mijić, Ivana Jerčić **Mali znanstvenici**
13. DV PČELICA, odgojiteljice: Zinka Ružić i Jadranka Kapitanović **Naša teta Dubravka**
14. DV CRVENKAPICA, odgojiteljice: Tonka Katušić i Gordana Križan **Naša mala knjižnica**
15. DV CRVENKAPICA, odgojiteljice Ana Tarašić, Ivana Jadrić, Marina Andrijašević **Abeceda zdravog odrastanja: zdrava i osviještena prehrana djece predškolske dobi, Reciklirajmo zajedno**

16. DV MANDALINA jaslice, **Moje tijelo - svijetom osjetila**, odgojitelji: Nediljka Rađa, Mira Brajčić, Jakica Jukić, Vedrana Petric Eraković, Marta Jakšić, Marina Kutleša, pedagog Zrinka Marović
17. DV MANDALINA, **Oснаživanje mentalnog zdravlja djece predškolske dobi**, odgojitelji: Mia Pralija, Lara Jerkunica, pedagog Zrinka Marović
18. DV MANDALINA, **Mentalno osnaživanje djece rane i predškolske dobi**, odgojitelji Gordana Vujina, Lucija Srdanović
19. DV MANDALINA, **Hotel za osjećaje**, odgojitelji Antonia Ercegović, Iris Burić
20. DV MANDALINA, jaslice i vrtić, **Tjedan zdravlja u vrtiću: Tjedan tjelesne aktivnosti!**, svi odgojitelji, pedagog Zrinka Marović, kineziolog Ivana Listeš i zdravstveni voditelj Antonia Bačić
21. DV CICIBAN, **Domaće životinje**, odgojitelji: Antonia Čavka, Kristina Boro
22. DV KAŠTELET, **Tajne baze**, odgojitelji: Elza Mariani, Klara Petrić
23. DV KAŠTELET, **Maca Papučarica**, odgojitelji: Katarina Šilović, Antonija Šilić
24. DV KAŠTELET, **Šumske životinje**, odgojitelji: Katarina Šilović, Antonija Šilić
25. DV KAŠTELET, **Ti nisi kao mi**, odgojitelji: Katarina Šilović, Antonija Šilić
26. DV KAŠTELET, **Čitanje**, odgojitelji: Silvana Ranđelović, Ana Antolić
27. DV KAŠTELET, **U svijetu priča**, odgojitelji: Meri Bubić, Suzana Perić
28. DV PALMINA, **Za ljepši svijet po jedan cvijet**, odgojitelji: Linda Dadić, Lena Mimica, Blanša Bašić, Žana Troškot
29. DV PALMINA, **Čuvari baštine**, odgojitelji: Blanša Bašić, Žana Troškot
30. DV GAJETA, **Poleti s francuskim s Vukom**, odgojitelji: Vesna Mikulandra, Petra Laura Pavelić, pedagog Zrinka Marović
31. DV KEKEC, **Važnost čitanja od najranije dobi**, odgojitelji: Jadranka Karaman, Lenka Miličević
32. DV KEKEC, **Emocije**, odgojitelji: Sanja Galić, Margarita Mikasović
33. DV GRDELIN, **Pričam ti priču**, odgojitelji: Blaženka Erceg, Silvana Protega

5.6.3. MEĐUNARODNI PROJEKTI U VRTIĆU

1) eTwinning projekt „The Extraordinary Existence of Values Education and well-being at school“

Uvod: Međunarodni projekt čiji je suosnivač odgojiteljica Linda Podrug Krstulović, zajedno s učiteljicom iz Turske. Projekt je odobren tijekom ljeta 2024. Nastavljamo sa tradicijom eTwinning projekata nakon što vrtić dobiva oznaku „eTwinning škole“ za 2025/26. godinu.

Na početku projekta roditelji su potpisali suglasnost za sudjelovanje djece i njihovo fotografiranje. Podaci o skupini, djeci, vrtiću, unosili su se na plaformu i padlet.

Tijekom projekta osnaživalo se etičko i moralno promišljanje, jačala empatija i međuljudski odnosi, te unaprijedio osjećaj odgovornosti. Aktivnostima su se razvijale socijalne vještine poput suradnje i komunikacije, podržavao osobni rast i mentalno zdravlje, poticala osjetljivost

prema društvu i okolišu te gradila svijest o univerzalnim vrijednostima i globalnom građanstvu. Ovaj projekt je usmjeren na socijemocionalno učenje, te nam je upravo takav pogodan obzirom na inkluziju djevojčice u skupini i brojne poremećaje ponašanja kod djece. U projektu sudjeluje 11 zemalja i 57 odgojitelja i učitelja, sa djecom. Ključne vrijednosti koje podupiru dobrobit u projektu: suradnja i solidarnost, istinoljubivost i poštenje, tolerancija, ljubav i poštovanje, strpljenje, pravednost i odgovornost.

Ciljevi projekta: Povećati sposobnost pojedinaca da definiraju i razumiju temeljne ljudske vrijednosti poput poštovanja, poštenja, pravednosti itd. Pomoći pojedincima da donose etički i

moralno utemeljene odluke kroz odgoj za vrijednosti. Ojačati empatijske vještine pojedinaca i

podržati ih u uspostavljanju zdravih odnosa, olakšati inkluziju. Povećati osjećaj odgovornosti kod pojedinaca. Doprinijeti razvoju socijalnih vještina poput suradnje, komunikacije i konstruktivnog rješavanja sukoba. Podržati osobni razvoj i unaprijediti psihološku dobrobit, pomažući pojedincima da donose životne odluke u skladu sa svojim vrijednostima i pronađu unutarnji mir. Povećati osjetljivost pojedinaca prema društvu i okolišu, potičući društvenu odgovornost i aktivno sudjelovanje za održiv i pravedan život. Doprinijeti tome da pojedinci postanu osviješteni globalni građani svjesni univerzalnih vrijednosti. Doprinijeti dobrobiti i razvoju pojedinaca u fizičkom, emocionalnom, socijalnom i kognitivnom aspektu. Podržati

dobrobit pojedinaca kroz odgoj za vrijednosti.

Projekt jasno doprinosi svim dimenzijama dobrobiti koje ističe Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj (2015): osobnoj, socijalnoj, kognitivnoj, tjelesnoj, emocionalnoj. Time se osigurava cjelovit pristup razvoju djeteta, što je temelj suvremenog predškolskog odgoja u Hrvatskoj. Projekt pridonosi razvoju osobne dobrobiti djece kroz poticanje otpornosti, jačanje samopouzdanja i razvijanje unutarnjeg mira, omogućujući djeci da usvajaju vrijednosti koje im pomažu u boljem razumijevanju sebe i svojih osjećaja. Kroz aktivnosti usmjerene na suradnju, empatiju, toleranciju i pravednost, projekt snažno doprinosi socijalnoj dobrobiti, jačajući dječje socijalne vještine i odnose s vršnjacima i odraslima u duhu uzajamnog poštovanja i zajedništva. Usvajanjem temeljnih ljudskih vrijednosti te razvijanjem kritičkog mišljenja i sposobnosti donošenja etičkih odluka, projekt podupire kognitivnu dobrobit djece i potiče ih na razumijevanje svijeta oko sebe na dubokoj, smislenoj razini. Iako nije izravno u fokusu, projekt u okviru sveobuhvatnog pristupa dobrobiti obuhvaća i tjelesnu dobrobit, kroz promicanje zdravih navika, čistoće i opće brige za zdravlje i higijenu. Razvijajući svijest o univerzalnim vrijednostima, identitetu i duhovnoj povezanosti s drugima i s prirodom, projekt njeguje i duhovnu i etičku dobrobit, potičući djecu na promišljanje o sebi, drugima i svijetu u kojem žive.

2) eTwinning projekt “Little Hands and Artificial Intelligence: Protect Nature with STEM!”

Uvod: Projekt koji se provodi u odgojnoj skupini osmišljen je s ciljem poticanja dječje znatiželje i svijesti o važnosti očuvanja prirode i okoliša, uz istovremeno uvođenje inovativnih tehnologija poput umjetne inteligencije. Polazeći od djetetove prirodne radoznalosti, projekt povezuje ekološke teme i tehnološke inovacije kroz igru i istraživanje, pružajući djeci poticajno i suvremeno okruženje za učenje. Fokus je na interdisciplinarnom pristupu koji povezuje prirodne znanosti, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku (STEM), uz promicanje održivog razvoja, suradničkog učenja i interkulturnog dijaloga. Tijekom projekta sudjelujemo s aktivnostima u Scientix STEM discovery campaign 2025.

Ciljevi projekta: Razviti ekološku svijest kod djece predškolske dobi. Upoznati djecu s osnovnim konceptima umjetne inteligencije i robotike. Potaknuti razvoj STEM kompetencija kroz igru i istraživanje. Razvijati kreativno i kritičko mišljenje te sposobnost rješavanja

problema. Poticati interkulturno razumijevanje i suradnju u skupini.

Dobrobiti: I ovaj projekt također jasno doprinosi svim dimenzijama dobrobiti koje ističe Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj (2015): osobnoj, socijalnoj, kognitivnoj, tjelesnoj, emocionalnoj. Tijekom projekta djeca razvijaju osjetljivost prema prirodi i odgovorno ponašanje prema okolišu. Uče promatrati, postavljati pitanja, istraživati i stvarati vlastita rješenja za ekološke izazove. Ujedno, upoznavanje s tehnologijom umjetne inteligencije doprinosi njihovoj digitalnoj pismenosti i priprema ih za budućnost. Razvijaju se socijalne vještine, empatija, timski rad i sposobnost izražavanja ideja kroz različite medije.

6. OBRAZOVANJE I USAVRŠAVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH RADNIKA

Podrška u radu s odgojiteljima usmjerena je na kontinuirano pružanje stručne pomoći u prepoznavanju i procjenjivanju mogućnosti djeteta (jakih područja njegova razvoja, ali i izazova), kako bismo postigli optimalnu zadovoljenost njegovih potreba, prava i interesa.

Oblici pomoći vrlo su različiti:

- pomoć oko planiranja i adekvatnog vođenja pedagoške dokumentacije
 - konzultacije s odgojiteljima o pojedinoj djeci s teškoćama u razvoju
 - konzultacije s odgojiteljima o potencijalno darovitoj djeci
 - pomoć odgojiteljima koji u odgojnim skupinama imaju djecu strane državljanke
 - pomoć u realizaciji redovitih i posebnih programa i praćenje realizacije
 - uvid u odgojno-obrazovni rad odgojitelja u odgojnoj skupini
 - uvođenje i praćenje rada početnika i pripravnika odgojitelja te pomoć u pripremi stručnih ispita
 - praćenje rada odgojitelja u pripremi djece za školu (provedba Programa predškole)
 - praćenje i pomoć u radu odgojiteljima pri planiranju i provedbi projekata
 - upute za vođenje zabilježki, postera, foto i video dokumentacije, individualiziranih programa, razvojnih mapa, programa stručnog usavršavanja
 - preporuke o stručnoj literaturi i pomoć u planiranju i provedbi roditeljskih sastanaka
- i
- radionica
 - organiziranje i realizacija tematskih stručnih aktivnosti i odgojiteljskih vijeća te drugih oblika stručnog usavršavanja.

Osobito su važne programske aktivnosti koje su se odnosile na pomoć odgojiteljima u prepoznavanju i procjenjivanju potreba djece kroz kreiranje konteksta (vremenskog, materijalnog i prostornog) za povoljan razvoj djeteta i njegovih potencijala:

- Suradnja u pronalaženju najprimjerenijeg načina organizacije rada
- Sugestije za adekvatno korištenje vrtićkog i izvan vrtićkog prostora u realizaciji programa

- Pomoć u osmišljavanju aktivnosti poticajima i materijalima kao izvorom dječje spoznaje
- Pomoć odgojiteljima u izboru prikladnih sadržaja u skladu s potrebama, mogućnostima i interesima djece
- Senzibilizacija odgojitelja za projektni način rada i organizaciju odgojno-obrazovnog procesa
- Podrška pri brojnim suradnjama sa zajednicom kao dopuna i širenje planiranih sadržaja i projekata te pri predstavljanju vrtićkih aktivnosti široj zajednici.

Stručno usavršavanje odgojitelja, kao i stručnih suradnika, smatramo važnim u DV Marjan te kontinuirano ulažemo u njega. Ono je podrazumijevalo različite forme i oblike, od individualnog do skupnih oblika rada i edukacija.

6.1. ODGOJITELJSKA VIJEĆA

TEME ODGOJITELJSKIH VIJEĆA	VODITELJ/I, MJESTO I VRIJEME
Razmatranje i utvrđivanje Godišnjeg plana i programa odg.-obr. rada i Kurikuluma DV Marjan za 2024./25.; Prijedlog i usvajanje Programa pripravničkog staža za odgojitelje; Novi Pravilnik o načinu i uvjetima pol. stručnog ispita odgojitelja i str. suradnika u DV - N.N. 84/2024.	Ravnateljica Ani Mrnjavac, DV Mandalina, 24. rujna 2024.
Godišnje izvješće rada DV Marjan za 2024./25.; Rezultati upisa djece za 2025./26.; Organizacija rada tijekom ljeta 2025.	Ravnateljica Ani Mrnjavac, DV Mandalina, 17. lipnja 2025.
Izvješće o realizaciji odg.-obr. Rada za pedagošku godinu 2024./2025 (izvješće o radu tijekom ljeta 2025.) Dokumentacija i postupak napredovanja odgojitelja i stručnih suradnika.	Ravnateljica Ani Mrnjavac, DV Mandalina, 28. kolovoza 2025. Odgojiteljice Z. Plazonić i G. Goreta i ravnateljica Ani Mrnjavac.

6.2. STRUČNO USAVRŠAVANJE U USTANOVI

STRUČNI AKTIV / RADIONICA	MJESTO I VRIJEME	VODITELJ/I
Edukacija za implementaciju digitalne platforme za kvalitetnu komunikaciju u vrtiću Okitoki	DV MANDALINA 02.10.2024.	Okitoki podrška, Branka Vuk
Primjena terapije igrom u vrtiću, 1.modul	DV KORALJ 30.10.2024.	Antonia Radeljak Gudelj, pedagog i Tina CeciĆ, logoped
Primjena terapije igrom u vrtiću, 2.modul.	DV KORALJ 05.11.2024.	Antonia Radeljak Gudelj, pedagog i Tina CeciĆ, logoped
Znakovni jezik u vrtiću	DV KORALJ 28.11.2024.	Najda Čajo, psiholog Silvana Protega, odgojitelj
Edukacija pisanja ERASMUS + projekta	DV MANDALINA 20.1.2025. Online 27.1.2025.	Linda Podrug Krstulović, odgojiteljica
Osnaživanje mentalnog zdravlja predškolske djece kroz strukturirane sportske aktivnosti	DV MANDALINA 30.01.2025.	Zrinka Marović, pedagog Antonia Ercegović i Iris Burić, odgojitelji
Osnaživanje mentalnog zdravlja predškolske djece kroz strukturirane sportske aktivnosti	DV MANDALINA 06.02.2025.	Zrinka Marović, pedagog Antonia Ercegović i Iris Burić, odgojitelji
Terapeutski utjecaj glazbe u dječjem vrtiću	DV MANDALINA 05. i 06.03.2025.	Diana Grubić, mag. glazbene pedagogije i glazbeni terapeut
Uloga odgojitelja u procesu razvoda roditelja	DV MANDALINA 22.05.2025.	Matea Širinić, psiholog

6.3. STRUČNO USAVRŠAVANJE IZVAN USTANOVE

Izvješća o stručnom usavršavanju svih odgojitelja i stručnih suradnika nalaze se u njihovim Programima stručnog usavršavanja. Neki od seminara, edukacija, predavanja koji su pohađani su navedeni u tablici.

BROJNA PREDAVANJA RAZNIH STRUČNIH UDRUGA I KLUBOVA TIJEKOM GODINE, UGLAVNOM MREŽNO: Alfa Portal, KoHo pedagogija, Centar DAR, Virtuoz Centar vrlina, Klubko edukacije, programi osobnog razvoja i podrške za roditelje i pedagoške djelatnike, Male tajne roditeljstva –Klub trudnica i roditelja Split, Klub mladih Split, Udruga Pragma i dr.
Stručni aktivni Hrvatskog psihološkog društva –Podružnice Split
Redovite sekcije predškolskih pedagoga Grada Zagreba i pridruženih članica
Hrvatska udruga medicinskih sestara
AZOO stručni skupovi (županijski, međuzupanijski i državni): razne stručne teme u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje
Međuzupanijski stručni skup predškolskih pedagoga AZOO: Unapređivanje odgojno-obrazovne prakse u ustanovama ranog i predškolskog odgoja, Split, DV Marjan, 28. ožujka 2025.
EDUKACIJE U STRUČNO-RAZVOJNIM CENTRIMA
Program odgojno-obrazovnog rada u poticanju darovitosti djece rane i predškolske dobi, SRC DV Cvit Mediterana, Split, edukacija u modulima (od ožujka 2024. do svibnja 2025.)
Poticanje cjelovitog razvoja djeteta kroz područje likovnosti, SRC DV Trešnjevka, Zagreb, nastavak modula od veljače 2024.
Centar izvrsnosti DV Vjeverica, Edukacija iz područja integracije sportskog i redovitog programa, Zagreb, DV Vjeverica, po modulima, od studenog 2024.
Sanela radionice, Zagreb, Udruga za promicanje cjeloživotnih kompetencija odgajatelja: program ranog učenja engleskog jezika u dječjim vrtićima -nastavak
OSTALA STRUČNA USAVRŠAVANJA
Agresivno dijete, Centar DAR, online predavanje, 11. rujna 2024.
Vođenje dokumentacije u Montessori programu, online, listopad 2024.
Probir na poremećaje rasta u djece- interdisciplinarni protokol za provedbu, webinar,

Hrvatska udruga medicinskih sestara, 18. listopada 2024.
13. godišnja konferencija voditeljica i voditelja programa podrške roditeljstvu „Rastimo zajedno“ – Održivi razvoj roditeljstva u najboljem interesu djeteta: Mogućnosti i izazovi, Centar Rastimo zajedno, Osijek, 18. i 19. listopada 2024.
Sekcija predškolskih pedagoga Grada Zagreba i pridruženih članica: Predstavljanje SRC Odgoj za održivi razvoj (DV Srednjaci), SRC za rano učenje engleskog jezika (DV Siget) i SRC za poticanje razvoja glazbenih sposobnosti i stvaralaštva djece rane i predškolske dobi (DV Špansko), Zagreb, DV Špansko, 29. listopada 2024.
Suvremeni pristup u radu s djecom s poremećajima pažnje i hiperaktivnosti – dijagnostika, intervencija i podrška, Centar DAR, online predavanje, 13. studenog 2024.
27. Dani predškolskog odgoja SDŽ, Mirisi djetinjstva, Sinj, 14. i 15. studenog 2024.
Vođenje obvezne dokumentacije zdravstvenog voditelja u predškolskoj ustanovi: propisi i protokoli, Solin, DV Cvrčak, Društvo zdravstvenih voditelja vrtića, 29. studenog 2024.
Okrugli stol, Prepoznamo li one koji nas trebaju: pedagoška potpora djeci u riziku socijalne isključenosti, Split, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, 10. prosinca 2024.
Edukacija Smart Family u vrtiću za zdravstvene voditelje, Zagreb, HZJZ, 10. prosinca 2024.
Razvoj emocija i empatije kod djece – Alfa edukacije, online, 16. prosinca 2024.
Primjena analgetika u zbrinjavanju akutne boli kod djece , webinar, Hrvatska udruga medicinskih sestara, 21. siječnja 2025.
Simpozij o cijepljenju, Split, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, 25. siječnja 2025.
Edukacijski seminar za voditelje programa „Rastimo zajedno Plus“ – Centar za podršku roditeljstvu Rastimo zajedno, mrežno, 10. ožujka 2025. i Zagreb, Udruga Roda, 14. i 15. ožujka 2025.
Daroviti i autentični: Hod prema vlastitu identitetu kroz odgojno - obrazovni sustav - Centar izvrsnosti SDŽ, Ruđera Boškovića 20, 26.3.2025.
„Moja priča – moja budućnost“ - Jačanje kompetencija stručnjaka za rad s udomljenom djecom i njihovim obiteljima – Tim za udomiteljstvo Županijske službe Split u suradnji s UNICEF-om, Split, Hrvatski zavod za socijalni rad Područni ured Split, 7. travnja 2025.
Hrvatska proljetna pedijatrijska škola, Split, 07.-11. travnja 2025.
ISKRA suradnje , mrežno, 24. i 25. svibnja i 7. lipnja 2025.

6.4. PRIPRAVNICI, MENTORI I NAPREDOVANJA U ZVANJA

Nove odgojiteljice pripravnice su startale s uvođenjem u samostalan rad od rujna i listopada 2024. i to Andrea Šalković (DV Kaštelet, mentor Katarina Šilović) Petra Totić, Nina Guteša (DV Koralj, mentori Gordana Goreta i Zlata Rubelj), Marina Andrijašević (DV Crvenkapica, mentor Ivana Jadrić). Odgojiteljice koje su položile stručni ispit: Stella Prnjak, Ivana Domazet, Lara Jerkunica, Ana Antolić, Lara Prgomet i Lucija Beretin.

Pedagoginja Zrinka Marović realizirala je mentorstvo u suradnji s Filozofskim fakultetom, prof. Anitom Mandarić Vukušić i prof. Sani Ćavar, za tri studentice 5. godine s Odsjeka za pedagogiju, tijekom zimskog semestra 2024./25., iz kolegija Pedagog u odgojno-obrazovnoj ustanovi. Istu suradnju ostvarila je ponovno s prof. Sani Ćavar i Petrom Poljak prilikom mentoriranja iz kolegija Predškolska pedagogija za 14 studenata 2. godine tijekom ljetnog semestra 2024./25. Tada su prilikom hospitiranja mentori istim studentima bile i odgojiteljice Klara Petrić, Antonia Ercegović i Mia Pralija.

Naši odgojitelji u svim objektima bili su mentori studentima Ranog i predškolskog odgoja u okviru stručne prakse na 1., 2. i 3. godini studija, kontinuirano tijekom ped.god.

U DV Mandalina svake ped. god. u zimskom semestru odgojitelji mentori u okviru nastavnih vježbi iz kolegija Kineziološka metodika prate i mentoriraju studente RiPOO s FFST. 2024./2025.ped.god. to su bili: Ante Žuvela, Iris Burić, Antonia Ercegović i Gordana Vujina.

Nadalje, učenici Zdravstvene škole u Splitu proveli su 6 tjedana u DV Marjan, jaslice Mandalina, u sklopu svoje učeničke prakse iz nastavnog predmeta Zdravo dijete, gdje su pratili rad odgojitelja s djecom rane dobi, a uz podršku i organizaciju zdravstvene voditeljice Antonie Bačić. Također, učenici Srednje škole Braće Radić, smjer Nutricionizam, proveli su 2 tjedna u DV Marjan u sklopu učeničke prakse uz organizaciju i podršku zdravstvenih voditeljica.

Odgojiteljice Zorana Plazonić i Gordana Goreta iz DV Koralj (Montessori program) napredovale su u zvanje odgojitelj mentor.

7. SURADNJA S RODITELJIMA

Uspostava partnerskih odnosa između roditelja i odgojitelja te preuzimanje aktivnije uloge roditelja u radu predškolskih ustanova bitna je karakteristika humanističke koncepcije predškolskog odgoja. U suvremenim predškolskim programima ističe se potreba poštivanja posebnosti svake obitelji te uvažavanja roditelja kao partnera i aktivnih sudionika u realizaciji programa. Štoviše, predškolske ustanove trebaju omogućiti „roditeljsko djelatno sudjelovanje u oblikovanju vizije ustanove te prilike za sudjelovanje roditelja u planiranju, realiziranju i evaluaciji odgojno-obrazovnoga procesa“ (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, 2015).

Pozitivni učinci partnerstva reflektiraju se u roditeljskim ponašanjima i osjećaju roditeljske kompetencije, djetetovim postignućima, kao i u odgojiteljevoj kompetenciji i njegovoj percepciji djeteta i obitelji.

U DV Marjan i u ovoj pedagoškoj godini promovirali smo i razvijali **partnerski odnos s roditeljima** putem:

- ❖ roditeljskih sastanaka
- ❖ individualnih konzultacija i analize razvojnih mapa
- ❖ pedagoških radionica
- ❖ kreativnih radionica
- ❖ predavanja stručnog tima
- ❖ savjetovališta za roditelje
- ❖ knjižnice za roditelje
- ❖ izrade brošura i priručnika
- ❖ izrade razvojnih mapa, likovnih mapa
- ❖ osuvremenjivanja roditeljskog kutića
- ❖ predstavljanja tjednog plana rada roditeljima
- ❖ uključivanja u projekte
- ❖ zajedničkog prikupljanja različitih materijala korisnih u odgojnoj skupini
- ❖ poticanja roditelj – gost i volonter u odgojnoj skupini
- ❖ humanitarnih akcija

- ❖ suradnje s vanjskim suradnicima / pojedincima i ustanovama.
- ❖ redovitih objava stručnih članaka i aktivnosti za djecu i roditelje na web stranici Dječjeg vrtića Marjan, čime pružamo podršku roditeljima u osmišljavanju i provođenju slobodnog vremena s djecom te predlažemo aktivnosti koje potiču cjelokupan razvoj djeteta. Također roditelji tim putem dobivaju suvremene spoznaje iz pedagogije, psihologije, logopedije, rehabilitacije i zdravstvenih tema u području ranog i predškolskog odgoja, čime jačamo njihove roditeljske kompetencije.

Poseban oblik rada su **predavanja i radionice za roditelje** putem kojih roditelji mogu nadograditi znanja o odgoju i obrazovanju djece, podijeliti neke nedoumice, diskutirati s drugim roditeljima, steći nove vještine i ojačati roditeljske kompetencije. Teme su birane ovisno o potrebama roditelja i u dogovoru s odgojiteljima. Neke teme su stalne i uvijek aktualne kao što su Spremnost djeteta za školu i Adaptacija djeteta na jaslice i vrtić.

Suradnja s roditeljima izuzetno je važan dio djelovanja vrtića, imajući u vidu specifične potrebe roditelja kao i posebnosti obiteljskog i kulturnog okruženja čiji su aktivni sudionici roditelji i djeca. Ostvarena je na više razina ovisno o potrebama, a najčešće kroz individualne kontakte s jednim ili oba roditelja, a u okviru **Savjetovališta za roditelje** ili kroz roditeljske sastanke odgojnih skupina, radionica za roditelje itd.

Tijekom cijele pedagoške godine vođeni su **informativni i edukativni individualni razgovori s roditeljima**, prilikom prikupljanja dokumentacije u situacijama naknadnog upisa djece u naš vrtić, prezentiranju informacija o programima ili odgojno-obrazovnom radu te također pri rješavanju prijelaza djece unutar vrtića, promjene programa ili prilikom odabira odgojitelja za dijete. I ove pedagoške godine roditelji su od stručnih suradnika u većem broju tražili mišljenje o psihofizičkom statusu razvoja djeteta te procjenu zrelosti za polazak u osnovnu školu, bilo u situacijama prijevremenog upisa ili odgode polaska u školu.

Većina roditelja bila je motivirana za suradnju, bilo samoinicijativno, bilo uz poziv odgojitelja tj. nekog od stručnih suradnika. Zadnjih godina primjetan je veći odaziv roditelja što je dobar znak svijesti roditelja o potrebi jačanja roditeljskih kompetencija, a nadamo se i znak ulaganja Vrtića u kvalitetnije odnose s obitelji djeteta.

Rad s roditeljima je **savjetodavan i suportivan**. U individualni rad s roditeljima uključuju se svi profili stručnih suradnika, ovisno o kojem tipu poteškoće se radi: emocionalne teškoće, razne razvojne teškoće, teškoće govora, pitanje zdravlja/bolesti, prehrane, odgojnih

postupaka, organizacije odgojno-obrazovnog rada, ponude raznovrsnih programa, itd. Osobitu suradnju imamo i podršku pružamo roditeljima čija su djeca uključena u proces pedagoške opservacije i postoji potreba za izradom Individualiziranog odgojno-obrazovnog programa (IOOP).

Kao i proteklih i ove je godine ostvarena dobra suradnja s roditeljima **tijekom upisa** djece u DV Marjan. Ponuđeni su neki novi programi: sportski u DV Koralj, širenje 6h glazbenog programa u 10h u DV Tamarin (DV Palmina).

Također je tijekom upisnog razdoblja stručni tim obavio informativne razgovore s roditeljima uz opservacije sve **djece, pa i djece s potencijalnim teškoćama u razvoju**, kako bi odredio najoptimalnije uvjete za upis pojedinog djeteta (preporuka objekta i programa, mogućnosti integracije). Roditelji su pritom bili informirani o svemu, uz preporuke moguće inkluzije od strane stručnih suradnika te u pojedinim situacijama su dobili i pisano mišljenje od strane stručnog tima.

Posebno dobra i kreativna suradnja s roditeljima kroz njihovu aktivnu participaciju ostvaruje se unutar svih **posebnih programa** DV Marjan: DV Kaštelet (posebni program dramsko-scenskog izraza), DV Mandalina (integrirani sportski program), DV Koralj i DV Potočnica 1 (rano učenje engleskog jezika), DV Koralj (Montessori koncepcija), DV Palmina (glazbeni program).

Otvoren je novi sportski program u DV Koralj i 10h redoviti program DV Pahuljica (nekad 6h) te je ugašen poslijepodnevni program u DV Palmina, slijedom potreba roditelja.

7.1. RODITELJSKI SASTANCI I RADIONICE

Roditeljski sastanci i radionice s roditeljima koje su proveli odgojitelji u svojim odgojnim skupinama tijekom godine navedeni su u godišnjim izvješćima odgojitelja i pedagoga.

Ovdje ističemo predavanja, radionice i veće suradnje s roditeljima od strane stručnog tima ili odgojitelja koje su realizirane za veći broj roditelja DV Marjan kroz 2024./25. ped.god.:

RODITELJSKI SASTANCI I RADIONICE	MJESTO, VRIJEME I VODITELJI
Rastimo zajedno: Program radionica za roditelje najmlađe djece (Unicef)	DV Mandalina, 17.10.2024.-15.01.2025., 11 radionica, Matea Širinić, psiholog, Jelena Sekul, edu.rehab., Antonia Čavka, Margarita Mikasović, odgojitelji
Utjecaj ekrana na dijete i odnos roditelj - dijete	DV Koralj, 29.10.2024. Marina Parčina, logoped i Matea Širinić, psiholog
Utjecaj ekrana na dijete i odnos roditelj - dijete	DV Mandalina 06.11.2024., Marina Parčina, logoped i Matea Širinić, psiholog
Večer matematike za roditelje i predškolce	DV Koralj, skupina Ježinci, DV Pahuljica, DV Veseli dani, 05.12.2024.
Priprema i spremnost djeteta za polazak u školu, 2 predavanja	DV Mandalina, 22.01.2025. Marina Parčina, logoped i Matea Širinić, psiholog
Priprema i spremnost djeteta za polazak u školu, 2 predavanja	DV Koralj, 23.01.2025. Tina Cecić, logoped i Matea Širinić, psiholog
Pisanje terapijskih priča za djecu	DV Mandalina, 28.01.2025. Mia Pralija, Lara Jerkunica, odgojitelji
Prezentacija CAP programa sprječavanja nasilja	DV Koralj, 03.03.2025. Antonia Bakušić, Dragana Krželj, Anita Kunčić, Andrea Vujnović, Dina Kasum, odgojitelji

Prezentacija CAP programa sprječavanja nasilja	DV Mandalina, 10.03.2025. Zrinka Marović, pedagog, Zorana Plazonić, Klara Petrić, Ana Lazarević, odgojitelji
Što i kako radimo u integriranom sportskom programu DV Mandalina?	DV Mandalina, 09.04.2025. Zrinka Marović, pedagog, Ivana Listeš, kineziolog, Iris Burić i Antonia Ercegović, odgojitelji
Kako pripremiti dijete za polazak u jaslice	DV Mandalina, 04.06.2025. Zrinka Marović, pedagog, Matea Širinić, psiholog, Antonia Bačić, zdravstveni voditelj, Marina Parčina, logoped
Kako pripremiti dijete za polazak u jaslice	DV Koralj, 05.06.2025. Ivana Gadže, pedagog, Najda Čalo, psiholog, Sanja Boban, zdravstveni voditelj, Tina Cecić, logoped
Kako pripremiti dijete za polazak u vrtić	DV Mandalina, 04.06.2025. Zrinka Marović, pedagog, Matea Širinić, psiholog, Antonia Bačić, zdravstveni voditelj, Marina Parčina, logoped

U svim odgojnim skupinama održani su različiti oblici susreta s roditeljima od kojih su se poneki posebno istaknuli. Tako je u vrtićkoj skupini DV Crvenkapica tata djevojčice N. Božanić tiskao slikovnicu "Moramo jesti raznovrsno!" koju su djeca izradila u sklopu projekta Zdrava i osviještena prehrana. U istoj odgojnoj skupini roditelji su tijekom cijele godine aktivno sudjelovali u projektu "Reciklaža". U odgojnoj skupini Goldfish održana je zdravstvena radionica u suradnji s roditeljem dermatologom Milka Jerić, pedijatrijska radionica s roditeljem Kristinom Malović Parlov, plesna radionica s roditeljem Anjom Čajo, a redovito se održavao i Book club s mnogim roditeljima. Tata djevojčica iz DV Pahuljica organizirao je besplatan posjet Arheološkom muzeju u Splitu uz stručno vodstvo.

-

Odgojitelji DV Mandalina su s pedagoginjom Zrinkom Marović nastavili i ove ped.god. raditi na **identitetu vrtića kao sportskog** te involvirali zainteresirane roditelje koji su svojim profesijama pomogli i olakšali naše planirane aktivnosti i obogatili ponudu sportskog programa (gostovanje u vrtiću ili organizacija i podrška prilikom posjeta sportskim klubovima i sl.). Na poticaj vrtića, neki roditelji su se rado uključili u **Family Run&Fun utrku** na splitskoj rivi, u sklopu 25. Split marathon manifestacije te podržali humanitarnu akciju i sportski duh. U svibnju i lipnju 2025. smo po prvi puta surađivali s roditeljima **DV Mandalina i DV Kaštelet** prilikom organiziranja **testiranja djece plivača i neplivača** od strane **PK Jadran** te obuke, za što su roditelji iskazali velik interes i pozitivan feedback, osobito djece polaznika sportskog vrtića. Promjene međuprostora DV Mandalina u sportskom duhu te izrada „svemirskog centra“ su prepoznate i pozdravljene od roditelja. **Otvorenim danima vrtića** DV Mandalina već tradicionalno svoje roditelje aktivno uključuje u program i potiče da bolje upoznaju vrtić: **sportske igre i natjecanja** s roditeljima u dvorani vrtića ili vrtićkom igralištu, 04.-12.06.2025.; **radionica** za roditelje **o integriranom sportskom programu**, 09.04.2025. pedagoginje, kineziologinje i odgojiteljica Iris Burić i Antonie Ercegović; roditelj u skupini Dupini, gđa Dedić je gostovala radionicom za djecu **Mali znanstvenici** potičući znanstvenu pismenost i diivergentno mišljenje ; roditelji u projektu **Pričam ti priču** gostuju već treću godinu u skupini Ježići petkom čitajući priče djeci pred dnevni odmor čime promičemo važnost čitanja od najranije dobi te emocionalnu povezanost i povjerenje između roditelja i vrtića; roditelji su potaknuti da kod kuće zajedno s djecom napišu vlastite **terapijske priče** koje dijele sa skupinom tijekom čitanja, a koje produbljuju emocionalne veze kroz zajedničko stvaranje i dijeljenje doživljaja. Pisanju terapijskih priča je prethodila radionica koju su provele odgojiteljice Mia Pralija i Lara Jerkunica. Kroz nekoliko realiziranih projekata te radionicama odgojitelja i pedagoga na temu **osnaživanja mentalnog zdravlja djece i prorade te regulacije emocija** roditelji DV Mandalina su upoznati, osviješteni i osnaženi o tim važnim temama. Svakako su se roditelji raznolikim načinima potaknuti tijekom cijele godine mogli osjetiti dijelom Vrtića te ga doživjeti ne samo kao dječju već i kao svoju kuću, što nam je i bio cilj.

U **DV Kaštelet**, u okviru **Festivala znanosti**: gđa Radman, roditelj u vrtiću, održala je s kolegicama znanstvenicama s Kemijsko-tehnološkog fakulteta Split dvije radionice za djecu **Mali istraživači u mreži znanosti** (08. i 09.05.2025.). U **DV Palmira** roditelji su uz odgojitelje bili iznimno angažirani u pripremi kostima djeci (Ksilofoni i Pilići) i nastupu djece na **Karnevalu dječjih vrtića**, 03.03.2025. Roditelj, gđa Jurić, je s **KUD Jedinstvo** gostovala u

skupini posebnog glazbenog programa gdje su djeci približili izradu tradicijskih frizura, nakita, nošnji i plesanje tradicijskih plesova.

I u **ostalim vrtićkim kućama** roditelji su dali svoj angažman i doprinos dodatno obogaćujući život svoje djece u vrtiću na razne načine. Ovakve i slične aktivnosti nas potiču na daljnje uključivanje roditelja koje bi vodilo partnerstvu npr. timsko promišljanje i planiranje aktivnosti, projekata, zajednička evaluacija...

U svim odgojnim skupinama održani su različiti oblici **susreta s roditeljima u realizaciji odgojitelja**. Prosječno je svaka odgojna skupina imala 4 sastanka tijekom godine u različitim formama:

- informativni sastanci početkom pedagoške godine (organizacija rada, prezentacija odgojno-obrazovnog programa, razvojne značajke djece predškolske dobi),
- pedagoške tematske radionice i sastanci,
- kreativne radionice prigodom blagdana i humanitarnih akcija,
- kreativne radionice u sklopu projekata i posebnih programa,
- otvoreni dani vrtića s različitim aktivnostima

te neformalniji i opušteniji načini druženja s roditeljima koji također stvaraju međusobno povjerenje, otvorenost i komunikaciju među roditeljima i odgojiteljima: blagdanske predstave i druženja, gradske manifestacije, posjeti i izleti, završne svečanosti.

Više o svemu u izvješćima oba pedagoga.

7.2. RAD U SAVJETOVALIŠTU ZA RODITELJE

U svakom od naših objekata, kao i na web stranici DV Marjan, na vidnom je mjestu novi letak o radu Savjetovališta za roditelje. Svake prve srijede u mjesecu **u DV Mandalina** (Put sv. Mande 11), tel. 396-277, od 10 do 17 sati, stručni tim je na dispoziciji roditeljima za savjetodavni individualni rad.

Značajan je broj roditelja koji su se javili na poziv članova stručnog tima, odgojitelja ili samoinicijativno. Jedan od oblika suradnje, roditeljima blizak, je i komunikacija putem e-maila, strucna.sluzba@vrtic-marjan.hr. Određen broj roditelja obraća se stručnom timu ovim putem ili direktno na e-mail pojedinom stručnom suradniku te izražavaju zadovoljstvo

brzinom i kvalitetom odgovora koje dobiju. Također smo spremni na konstruktivne kritike koje dolaze od strane roditelja na ovaj način i nastojimo riješiti takve situacije na dobrobit svih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu.

Rad s roditeljima u Savjetovalištu je primarno konzultativno–savjetodavnog, ali i edukativnog tipa i pokazao se korisnim za roditelje, budući je s brojnim ostvarena višekratna suradnja. **Individualne razgovore** s roditeljima realiziraju svi članovi stručnog tima i u druge dane kroz pedagošku godinu, po potrebi i u dogovoru s roditeljima.

Tijekom susreta u Savjetovalištu roditelji su u mogućnosti dobiti:

- Konzultacije i informacije vezane za djetetov rast i razvoj i njegove razvojne mogućnosti
- Upute o dodatnoj obradi i pretragama koje roditelji mogu odraditi vezane za djetetove možebitne teškoće, bilo da se radi o specijalističkim pretragama od kojih su najčešće potrebe za neuropedijatom, otorinolaringologom, dječjim psihijatom....
- Poticaje da se jave u Kabinet za ranu komunikaciju kod sumnje na poremećaje iz autističnog spektra
- Pisani nalaz i mišljenje stručnih suradnika za potrebe upisa u osnovnu školu, daljnje obrade, CZSS ili drugih institucija (sudstvo, policija)
- Savjete o poticajnom okruženju, primjerenom za pojedinu razvojnu teškoću ili potrebu
- Savjete po pitanju odgoja i obrazovanja djece
- Upute i preporuke za primjenu stručne literature i didaktike
- Savjete za različite situacije s kojima se roditelji susreću u ranoj i predškolskoj dobi djeteta te zbog istih traže našu pomoć.

8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

8.1. PREDSTAVLJANJE USTANOVE U ZAJEDNICI

Projekti i predstavljanje vrtića uz stručnu podršku pedagoga Antonie Radeljak Gudelj:

- DV Potočnica I i pedagog su sudjelovali s čitaonicom na **M Mediteranskom festivalu knjige 2024.**
- Na stručno-znanstvenom skupu **27. Dani ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja Splitsko-dalmatinske županije, Mirisi djetinjstva:** Zaštita mentalnog zdravlja djece rane i predškolske dobi, Sinj, Muzej sinjske alke, 14. i 15. studenog 2024. prezentirali smo nekoliko projekata i vodili jednu radionicu. Prikazi prakse: odgojiteljice Ana Lazarević, Ivana Baričević, Linda Podrug Krstulović, Andrea Vujnović, Antonia Bakušić. Radionicu na temu Primjena mindfulness vježbi u vrtiću vodile su pedagog Antonia Radeljak Gudelj i edukacijski rehabilitator Jelena Sekul. Objavljena su dva zbornika Mirisi djetinjstva, gdje su objavljena tri stručna rada Linde Podrug Krstulović i Antonie Radeljak Gudelj.
- Pedagoginja Antonia Radeljak Gudelj u sklopu Mjeseca hrvatske knjige u suradnji s organizatorima realizirala je **mindfulness čitaonice i radionice** za 5 vrtićkih skupina DV Koralj tijekom listopada i studenog 2024.
- **Večer matematike** koju smo obilježili u suradnji s Hrvatskim matematičkim društvom u DV Koralj, skupina Ježinci, DV Veseli dani, DV Pahuljica i DV Potočnica II u prosincu 2024. U DV Potočnici I u sklopu manifestacije održana je radionica u suradnji sa Zajednicom tehničke kulture: izrada 3D olovaka kao i u skupini bistra i potencijalno darovita djeca Valci znalci u DV Koralj
- Dana 16.12.2024. u Banovini održana je tradicionalna Čestitka gradonačelniku djece splitskih vrtića na kojoj je DV Marjan predstavljao DV Koralj, skupine Papaline (Anita Gotovac, Ena Vojković) i Zvezdice (Anamarija Vrcić i Antonija Borovčić Kapov) s nekoliko glazbenih točki. Izradu ukrasa za bor realizirao je DV Koralj.
- Održane su i STEM radionice u okviru projekta RaSTEM prof. Rončevića i Ivane Weber, PMF, u DV Veseli dani (Maja Jukić, Dijana Teklić, pedagoginja Antonia Radeljak Gudelj) uz posjet planetariju i PMF-u

- Suradnja s OŠ „Bijači“ - 10. Međunarodni literarni, likovni i recitatorski natječaj „Ča u versin, riči i pinelu“ – osvojeno 1. mjesto za recitatorski izričaj recitacijom „Dalmatinska pismo naša“, te pohvala za istoimeni likovni uradak (veljača 2025.)
- Suradnja sa Slobodnom Dalmacijom – sudjelovanje odgojnih skupina Zvezdice i Papaline DV Koralj te DV Crvenkapica u izradi virtualne zbirke dječjih radova „**Moj sveti Duje**“, te mega postera dječjih radova (7.5.2025.)
- Suradnja s muzejima Ivana Meštrovića – sudjelovanje u likovnom natječaju „**Nacrtaj me**“ na teme Meštrovićevih skulptura Grgura Ninskog i Marka Marulića (10.5.2025.)
- Odgojiteljica Linda Podrug Krstulović ove je godine stručno predstavila DV Marjan na:
 - **MIB konferenciji**: VII. online međunarodna konferencija Obrazovanje u budućnosti (21. i 22. kolovoza 2025./21. i 22. 8. 2025). Prezentiranje teme: „Aktivnosti na otvorenom uz održivost i STEM“ sa kolegicom Gordanom Goretom, stručni članak u pripremi (predaja srpanj, 2025).
 - Znanstveno-stručnoj konferenciji „**Kakav odgoj želimo**“, u organizaciji odjela za pedagogiju i Centra „Stjepan Matičević“ Sveučilišta u Zadru te suorganizaciji Sveučilišta u Klaipedi (Litva), Katoličkog sveučilišta u Valenciji (Španjolska), Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani (Slovenija) te Agencije za odgoj i obrazovanje. Izlaganje na temu: „Obrazovna dobrobit kao željena dimenzija i ishod odgojno-obrazovnog procesa generacije Alfa“, 09. i 10. 05. 2025.
 - **Job shadowing** u DV Koralj, 05.06.2025., djelatnici iz Belgije, razmjena prakse i prezentiranje predškolskog i školskog sustava u RH i kurikulumu DV Marjan na engleskom jeziku (PPT).
- Na Filozofskom fakultetu u Splitu odgojiteljice Sanja Zirojević i Mirela Filipović Grčić održale su predavanje na temu: Suradnja s roditeljima. Od suradnje do partnerstva

Predstavljanje ustanove i projekata uz stručnu podršku pedagoga Zrinke Marović:

- Na stručno-znanstvenom skupu **27. Dani ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja Splitsko-dalmatinske županije, Mirisi djetinjstva**: Zaštita mentalnog zdravlja djece

rane i predškolske dobi, Sinj, Muzej sinjske alke, 14. i 15. studenog 2024., vođenjem radionice „Osnaživanje mentalnog zdravlja djece kroz strukturirane sportske aktivnosti“ Vrtić su prezentirale pedagoginja Zrinka Marović i odgojiteljice Iris Burić i Antonia Ercegović. Također prilikom izlaganja projekata na sesijama, prikazima dobre prakse predstavile su nas odgojiteljice Klara Petrić i Elza Mariani (DV Kaštelet, projekt Od drvenog kutka do neobičnog lutka) te Mia Pralija uz pedagoginju Zrinku Marović (DV Mandalina, projekt Utjecaj slikovnice i čitanja na mentalno zdravlje predškolske djece). U Zborniku stručno-znanstvenog skupa su objavljeni stručni radovi navedenih sudionika.

- Na **Međuzupanijskom stručnom skupu predškolskih pedagoga AZOO:** Unapređivanje odgojno-obrazovne prakse u ustanovama ranog i predškolskog odgoja održanom u DV Marjan, Split, 28. ožujka 2025., ravnateljica Ani Mrnjavac i pedagoginja Zrinka Marović su održale predavanje: Uloga voditelja tima u unaprjeđenju kvalitete odgojno-obrazovnog rada predškolske ustanove.
- Pedagoginja Zrinka Marović je bila aktivan sudionik **okruglog stola** Prepoznavamo li one koji nas trebaju: pedagoška potpora djeci u riziku socijalne isključenosti, koji se održao 10. prosinca 2024. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, u sklopu manifestacije **Advent na Filozofskom**, te i tom prilikom predstavila ustanovu.
- U suradnji sa HZJZ -Službom za promicanje zdravlja, 31. ožujka do 04. travnja 2025. u DV Mandalina obilježili smo **Tjedan zdravlja u vrtiću - Tjedan tjelesne aktivnosti**. Djeca s odgojiteljima u jaslicama i vrtiću Mandalina, uz poticaj i podršku pedagoginje, brojnim prigodnim aktivnostima na kojima se i inače puno radi u okviru sportskog programa u sve četiri vrtićke skupine taj tjedan su s posebnim užitkom vježbala i provodila razne druge kretne aktivnosti. Ove godine su se uključile i jasličke skupine, kao i kineziologinja Ivana Listeš (zbog ovogodišnje teme), a zdravstvena voditeljica je popratila na koji način djeca razvijaju ovu važnu zdravu naviku. Izvješća u formi PPT-a, za jaslice i za vrtić su upućena voditeljici programa Maji Lang Morović, a aktivnosti sudionika će biti objavljene u virtualnom priručniku HZJZ, kao i proteklih godina.
- Ovogodišnji **Festival znanosti, tema: Mreže, 05.-10. svibnja 2025.** posebno smo obilježili u DV Kaštelet gdje su svi odgojitelji provodili raznovrsne pokuse i istraživačke aktivnosti s djecom. Dvije radionice za djecu **Mali istraživači u mreži znanosti** (08. i 09.05.2025.). u vrtiću su s djecom održale dr.sc. Sanja Radman i kolegice s Kemijsko-

tehnološkog fakulteta u Splitu. A odgojiteljice Klara Petrić i Elza Mariani su u sklopu programa Festivala održale STEM radionicu s djecom svoje skupine **Tajne strujnih mreža**.

- **Splitski krnjeval:** Kao pedagog organizirala sam sudjelovanje (s g. Stančin Mijanić iz Žnjan d.o.o) i bila uz DV Palmina u **Karnevalskoj povorci dječjih vrtića** 03. ožujka 2025. Defileom kostimirane djece u pratnji odgojitelja (Blanša Bašić, Žana Troškot, Linda Dadić i Ivana Domazet), ispred HNK, kroz Marmontovu do rive i Prokurativa, DV Palmina je već tradicionalno predstavljao DV Marjan na toj manifestaciji. Sve maske su bile skupne. DV Palmina je vrijedno izradio kostime zajedničkim snagama - odgojitelji, djeca i roditelji te su predstavljali Ksilofone (10h glazbeni prog.) i Piliće (10h prog.). Događaj je bio medijski popraćen (tiskovine, TV, društvene mreže).
- **Ča u versin, riči i pinelu 2025.: X. Međunarodni literarni, recitatorski i likovni natječaj** AZOO i OŠ Bijaći (Kaštel Novi), travanj 2025. Nastavljamo našu tradicionalnu suradnju. Pritom su nas, kao i ranijih godina predstavljala djeca i odgojiteljice iz DV Kekec (6h i 10h program) i DV Palmina (10h glazbeni program), uz podršku i praćenje pedagoginje. DV Kekec i DV Palmina istinski njeguju čakavštinu u svim njenim oblicima. S ljubavlju i poštivanjem posebnosti jezika i govora naše kulture i našeg podneblja odgojiteljice nastoje sačuvati od zaborava i kod djece njegovati tradicijski govor. Taj višegodišnji trud prepoznaje redovito i žiri koji procjenjuje video snimke i likovne radove djece te bira najbolje. Ovoga puta su **nagrađeni**:
 - za recitatorski izričaj: 3. mjesto za pojedinačni nastup: Asja B., Priča stareg bronzina (DV Kekec, mentorica: Jadranka Karaman); 2. mjesto za skupni nastup: Karla B. J., Jere B., Vito G., Mikula J., Mirta K. i Pina P., U konobi moga dide (DV Palmina, mentorice: Žana Troškot i Blanša Bašić)
 - za likovni izričaj: 3. mjesto: Mia M., Merlo i dota babe moje (DV Kekec, mentorice: Jadranka Karaman i Lenka Miličević); pohvaljeni skupni rad: djeca DV Palmina, U konobi moga dide (mentorice Blanša Bašić i Žana Troškot)
- Dvije odgojne skupine DV Kaštelet (Smokvići i Rafiolići) s odgojiteljicama Elzom Mariani, Klarom Petrić, Antonijom Šilić i Katarinom Šilović, predstavljale su nas u lipnju 2025. na **65. Međunarodnom dječjem festivalu Šibenik -Hrvatska**, prijavom na likovni natječaj i izradom zastavica na temu Kad se male ruke slože – Narast ću i biti...

- Odgojitelji DV Mandalina, skupina Bubamare (Ana Vrbatović/Ante Žuvela) te DV Palmina, obje odgojne skupine (Lena Mimica/Linda Dadić; Blanša Bašić/Žana Troškot) rado su se odazvali posredstvom pedagoga ekološkoj akciji kroz **Kreativni likovni natječaj Dukata „Volim šume“**. Natječaj, ove godine na temu: **Izlet u šumu**, je trajao od 07. listopada do 15. studenoga 2024. Projekt pošumljavanja Hrvatskih šuma i Dukata je djeci omogućio aktivno sudjelovanje na način da će se za svaki likovni rad posaditi jednu sadnicu stabla. Kako su navedeni vrtići u neposrednoj blizini Marjanske šume, djeci i odgojiteljima je to bliska tema te su aktivni i u neposrednim akcijama očuvanja prirodnog okoliša, a izleti u šumu su dio svakodnevnih šetnji.
- U akciji **Slobodne Dalmacije** za izradu dječje virtualne slikovnice **„Moj sv. Duje“** i omotnog megapostera u tiskanom izdanju, povodom proslave zaštitnika grada Splita sv. Dujma, a na poticaj pedagoga, sudjelovala su djeca DV Mandalina (sve vrtičke skupine) i DV Kaštelet (Smokvići, Rafiolići i Fritulice) te se uz svoje odgojitelje različito likovno izražavala. Radovi djece objavljeni su virtualno, a neki su od strane uredništva odabrani za tiskano izdanje SD na Dan Grada, 07. svibnja 2025.
- Na likovnom natječaju **Galerije Meštrović „Nacrtaj me“** u svibnju 2025. sudjelovala su djeca i odgojitelji DV Kaštelet i DV Palmina (glazbeni program). Tema su bile Meštrovićeve skulpture Grgur Ninski i Marko Marulić, koje su prepoznatljivi simboli grada Splita.
- **Francuski institut** je u sklopu obilježavanja Mjeseca Frankofonije u ožujku 2025., raspisao likovni natječaj **„Reci mi deset riječi za naš planet“** na kojem su sudjelovala djeca i odgojiteljice DV Gajeta (Vesna Mikulandra i Petra Laura Pavelić) u okviru programa „Poleti s francuskim s Vukom“.
- Predškolci DV Mandalina i DV Palmina sudjelovali su, uz organizaciju i pratnju pedagoginje te odgojiteljica, na **predstavljaju slikovnice** Teta Opereta, 25. studenog 2024. u **Hrvatskom domu Split**, kao jedini gosti te je tom prilikom njihov posjet i medijski popraćen.
- DV Palmina, glazbeni program, je predstavljao DV Marjan u sklopu **Projektnih dana u Turističko-ugostiteljskoj školi** gdje su djeca s učenicima izrađivali tradicijsku tjesteninu i slastice na kulinarskim radionicama koje su imale za cilj predstaviti bogatu gastronomsku tradiciju našeg kraja, što je izvrsno upotpunilo projekt DV Palmina „Čuvari baštine“.

- Kroz projektne i druge aktivnosti odgojno-obrazovnog rada u **posebnim programima**: DV Kaštelet, dramsko-scenski program, DV Mandalina, integrirani sportski program i DV Palmina, glazbeni program, odgojitelji i pedagog prezentiraju DV Marjan na različite načine, a koji su dijelom navedeni u ovom izvješću, a dijelom u godišnjim izvješćima odgojitelja posebnih programa.
- Predstavljanje DV Marjan kroz **mentorski, savjetodavni i kolegijalni rad** unutar struke:
 - kao **član Povjerenstva za stručne ispite** pedagoga pripravnika iz predškolskih ustanova s područja četiri dalmatinske županije: pružanje savjeta pripravicima prilikom odabira teme istraživanja ili pedagoškog fenomena koji žele istražiti, praktičnih, tehničkih ili dokumentacijskih pitanja tijekom pripreme za stručni ispit, evaluacija stručnih radova pred ispit i prilikom stručnog ispita, timske analize s kolegicama iz Povjerenstva
 - kao **član Sekcije predškolskih pedagoga Grada Zagreba i pridruženih članica**: aktivno sudjelovanje na skupštinama sekcije (Zagreb, DV Špansko, 29. listopada 2024.)
 - **organiziranje stručnog usavršavanja te poticanje umrežavanja i suradnje među predškolskim pedagogima SDŽ i šire** kroz osmišljavanje i vođenje stručnih skupova i susreta te koordiniranje istih, s višom savjetnicom za stručne suradnike pedagoge pri AZOO Đurđicom Kaurlo Martinić (u ulozi domaćina i izlagača na Međužupanijskom stručnom skup predškolskih pedagoga AZOO: Unapređivanje odgojno-obrazovne prakse u ustanovama ranog i predškolskog odgoja, Split, DV Marjan, 28. ožujka 2025.)
 - **mentorski rad sa studentima** završne godine diplomskog studija s Odsjeka za pedagogiju na Filozofskom fakultetu u Splitu iz kolegija Pedagog u odgojno-obrazovnoj ustanovi i 2. god. studija iz kolegija Predškolska pedagogija prilikom hospitiranja u DV Marjan (tijekom listopada, studenog i prosinca 2024 te ponovno u ožujku i travnju 2025.).

8.2. SURADNJA S OSTALIM USTANOVAMA

- Suradnja s Prirodoslovnim muzejom kroz niz radionica DV Koralj, DV Veseli dani.
- Suradnja s PMF-om, PFST-om i Planetarijem- DV Koralj, Valci znalci i DV Veseli dani.
- U sklopu Festivala znanosti na temu “Mreže” i suradnji sa PMF-om i njihovim studentom odgojiteljice odgojne skupine Nanari iz DV Koralj provodile su aktivnosti sa djecom i roditeljima na temu: “Robot u akciji – mreža pokreta i zajedništva.” Gost radionice Antonio Ćudina djeci je predstavio svoj model robota. Na festivalu znanosti sudjelovao je i DV Potočnica I s radionicom “Wiring and rewiring – kako nas umrežava mreža neurona” 8.5.2025.
- I ove su se godine djeca i odgojiteljice iz DV Crvenkapica i DV Pčelica uključile u akciju Crvenog križa. Djeca i roditelji iz DV Crvenkapica tijekom prosinca skupljali su higijenske potrepštine i hranu za najpotrebitije. Prikupljeno su osobno odnijeli u Crveni križ i Caritas. U znak zahvalnosti, djeca su mogla odabrati neke igračke za vrtić. Djeca i roditelji iz DV Pčelica prikupljali su namirnice i higijenske potrepštine u vrijeme Uskrsa. Djeca su aktivno sudjelovala kako bi shvatila važnost brige o potrebitima.
- Odgojitelji i djeca DV Koralj posjetili su Gradsku knjižnicu Marko Marulić Split-objekt „Spinut“. Također, redovito GKMM - objekt Spinut posjećuju i djeca iz DV Crvenkapica, koja su donirala nekoliko vlastitih slikovnica koje su izradili i tiskali u sklopu projekta 'Zdrava i osviještena prehrana '.
- Udruženje obrtnika Split organiziralo je **48. Praznik cvijeća: FLORA MYE**, na kojem od samih početaka rado sudjeluju djeca DV Marjan, u pratnji svojih odgojitelja i pedagoga. Sajam cvijeća u Dioklecijanovim podrumima 21.-29. ožujka 2025. posjetili su ove godine: DV Koralj, DV Mandalina, DV Palmina i DV Kekec. Praznik cvijeća se izvrsno uklopio u ekološke aktivnosti i projekte u tim vrtićima, a sadnice cvijeća sa sajma smo posadili u vrtu vrtića Palmina i Mandalina te su djeca brinula o njima.
- U razdoblju od 10.3. do 15.3.2025. DV Potočnica I sudjelovao je na Tjednu mozga “How does my brain look and work”.
- Od 31.ožujka 2025.- 4.travnja 2025.u suradnji s HZJZ DV Koralj, DV Crvenkapica, DV Veseli dani, DV Pahuljica te DV Potočnica II obilježili su jubilarni 5. Tjedan zdravlja u vrtiću - Tjedan tjelesne aktivnosti. Djeca koja su od malih nogu tjelesno aktivna, imaju

veće šanse za očuvanje zdravlja kroz cijeli život. Tom prilikom, djeca i odgojitelji DV Crvenkapica posjetili su i sudjelovali u treninzima pod stručnim vodstvom trenera te se upoznali sa sportovima poput rugbyja, taekwonda, boksa, penjanja, a posjetili su i kuglanu te stadion Poljud. Na službenim stranicama kluba Hajduk objavljene su fotografije djece iz DV Crvenkapica. Djeca su došla u majicama koje su sami oslikali i izradili povodom proslave Hajdukovog rođendana. DV Veseli dani posjetio je odbojkaš Igor Omrčen te su tako ostvarili suradnju i sa odbojkaškim klubom. Tjelesne aktivnosti redovito potiču i odgojiteljice sportskog programa u DV Koralj, stoga su u ovoj pedagoškoj godini posjetili gimnastički klub ŠC Poljud, odradili rukometni trening u ŠC Gripe te sudjelovali na **Family run & fun**, 25. Splitskom maratonu, trčanju na stazi 2k. Odgojiteljice su pozvale roditelje da zajedno s njima sudjeluju na utrci, a cilj utrke bio je potaknuti zdrav i aktivan način života.

- Djecu i odgojiteljice DV Veseli dani posjetila je snimateljska ekipa s **TV Jadrana**. Djeca su za prilog emisije Eko forma prezetirala sadnice u vrtu. Sadnice su donirane od strane tvrtke Parkovi i nasadi.d.o.o.
- Realizirali smo niz izleta, neki od njih su izlet na Marjan (posjet zoološkom vrtu, vožnja vlakićem), posjet Lori, posjet Skrivenom gnijezdu u Kaštel Gomilici, Sinj - seosko gospodarstvo Panj ili Mustang, Etno eko selo Škopljanci Radošić, Konjički klub Kolan i Happy Horse - sokolarnik itd. pri čemu je ostvarena suradnja s **organizatorima i agencijama (F-tours i sl.)**
- Sa stručnim suradnicima iz **gradskih osnovnih i srednjih škola** uspostavlja se suradnja po pitanju zajedničkih projekata ili hospitiranja učenika te prilikom razmjene informacija o predškolicima, posebno na našem području (OŠ Spinut, OŠ Marjan, OŠ Meje, OŠ Skalice, Zdravstvena škola, Obrtna-tehnička škola,...) Realizirali smo i ove godine posjete djece navedenim osnovnim školama i druženje predškolaca i školaraca, kao i susrete razmjene informacija stručnih suradnika vrtića i škola.
- Višegodišnju dobru suradnju ostvarujemo s profesorima s **Filozofskog fakulteta u Splitu, Odsjek za rani i predškolski odgoj** (prof. Mendeš, prof. Vlahović, prof. Babin) i **Odsjek za pedagogiju** (prof. Mandarić Vukušić, prof. Sani Ćavar i prof. Petrom Poljak) pri organizaciji i provedbi studentske prakse za studente Ranog i predškolskog odgoja, iz nekoliko kolegija te studente Pedagogije, a koja se realizira u našim vrtićima:

- Nastavljena je suradnja Vrtića i Filozofskog fakulteta u Splitu pri provedbi metodičkih vježbi studenata RiPOO iz kolegija Kineziološka metodika u DV Mandalina tijekom zimskog semestra 2024./25. akad.god. (sastanak radi što kvalitetnije organizacije i provedbe praktičnog dijela kolegija je održan s prof. Vlahović i prof. Babin, ravnateljem, pedagogom i odgojiteljima mentorima u DV Mandalina, 07. listopada 2024.)

- Stručna praksa studenata 1., 2. i 3. god. preddiplomskog studija RiPOO kroz hospitacije u svim našim jaslicama i vrtićima (mentori su gotovo svi odgojitelji) odvijala se u zimskom i ljetnom semestru

- Studentima 2. godine diplomskog studija Pedagogije realizirano je hospitiranje u DV Marjan u zimskom semestru 2024./25. akad.god. iz kolegija Pedagog u odgojno-obrazovnoj ustanovi, kao i studentima 2. god preddiplomskog studija od iz kolegija Predškolska pedagogija tijekom ljetnog semestra 2024./25. akad.god.

Redovito surađujemo pri provedbi pedagoško-metodičke prakse pojedinih studenata s **Kineziološkim fakultetom u Splitu, Odjelom za izobrazbu učitelja i odgojitelja predškolske djece Sveučilišta u Zadru** te **Fakultetom prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru** u vidu hospitacija u nekom od naših objekata, tako je bilo i u 2024./25. pedagoškoj godini.

- Uvijek smo kao predškolska ustanova otvoreni za sve suradnje koje promiču stručna i znanstvena istraživanja procesa odgoja i obrazovanja kao i djece rane i predškolske dobi, pa smo i ove godine pomogli studentima preddiplomskog, diplomskog i poslijediplomskog studija s **različitih fakulteta i sveučilišta te sustručnjacima iz drugih ustanova** da provedu svoja istraživanja u našem vrtiću.
- Redovita suradnja postoji i s **Agencijom za odgoj i obrazovanje**, višim savjetnicama Đurđicom Kaurlo i Martinić i Antonijom Musulin, prilikom organizacije stručnog usavršavanja i stručnih skupova u našoj ustanovi te prilikom aktivnog vođenja nekih od njih. I ove godine su to bili webinar i skupovi uživo na različite teme.
- Kao članice Ispitnog povjerenstva za **stručne suradnike pedagoge pripravnike u predškolskim ustanovama četiri dalmatinske županije**, iz DV Marjan mr.sc. Zrinka Marović, u ulozi stručnog suradnika mentora i mr. Ani Mrnjavac, kao ravnatelj dječjeg vrtića, sudjelovale su na svim ispitnim rokovima u 2024./25.ped.god. te pritom kontinuirano i skladno surađivale s ostalim članicama Povjerenstva (viša savjetnica

AZOO za pedagoge Đurđica Kaurlo Martinić, prof. i prof.dr.sc. Ivana Batarelo Kokić, s Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Splitu).

- Kontinuiranu suradnju tijekom pedagoške godine ostvarujemo s **Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih** prilikom: pripreme podataka o Programima javnih potreba iz čl.50 Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, pripreme podataka za unos u elektronički upisnik dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koji provode programe predškolskog odgoja i obrazovanja, traženja suglasnosti na nove redovite ili posebne programe, sudjelovanja na međunarodnim natjecanjima i drugim srodnim pitanjima.
- Dugogodišnja suradnja s **kazališnim kućama i pojedincima** :
 - ✓ Gradskim kazalištem lutaka, Split
 - ✓ Hrvatskim narodnim kazalištem u Splitu
 - ✓ Glazbenom mladeži Split
 - ✓ Produkcijom Z, Split
 - ✓ Kazališnom družinom Studio suncokret, Split
 - ✓ Kazalištem Mala scena, Zagreb
 - ✓ Kazalištem Prijatelj, Zagreb
 - ✓ Jozom Bozom, Zagreb
 - ✓ Dječjom čarobnom scenom /Klaun Čupko, Zagreb
 - ✓ Hrvatskim domom Split / Koncertnom dvoranom Ive Tijardovića
- Redovito surađujemo s **gradskim muzejima** koji nude različite pedagoško-edukativne programe i kreativne radionice s njihovim muzejskim pedagozima koje naša djeca s odgojiteljima i pedagozima često posjećuju:
 - Muzej hrvatskih arheoloških spomenika
 - Arheološki muzej
 - Etnografski muzej
 - Muzej grada Splita
 - Hrvatski pomorski muzej
 - Prirodoslovni muzej
 - Muzeji Ivana Meštrovića - Galerija Meštrović
 - Galerija Emanuel Vidović

- Višegodišnju, lijepu i međusobno obogaćujuću suradnju imamo s **Gradskom knjižnicom Marka Marulića Split**, bilo da se radi o redovitim posjetama naših vrtića centralnoj knjižnici ili onima u gradskim kotarima, bilo da je riječ o raznim pedagoškim projektima: poticanju rane pismenosti, ljubavi prema slikovnici, zavičajnim, istraživačkim i STEM projektima i sl. Knjižnica je mjesto koje rado posjećujemo i u njoj boravimo. Često se u njoj odvijaju razna stručna usavršavanja, pa odgojitelji i stručni suradnici i po tom pitanju dolaze u GKMM.
- Kvalitetnu suradnju niz godina ostvarujemo s **izdavačkim i trgovačkim kućama** za opreme vrtića, kao i stručne literature.
- Redovita komunikacija i suradnja odvijala se između DV Marjan i **Grada Splita: Službe za društvene djelatnosti i Odsjeka za odgoj, obrazovanje, znanost i tehničku kulturu** (s voditeljicom Odsjeka Višnjom Mikulić) po raznim pitanjima (organizacija manifestacija u zajednici, upisi djece u vrtić, nove aplikacije, projekti, izmjene programa, Strategija razvoja grada Splita do 2030.g., itd.).
- Kontinuiranu suradnju ostvarujemo u okviru odgojno-obrazovnog rada u posebnim programima: DV Kaštelet, dramsko-scenski program i DV Mandalina, integrirani sportski program -s **kuturno-umjetničkim ustanovama, sportskim klubovima, Kineziološkim fakultetom Split i Umjetničkom akademijom u Splitu, pojedincima različitih profila** (navedeni detaljnije u pojedinačnim izvješćima odgojitelja u posebnim programima).
- Kroz 2024./25.ped, god. odgojiteljice u glazbenom programu DV Palmina su ostvarile suradnje prilikom provedbe posebnog glazbenog program: s **Glazbenom školom Josip Hatze Split, Glazbenom mladeži Split, Glazbenom školom Jakov Gotovac iz Sinja, Riznicom grada Splita Katedrale sv. Dujma, KUD-om Jedinstvo, Koncertnom dvoranom Ive Tijardovića-Hrvatski dom te glazbenim pedagozima.**
- Sa **Zajednicom tehničke kulture Split**, DV Potočnica 1, surađivali su na radionici robotike za djecu: izrada 3D olovaka, a s **IPA Hrvatskom sekcijom** je DV Mandalina sudjelovala prilikom prorade brošure Prometna bojanka za djecu.
- Nastavljamo suradnju s **Centrom za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“ Zagreb** koji se bavi odgojem, obrazovanjem i psihosocijalnom rehabilitacijom osoba s oštećenjem vida. Kako i 2024. g. imamo integriranu djecu s oštećenjima vida dogovaramo modele

integracije u naš dječji vrtić što je rezultiralo pozitivnim ishodom uspješne integracije (u DV Kekec).

- U suradnji s **Domom Zdravlja SDŽ** patronažne sestre su u našim vrtićima provodile zdravstveni odgoj „Higijena ruku“ i „Pravilno pranje zubi“ kojima su se djeca kroz igru i praktičan rad učila važnosti pranja ruku i zubi.
- Naši vrtići svake godine kroz mjesec listopada posjećuju i surađuju s **mlinicama** (ove ped.god. su to bili Antoničin mlin u Žrnovnici, Gašpina mlinica u Solinu i Mlinica Samardžić u Grabu), kao i **pekarama** u susjedstvu, pri obilježavanju Dana kruha - dana zahvalnosti.
- Ove smo godine u suradnji s **Parkovima i nasadima d.o.o.** posadili nove sadnice drveća na igrališta DV Mandalina i DV Kaštelet, u Montessori vrtu i dvorištu DV Koralja, kao i u vrtu DV Veseli dani i Potočnice II.
- Tradicionalno surađujemo s **Javnom ustanovom za upravljanje park šumom Marjan**: odgojitelji i pedagog DV Mandalina i DV Palmina surađuju s ovom ustanovom povodom obilježavanja Dana Europe, Dječjeg Dana Marjana, ciljanih posjeta u okviru Integriranog sportskog programa, a i ostali naši vrtići pri realizaciji projekata, organizaciji izleta, kazališnih predstava i posjeta Zoološkom vrtu. Kako su to aktivnosti na otvorenom, tijekom jeseni 2024. i proljeća 2025. suradnja se uspješno ostvarivala.
- Suradnja s **Javnom vatrogasnom postrojbom grada Splita**: Vježbe evakuacije i spašavanja za djecu i zaposlenike u svim našim vrtićima odvijale su se od 15. do 23. svibnja 2025.
- S **Plivačkim klubom Jadran** dogovorena je suradnja prilikom provedbe programa testiranja i obuke plivanja „Hrvatska pliva“ za djecu predškolskog uzrasta, uz potporu Ministarstva turizma i športa RH, a u partnerstvu s DV Marjan. Do ljeta 2025. testirana su i prolaze besplatnu obuku od tri tjedna djeca DV Mandalina i DV Kaštelet, a program se nastavlja od jeseni i za ostale naše vrtiće. Roditelji su izuzetno pozitivno reagirali, uključeni u realizaciju obuke (dovođenje i odvođenje djeteta), a za testiranje plivanja su pristanak dali potpisanom suglasnošću.
- Po prvi put surađivali smo ove ped.god.: s **Francuskim institutom** u Hrvatskoj, **Alliance Francaise** Split pri provedbi projekta „Poleti s francuskim s Vukom“ (DV Gajeta i DV Koralj);; s **Ligom za prevenciju ovisnosti** (projekt RASTEMO) pri provedbi

volonterske akcije u zajednici (bojanje ograde DV Mandalina); **STMEXPO** pri uključivanju djece i roditelja naših vrtića u humanitarnu utrku Family Run&Fun (25. Split marathon)

- Tradicionalno svi naši vrtići s osobljem i roditeljima sudjeluju u mnogim **humanitarnim akcijama i ustanovama** koje ih organiziraju: **Caritas, Udruga Most, domovi za beskućnike i nezbrinutu djecu, domovi umirovljenika, Hrvatski crveni križ, Autizam 365, Ekonomski fakultet** (akcija Djeca za djecu), **gradski kotarevi** (Od plastičnih čepova do skupih lijekova), tako potičući u djeci volonterski duh, pomaganje, brigu o potrebitima, nesebičnost, empatiju, pomoć lokalnoj zajednici.

PRILOG: Fotografije DV Marjan 2024./2025.ped.god.



9. UPRAVLJANJE USTAVNOVOM RAD UPRAVNOG VIJEĆA

9.1. RAD UPRAVNOG VIJEĆA

U Dječjem vrtiću Marjan tijekom pedagoške 2024./2025. godine (od 01.09.2024. do 31.08.2025. god.) održano je **ukupno 12 sjednica Upravnog vijeća** na kojima se raspravljalo o svim važnim pitanjima vezanim za rad i poslovanje ove predškolske ustanove.

U rujnu 2024. god.:

- donesen je Godišnji plan i program odgojno-obrazovnog rada Dječjeg vrtića Marjan za ped. god. 2024./2025.
- donesen je Kurikulum Dječjeg vrtića Marjan za razdoblje od pet godina (2024.-2029.)

U listopadu 2024. god.:

- utvrđen je Prijedlog Financijskog plana Vrtića za 2025. god., projekcije za 2026. i 2027. god.
- Donesene su Izmjene Pravilnika u unutarnjem ustrojstvu i načinu rada (promjena naziva objekta Dječji vrtić „Tamarin“ u Dječji vrtić „Palmina“)

U studenom 2024. god.:

- donesene su II. izmjene i dopune Plana nabave roba, radova i usluga Vrtića za 2024. god.
- proveden je postupak jednostavne nabave za nabavu: ugostiteljska oprema (uređaj za biootpad)

U prosincu 2024. god.:

- usvojene su II. izmjene Financijskog plana za 2024. god., a potom i III. Izmjene i dopune Plana nabave Vrtića za 2024. god.
- donesen je Plan nabave roba, radova i usluga Vrtića za 2025. god.
- odlučivalo se o potraživanju i otpisu potraživanja

U veljači 2025. god.:

- podneseno je Financijsko izvješće Dječjeg vrtića Marjan za 2024. god.
- odlučeno je o raspodjeli rezultata za 2024. god.
- donesena je Procedura o provedbi i ostvarivanju prednosti prilikom internih prijelaza djece unutar Dječjeg vrtića Marjan

U ožujku 2025. god.:

- podnesen je godišnji izvještaj o izvršenju Financijskog plana Dječjeg vrtića Marjan za 2024. god.
- donesen je Pravilnik o radu Dječjeg vrtića Marjan
- donesen je Plan upisa djece za ped. god. 2025./2026.

U travnju 2025. god.:

- donesen je novi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Dječjeg vrtića Marjan

U svibnju 2025. god.:

- analizirali su se zahtjevi za upise djece u ped. god. 2025./2026.
- donesen je Plan godišnjih odmora za 2025. god.

U lipnju 2025. god.:

- odlučivalo se po žalbama roditelja-staratelja na Rješenje o upisu djece u dječje vrtiće i jaslice Dječjeg vrtića Marjan za ped. god. 2025./2026. po programima
- donesena je odluka o pravu na plaćeni dopust voditeljima objekta

U srpnju 2025. god.:

- usvojen je Polugodišnji izvještaj o izvršenju Financijskog plana Vrtića za 2025. god.
- donesene su I. Izmjene i dopune Plana nabave roba, radova i usluga Vrtića za 2025. god.

U kolovozu 2025. god.:

- usvaja se Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa rada Dječjeg vrtića Marjan za 2024./2025. god.
- odlučeno je o iznosu sudjelovanja roditelja u troškovima osiguranja djece od posljedica nesretnog slučaja

Tijekom cijele pedagoške 2024./2025. god. donosile su se odluke o raspisivanju natječaja i vršili izbori kandidata za zasnivanje radnih odnosa kako na trajno upražnjenim radnim mjestima, tako i na radnim mjestima na kojim je bilo potrebno osigurati zamjenu za radnike odsutne dulje od 60 dana na određeno radno vrijeme do njihovog povratka na rad.

Na sjednicama se raspravljalo i o svim ostalim problemima, pitanjima i podnescima koji su se pojavljivali tijekom godine, te se o istim donosila mišljenja, zaključci i odluke.

Prijedlog Izvješća o ostvarivanju plana i programa rada Dječjeg vrtića Marjan za pedagošku godinu 2024./2025. godinu razmatrano je i raspravljeno je na Odgojiteljskim vijećima dana 17.06.2025. i 28.08.2025. godine.

Odluka o usvajanju Prijedloga Godišnjeg izvješća o ostvarivanju plana i programa rada dječjeg vrtića Marjan za 2024./2025. godinu donesena je na 60. sjednici Upravnog vijeća održanoj 28. 8. 2025. god.

Ravnateljica:



Ani Mrnjavac
mr. Ani Mrnjavac, prof.